بسم الله الرحمن الرحیم

نقش و رسالت زن

۱

عفاف و حجاب

در سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی

برگرفته از بیانات حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)
رهبر معظّم انقلاب اسلامی

مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی
انقلاب اسلامی
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)

مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی
انقلاب اسلامی
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله)

نقش و رسالت زن
۱
عفاف و حجاب
در سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی

برگرفته از بیانات حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)
رهبر معظم انقلاب اسلامی

به کوشش: امیرحسین بانکی‌پور فرد
ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی
(وابسته به مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی)

نسخه الکترونیکی

هرگونه بهره‌برداری بصورت چاپ و تکثیر ممنوع میباشد.

شابک: ۹-۷۸-۲۹۵۱-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان دانشگاه جنوبی، کوچه‌ی عطارد، شماره‌ی ۷
تلفن: ۶۶۹۷۷۲۶۸ - ۶۶۴۱۰۶۴۹ -- تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۹۵۵۹۳۷۳۲ - ۶۶۴۸۳۹۷۵
پست الکترونیکی: Info@Book-khamenei.ir ـ سامانه پیامکی: ۱۲۰ ۲۰ ۱۰۰۰ ـ http://Book-Khamenei.ir

پیشگفتار

برقراری نظام جمهوری اسلامی به تعبیررسای بنیانگذار آن، حضرت امام خمینی(ره)، از نعمتهای بزرگ الهی بر مردم این سرزمین و تمامی مستضعفین جهان بوده است. مروری بر تاریخ پرافتخار این نهضت و شکل‌گیری نظام مقدّس جمهوری اسلامی به روشنی نقش و تأثیر اصل مترقّی ولایت فقیه و رهبری حکیمانه‌ی حضرت امام(ره) و پس از آن حضرت آیت‌الله العظمی سیّد علی خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی، را در هدایت انقلاب در کوران حوادث گوناگون روزگار نشان میدهد. مؤسّسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی که وظیفه‌ی حفظ و نشر آثار مقام معظّم رهبری را بر عهده دارد، در اجرای همین وظیفه اقدام به انتشار کتابهای موضوعی به منظور نشر بیانات، دیدگاهها و رهنمودهای معظّمٌ‌له در مقاطع، مناسبتها و موضوعات مختلف می‌نماید.

کتاب حاضر حاوی گزیده‌ای از بیانات معظّمٌ‌له درباره‌ی موضوع (عفاف و حجاب در سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی) است که مطالب آن در پنج فصل و با عناوین عفّت و حیا، روابط زن و مرد، حجاب و پوشش، کشف حجاب و بی‌بند و باری و روش برخورد با بی‌بند و باری ارائه شده و مبیّن دیدگاه انقلاب و نظام اسلامی و اسلام ناب محمّدی(ص) درباره‌ی موضوع مزبور می‌باشد.

این اثر جلد اوّل از مجموعه‌ی پنج جلدی باعنوان «نقش و رسالت زن» درباره‌ی مسائل و مباحث مرتبط با موضوع «زن» در بیانات رهبر معظّم انقلاب اسلامی است که برای استفاده‌ی محقّقان و عموم علاقمندان به دیدگاههای معظّمٌ‌له منتشر میشود.

و من الله التوفیق

فهرست مطالب

مقدّمـــه ۱۵

فصل اوّل: عفّت و حیا ۱۹

حیا و شرم فطری در تلاقی زن ومرد ۲۱

غرب؛ برهم زننده‌ی حیای فطری میان زن ومرد ۲۱

حیا و عزّت؛ آمیزه‌ی ظریف لطافت و برّندگی ایمان ۲۲

عفاف؛ رکن اصلی دفاع از زن ۲۳

حفظ عفّت؛ بیش از یک مسأله‌ی شخصی ۲۳

حفظ عفاف و عصمت جامعه؛ فریضه‌ی بزرگ ۲۴

پایبندی مردم ایران به عفّت ۲۴

توطئه‌ی نسخ حیا و عفاف و عصمت زنان ۲۵

دگرگون کردن فرهنگ عفاف؛ نقشه‌ی کشورهای صنعتی جهان ۲۵

کشف حجاب؛ مقدّمه‌ی برداشتن عفّت و حیا ۲۶

حجاب؛ عامل حفظ عفاف زن ۲۶

قدر دانستن نعمت بزرگ جوّ عفاف در جامعه ۲۷

زن ایرانی؛ حفظ عفاف و متانت در عین حضور اجتماعی و فعّالیّت علمی ۲۷

فصل دوّم: روابط زن و مرد ۲۹

زن؛ بخش زیبای آفرینش ۳۱

عفّت و حجاب؛ ارزش و شخصیّت زن ۳۱

فعّالیّت اجتماعی با عدم اختلاط زن و مرد ۳۲

جواز صحبت کردن زن و مرد و شرکت در مجامع با حفظ ضوابط اسلامی ۳۲
تحکیم خانواده و تأمین خوشبختی، نتیجه‌ی عدم اختلاط زن ومرد ۳۳
استفاده از محیط سالم خانوادگی در گرو محدودیّت در معاشرت ۳۳
معاشرت با نامحرم؛ زمینه‌ساز بدبینی و حسادت ۳۳
لزوم مراقبت همگان، مخصوصاً بانوان از خودنمایی ۳۴
تکبّر و عدم خضوع در صحبت با مرد نامحرم ۳۴
برخورد با مرد بدون خضوع ۳۴
تکبّر زن در برابر مرد نامحرم ۳۵
مرز بین زن ومرد؛ علاج هیجان غریزی ۳۵
نگاه به نامحرم؛ معامله‌ای سراسر زیان ۳۵
مخالفت اسلام با آزادی جنسی ۳۶
بروز تقوا در رعایت حدود مسائل روابط ۳۶
مشخّص بودن حدود معاشرت زن و مرد در اسلام ۳۶
تقوا در روابط زن و مرد ۳۷
حدود معاشرت زن و مرد در اسلام ۳۷
پرهیز و جدایی دوجنس؛ ویژگی فرهنگهای اصیل غرب وشرق ۳۸
ضرورت تبیین حدود روابط زن و مرد از نظر اسلام ۳۹
مراعات ارتباط زن ومرد در برنامه‌های صدا وسیما ۳۹
عادت غلط استفاده از تصویر زن برای جذّابیّت در رسانه‌ها ۴۰
جلوگیری از آمیختگی زن ومرد در محیط‌های عمومی ۴۰
حفظ متانت در ارتباط زن ومرد ۴۱
جهت دادن به محبّت معصومانه با قصّه‌گویی ۴۱
تلاش برای امنیّت اخلاقی درمحیطهای آموزشی ۴۲
اختلاط زن و مرد در محیطهای علمی و بیمارستانی ۴۲
مراجعه‌ی زنان به پزشک زن ۴۲
رعایت اخلاق و رفتار دینی زن و مرد در پزشکی ۴۳
توطئه‌ی سیاسی درگیر کردن زن ومرد به هم برای دوری از مسائل اصلی ۴۳
آلوده کردن زنان و مردان پس از شکست در توطئه‌های سیاسی و نظامی ۴۵
تشدید جاذبه‌های جنسی؛ برّنده‌ترین حربه علیه ایران ۴۵
تلاش رسانه‌های جهانی در ارائه‌ی شیوه‌ی نامناسب ارتباط دختر و پسر ۴۵

کشاندن دخترها و پسرها به عشرتهای کاذب ۴۵
سوءبرداشت از حدود روابط زن و مرد ۴۶
آسانگیری نابجای غرب در معاشرت ۴۶
روابط روشن در روابط زن و مرد در ایران ۴۷
حضور اجتماعی آری، اختلاط و امتزاج نه ! ۴۷
حضور سازنده‌ی زن در جامعه بدون اختلاط با مردان ۴۸
مرزشکنی در روابط زن و مرد و هتک حرمت انسانی زن ۴۸
اختلاط زن و مرد؛ پایین‌آورنده‌ی شأن زن ۴۸
جهان‌بینی‌های مختلف، علّت تفاوت دیدگاه در روابط زن و مرد ۴۹
محدودیّت اسلام برای معاشرت زن و مرد ۴۹
تبرّج و رابطه‌ی بی‌قید و شرط؛ سمّ مهلک برای بنای خانواده ۴۹
اختلاط زن و مرد؛ عامل تزلزل خانواده ۵۰
عدم تفاوت مرد و زن غربی در روابط؛ ظاهری جذّاب، باطنی منفی ۵۱
اصل حریم جنسی در تفکّر اسلامی ۵۲
توبیخ شدید درباره‌ی شایعه‌ی رابطه‌ی زن و مرد مسلمان ۵۲

فصل سوم: حجاب و پوشش ۵۵
برخورد حکیمانه‌ی اسلام با مسأله‌ی حجاب ۵۷
حجاب زن؛ تکریم زن ۵۷
حجاب؛ مسأله‌ی ارزشی و عامل صعود به مراتب معنوی ۵۸
حجاب؛ امنیّت‌بخش زن و مرد ۵۸
حفظ خطّ اسلام وعفاف با حفظ حجاب ۵۸
حفظ حجاب؛ وظیفه، افتخار و شخصیّت زن ۵۹
نقش حجاب در حفظ کرامت زن ۵۹
حجاب؛ یعنی پوشش سالم برای حفظ زن ۶۰
حجاب در هر شکلی؛ عامل شخصیّت زن ۶۱
حجاب؛ تضمین‌کننده‌ی عفاف ۶۲
حجاب؛ عامل احترام به زن و مظهر تقوا ۶۲
سنگین شدن کفّه‌ی آبرو و احترام زن بوسیله‌ی حجاب ۶۳
حریم‌داری و عفاف؛ سِپَر خانواده ۶۳
استحکام بنیان خانواده در پرتو حجاب ۶۳

حجاب؛ عامل تمرکز محبّت زن ومرد در خانواده..... ۶۴
دین؛ عامل استحکام و رفع بلایای خانواده ۶۴
حجاب وعفاف مردان..... ۶۴
حجاب؛ عامل پیشگیری از فساد ۶۵
حجاب؛ سدّی برای بلای وارداتی التذاذ جنسی مرد از زن ۶۵
حجاب؛ مانع اختلاط بی‌قید و شرط، نه مانع رشد و تعالی..... ۶۶
چادر؛ بهترین شکل حجاب ۶۶
چادر؛ مظهر حجاب ۶۷
چادر؛ نشانه‌ی ملّی ۶۷
چادر؛ انتخاب زن ایرانی..... ۶۸
اهتمام به سبک زندگی ایرانی و اسلامی ۶۸
لزوم ساماندهی الگوی لباس زن ایرانی ۶۹
طرّاحی لباس ملّی بر اساس سنّتهای گذشته..... ۶۹
ایجاد یک اصل مدوّن و اساسی برای حجاب..... ۷۰
مشکل تشخیص مفاهیم اسلامی در باب زن و نحوه‌ی اجرای آنها..... ۷۱
تأیید مد به شرط قبله نبودن مد اروپایی ۷۲
مد تجمّل‌گرا؛ عامل انحراف جامعه..... ۷۲
عدم تنافی حجاب با حقوق و آزادی ۷۳
عدم تنافی حجاب با تربیت فرزند ۷۳
عدم مزاحمت و ممانعت حجاب برای فعّالیّتهای سیاسی، اجتماعی و علمی ۷۳
حجاب؛ مسأله‌ی مهمّ جمهوری اسلامی ۷۴
عدم تنافی حجاب و عفاف با کسب علم..... ۷۵
توصیه به حفظ حجاب..... ۷۵
الگوی اسلامی همیاری زن و مرد در جامعه با حفظ حجاب..... ۷۶
حجاب؛ یک ضرورت اسلامی و انقلابی، نه التزام دولتی و قانونی ۷۶
اصرار اسلام به مقصود پوشش، نه نوع پوشش!..... ۷۷
حضور سازنده‌ی زن در جامعه با پوشش مناسب..... ۷۷
مخالفت با پوشش نامناسب ۷۸
احیای عفاف وحجاب جامعه در پرتو انقلاب اسلامی ۷۸
مراعات حجاب اسلامی و وفاداری به انقلاب ۷۹

رشد زنان جامعه‌ی در پرتو حجاب ۷۹
بی‌بندوباری مانع کمال و تعالی زن ۸۰
انعکاس حجاب؛ خنثی‌کننده‌ی تبلیغات منفی غرب ۸۰
لزوم ارائه‌ی کارهای هنری برای تبلیغ موضع حجاب در جامعه ۸۱
تبلیغ حجاب در نقشهای جذّاب و مثبت ۸۱
گرایش زنان جهان به حجاب ۸۲
حجاب؛ انتخاب زنهای روشنفکر وآگاه ۸۲
حسّاسیّت بحق مردم نسبت به حجاب ۸۳
پرچمداری انقلاب همراه با حفظ عفاف ۸۳
مخالفت فرهنگ غربی با حجاب ۸۳
هجوم تبلیغاتی غرب به چادر و حجابهای واقعی دیگر ۸۴
اختلاط زن و مرد؛ نشانه‌ی تمدّن منحط ۸۴
دگرگونی فرهنگ حجاب وعفاف از مهمترین تاکتیکهای غرب ۸۴
حکمت حجاب اسلامی در مقابل آرایش غربی ۸۵
مقاومت در برابر تهاجم تبلیغاتی جهان علیه حجاب ۸۶

فصل چهارم: کشف حجاب و بی‌بندوباری ۸۷
منطق سست جاهلی درباره‌ی زنان ۸۹
بی‌بندوباری؛ مسأله‌ای غیربومی و مقدّم بر کشف حجاب ۸۹
کشف حجاب؛ سوغات رضاخان از غرب ۹۰
عدم مخالفت مدّعیان حقوق بشر با اجباری کردن بی‌حجابی ۹۱
هفدهم دی؛ سالگردآغاز رواج بی‌بندوباری در دوره‌ی طاغوت ۹۲
از سرگیری بی‌بندوباری بعد از ۲۸ مرداد ۳۲ ..... ۹۲
بی‌حجابی؛ از فرهنگ اروپایی، نه از مسیحیّت ۹۳
بی‌بندوباری؛ تهدیدگر خانواده و مخرّب برای نسلهای آینده ۹۴
بی‌بندوباری؛ انگیزه‌ی فرهنگی نه اقتصادی ۹۴
بی‌بند و باری؛ مسأله‌ای سیاسی ۹۵
سیاست مبارزه با حجاب ۹۵
کشف حجاب؛ کشف بهشت فرهنگی و اخلاقی زن ۹۵
برهنگی؛ خواسته‌ی غرب ۹۶
بی‌حجابی؛ عامل شکستن سدّ عفاف زنان ۹۶

سیاست ترویج فساد و فحشا برای کنار زدن نسل جوان..... ۹۶
بدحجابی و بی‌بندوباری؛ عامل فحشاء و دوری جوانان از انقلاب..... ۹۸
بازگشت به فرهنگ غربی؛ محال وممنوع ۹۸
نفوذ فحشا؛ راه مقابله‌ی دشمنان با انقلاب اسلامی..... ۹۹
ترویج فرهنگ برهنگی بخاطر غفلت از اوضاع سیاسی..... ۹۹
۱۷ دی شیطانی و ۱۷ دی انقلابی..... ۱۰۰
معجزه‌ی انقلاب درباره‌ی ۱۷ دی..... ۱۰۰
بدحجابی و رواج فساد؛ معلول باورها وفرهنگهای غلط..... ۱۰۱
دستهای مرموز در مخدوش کردن عفّت و حجاب..... ۱۰۲
دست وپا گیر بودن حجاب زنان؛ حرفی سست و بی‌پایه ۱۰۲
چادر؛ نشانه‌ی ملّی و مورد غضب استعمار..... ۱۰۲
وجود دستهای پیدا و پنهان در مبارزه با چادر ۱۰۳
طرح‌ریزی برای مبارزه‌ی علنی با حجاب و چادر در دوران طاغوت..... ۱۰۴
طرّاحی لباسهای ضدّ حجاب برای مبارزه با حجاب ۱۰۵
اشتباه فرنگی مآبها؛ تقلید از ظواهر غربی ۱۰۵
سندی از رژیم گذشته پیرامون مبارزه با حجاب..... ۱۰۶
تحقیر و تمسخر حجاب در نظام پهلوی و رسانه‌های غربی..... ۱۰۶
از کشف حجاب تا انحطاط جامعه ۱۰۷
انحراف و انحطاط به بهانه‌ی زیبایی و زیباسازی ۱۰۷
بی‌خبری زنان و کارساز شدن توطئه‌ی کشف حجاب..... ۱۰۸
ممنوعیّت حجاب؛ اهانت علنی به اسلام ۱۰۸
بی‌حجابی؛ وسیله‌ی مصرف‌گرایی ۱۰۹
لزوم خودداری خانمها از مصرف‌گرایی و اسراف..... ۱۰۹
خطر تجمّل‌گرایی زنان ۱۱۰
تأثیر حجاب بر کاهش میزان فساد جامعه..... ۱۱۰
تدابیرگوناگون برای مبارزه با حجاب ۱۱۰
تقویت شخصیّت شهوانی؛ عامل یأس، عصیان و پوچی..... ۱۱۱
بی‌بندوباری صهیونیستی؛ ابزار استکبار جهانی..... ۱۱۲
دامن زدن صهیونیستها به بی‌بندوباری و گیر کردن غرب در فتنه‌ی جنسی ۱۱۲
مبارزه با ادیان از طریق شهوت..... ۱۱۳

بی‌بند و باری؛ راه مبارزه با ملّت‌های انقلابی ۱۱۴
کشاندن زن به ابتذال برای سوءاستفاده‌ی بیشتر سرمایه‌داران بزرگ ۱۱۵
صدور بی‌بندوباری به کشورهای اسلامی ۱۱۵
استفاده از میل جنسی برای تسلّط بر جوامع اسلامی ۱۱۶
ابتذال فرهنگی؛ فاضلاب مدرنیته‌ی غرب ۱۱۶
تأثیر رسانه‌های گروهی در ترویج بی‌بندوباری ۱۱۷
فیلمهای غربی؛ عامل سست کردن ذهنیّت مردم نسبت به حجاب ۱۱۷

فصل پنجم: روش برخورد با بی‌بندوباری ۱۱۹
مهمترین انگیزه‌ی اسلام؛ مبارزه با فساد در جامعه ۱۲۱
همّت برای مبارزه با فساد اخلاقی؛ عامل رشد جامعه ۱۲۱
رعایت تقوا در رابطه‌ی زن و مرد ۱۲۲
واهمه‌ی دشمنان ازجلوه‌ی درخشان اسلامی مادران و همسران شهدا ۱۲۲
مراقبت در برابر کمند ناپیدا و خطرناک فرهنگ و تفکّر غربی ۱۲۲
تبیین تز در زمینه‌ی روابط جنسی برای تمام دنیا ۱۲۳
اصلاح زن؛ اصلاح جامعه ۱۲۳
اصلاح زنان، اصلاح تاریخ و آینده ۱۲۳
مقابله با توطئه‌ی فساد جوانان ۱۲۴
ارتباط متین، نشانه‌ی سلامت و اسلامیّت ۱۲۴
مخالفت امام(ره) با حمله به بد حجابها ۱۲۴
کار فرهنگی برای ایجاد تفکّر اسلامی حجاب ۱۲۵
بکارگیری هنر و ادبیّات درخدمت حجاب ۱۲۵
لزوم کار هنری روی مسأله‌ی حجاب ۱۲۶
کار سیاسی، فکری، اخلاقی ونصیحت بموازات هم علیه بد حجابی ۱۲۶
سینه سپر کردن در مقابله با فساد ۱۲۸
تبیین مسأله‌ی مهمّ اسلامی حجاب برای مردم ۱۲۹
بی‌اطّلاعی برخی از بانوان محجّبه از فلسفه‌ی حجاب ۱۲۹
عرضه‌ی نظریّه‌ی حجاب به دنیا ۱۲۹
لزوم آشنا کردن دختران جوان با اهمّیّت حجاب ۱۳۰
لزوم تبیین مسأله‌ی حجاب و ترویج آن در جامعه ۱۳۰
استفاده از ابزار تحقیق و تفکّر برای ترویج حجاب ۱۳۱

تفسیر صحیح از حجاب و ارائه‌ی الگوهای متناسب ۱۳۱
حجاب؛ ارزشی منطبق با طبیعت انسان ۱۳۲
عفّت؛ عامل جذّابیّت فیلمهای ایرانی در جهان ۱۳۳
مطرح شدن حجاب در نوع رابطه‌ی زن و مرد ۱۳۳
لزوم پی‌ریزی قوانین حجاب در جامعه ۱۳۴
برخورد دلجویانه با بی‌حجابان ناآگاه ۱۳۴
شیوه‌ی برخورد با بدحجابِ غیرمنطقی و منطقی ۱۳۴
جواز صحبت کردن زن و مرد و شرکت در مجامع با حفظ ضوابط اسلامی ۱۳۵
برخورد با جریان فساد و فحشا ۱۳۵
تبلیغات صحیح در کنار میل طبیعی زن به حجاب ۱۳۶
تندروی در مقابله با بدحجابی؛ سوء فساد ۱۳۶
کار توجیهی برای افراد ناآگاه ۱۳۷
مقابله‌ی قاطع با بی‌احترامی نسبت به حجاب در دانشگاهها ۱۳۸
لزوم برخورد قاطع با اقلیّت بی‌بندوبار ۱۳۸
برخورد امّت با تمسخر قداستها ۱۳۹
نهی از منکر؛ راه برخورد با بد حجابی ۱۴۰
نهی ازمنکر با زبان خوش ۱۴۰
تلاش همگانی برای حفظ عفّت عمومی ۱۴۱
لزوم عفاف عمومی در جامعه‌ی انقلابی ۱۴۱
توجّه به کمین توطئه‌های استکباری ۱۴۲
برخورد با اخلاق جنسی نجیبانه؛ راه نفوذ صهیونیست جهانی ۱۴۲
هوشیاری نسبت به توطئه‌ی دشمنان علیه حجاب ۱۴۳

فهرست آیات قرآن کریم ۱۴۵
فهرست روایات ۱۴۶
فهرست اسامی اشخاص ۱۴۷
فهرست مکانها ۱۴۸

مقدّمـــه

یکی از موضوعاتی که در طول تاریخ در معرض آرا و تفسیرهای گوناگون قرار گرفته و همواره دچار افراط و تفریط شده است، شخصیّت و جایگاه فردی، خانوادگی و اجتماعی زن است. امروزه نیز کج‌اندیشیها و عدم تعادل در این باب، در جوامع مختلف فراوان به چشم میخورد. در این میان، تنها چشمه‌ی زلال، مکتب انبیا و اوصیای الهی است که به دور از هرگونه افراط و تفریط و با تکیه بر وحی و استمداد از خالق هستی، به ترسیم جایگاه حقیقیِ زنان، متناسب با آفرینش آنان پرداخته است.

با بروز انقلاب اسلامی و شعار بازگشت به اسلام ناب محمّدی(صلّی‌الله‌علیه وآله) از سوی امام خمینی(ره)، احیای شخصیّت زن مسلمان نیز، چه در نظر و چه در عمل، جلوه‌ای دیگر یافت. از جنبه‌ی نظری، دیدگاهی جدید در باب زن و ارزشهای او در جهان امروز پدید آمد و در صحنه‌ی عمل ـ زنان در مسائل سیاسی، فرهنگی و اجتماعی پابه‌پای مردان و گاه مقدّم بر آنان در سرنوشت جامعه نقش‌آفرین شدند.

این موج فرهنگی حضور و تعالی زن، نه تنها در سالهای پس از انقلاب اسلامی افول نکرد بلکه در عرصه‌ی دفاع مقدّس، شکل کاملتری به خود گرفت و پس از آن نیز رشد فزاینده‌ای یافت. در حقیقت، میتوان دوران کنونی را دوران شکوفایی نهالی دانست که به‌دست امام خمینی(ره) پدید آمد و با

خون هزاران شهید آبیاری گردید. با این همه، آفات و بلیّات همواره در قالب طرح دیدگاههای متأثّر از غرب و تفکّرات فمینیستی از یک سو و نظرات متحجّرانه از سوی دیگر، این نهال نوپا را تهدید کرده و گاه آنچنان فضا را مسموم ساخته است که دیدگاه‌های اصیل اسلامی، برای عموم جامعه بویژه زنان مؤمن و انقلابی و حتّی فرهیختگان و متولّیان فرهنگی و اجرایی کشور نیز مشتبه شده است. در چنین شرایطی، ارائه‌ی سیمای جامع زن در اسلام مبتنی بر ساختار آفرینشی او و متناسب با مقتضیّات زمان و مکان، ضرورت خویش را بازمی‌نمایاند.

بدین‌منظور، باید سراغ کسانی رفت که با نگاه عمیق به مبانی دینی و مبتنی بر زمان‌شناسی و تدبیر لازم و آشنایی با مسائل و مشکلات و نیازهای جامعه، خطوط اصلی و کلان نظام اسلامی را در باب شخصیّت و جایگاه زن مسلمان ترسیم نمایند؛ و این مهم به لطف خداوند متعال با وجود رهبر فرزانه‌ی انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای(دام ظلّه‌العالی) دست‌یافتنی است. بی‌تردید از جمله عنایات الهی به جامعه‌ی اسلامی ایران، وجود رهبری فرزانه، مجتهد و ربّانی است که بحق کمتر کسی در میان فقها و غیرفقها میتوان یافت که همچون ایشان در زمینه‌ی ارائه‌ی سیمای زن از منظر اسلام کوشیده باشد. امّا این حقیقت، همچون دیگر عطایای الهی به ایشان، در ورای چهره‌ی سیاسی و حقوقی این رهبر الهی، پنهان مانده است.

بی‌شک مقوله‌ی حجاب و عفاف جزو ضروریّات دین و از دغدغه‌های دلسوزان نظام است؛ حجاب برای سلامت جامعه نقش پوست بدن را دارد که چنانچه به هر دلیلی آسیب ببیند، مشکلاتی را برای سلامت بدن بوجود می‌آورد. درست است که پوست امری ظاهری است و قسمت نازکی از بدن به شمار می‌آید؛ اما نقش اساسی آن را در سلامت بقیه‌ی اجزای بدن نمیتوان نادیده گرفت وکوچک شمرد. تفاوت سیمای جامعه‌ی اسلامی با جامعه‌ی سکولار در رعایت حجاب و پوشش است. که نه تنها ظاهر جامعه را تشکیل میدهد بلکه عامل مهمّی برای سلامت جامعه خواهد بود. که هرگونه خدشه و صدمه به آن به بطن جامعه رخنه میکند و سلامت درونی

آن را به خطر می‌اندازد.

متأسّفانه بعد از انقلاب شاهد برخوردهای افراطی و تفریطی در زمینه‌ی حجاب و عفاف بوده‌ایم. بسیاری از حرکتهایی که در این زمینه صورت گرفته است، برخوردهای، ظاهری سطحی، احساسی، موردی، مقطعی، دفعی و ضربتی بوده است.

درحالی‌که حجاب، مقوله‌ای فرهنگی است و هـرگونه اشاعه و تصمیم‌گیری و تبلیغ درباره‌ی آن و در مورد آن، باید تدریجی، مستمر، عمیق، همه‌جانبه و مدبّرانه باشد. افراد در این زمینه نباید سلیقه‌ای عمل کنند، بلکه استراتژی واحدی برای نحوه‌ی برخورد با آن باید حاکم باشد. در این راستا لازم است در درجه‌ی اوّل، دیدگاههای مقام معظّم رهبری بعنوان امام امّت و چشم بصیر و دیده‌بان نظام در این زمینه استخراج و مبنای عمل قرار گیرد. در این کتاب سعی شده است تمامی سخنان ایشان در این زمینه به دقت مطالعه، استخراج و در قالب پنج فصل و با عناوین عفّت وحیا، روابط زن ومرد، حجاب و پوشش، کشف حجاب و بی‌بندوباری، و روش برخورد با بی‌بندوباری، ارائه گردد.

در استخراج، گردآوری و دسته‌بندی سخنان معظّم‌له و ارائه‌ی آن در قالب اثر حاضر، تمامی سخنرانیها و پیامهای ایشان درباره‌ی زنان، از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا سال۱۳۹۲حتّی سخنانی که بعضاً رسانه‌ای نشده است؛ ـ مانند توصیه‌هایی که هنگام خواندن خطبه‌ی عقد به جوانان داشته‌اندـ امّا در مخزن اسناد دفتر معظّم‌له موجود بوده، مورد بررسی قرار گرفته است که حجم گسترده‌ی آنها، توجّه و اهتمام رهبر معظّم انقلاب را نسبت به مسائل زنان نشان میدهد.

در پایان، با سپاس فراوان از حمایتهای دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظّم رهبری، لازم است از زحمات جناب دکتر تقی اجیه در ویراستاری عناوین تشکّر نمایم. همچنین از خواهران گرامی: ملیحه نقش‌زن، فاطمه حقیقی، مائده کیوانی، نسیم کریمی، اشرف‌السادات فتحی، اکرم امینی، آسیه مهجوری، مهرناز سطوت، سعیده شریعت، زهرا نقش‌زن و فاطمه دهقانی

که در جمع‌آوری و انطباق فیشها و اصلاح نهایی تلاش فراوان داشته‌اند، بالاخص خواهر مرضیه شاه‌سنایی که مسؤولیّت گروه خواهرانِ محقّق را برعهده داشتند سپاسگزارم. امیدوارم این اثر که در روز ۲۳ ماه مبارک رمضان «لیلة القدر» به پایان رسید؛ مقبول افتد و مورد لطف و عنایت خداوند قرار گیرد.

و آخر دعوانا ان الحمدلله ربّ العالمین

امیرحسین بانکی‌پور فرد[۱]

---

۱. استادیار دانشکده‌ی اهل‌البیت(ع) دانشگاه اصفهان، (A.Bankipoor@ltr.ui.ac.ir)

فصل اوّل

عفّت و حیا

حیا و شرم فطری در تلاقی زن ومرد

اسلام برای مرد و زن، این بینش را قائل است و میگوید که این دو موجود، از لحاظ حقوق اساسی جامعه، ارزشهای معنوی، هدفهای بزرگ، برخورداری از معنویات در زمینه‌ی علم و سلوک الی‌الله، هیچ تفاوتی با هم ندارند. دو عدل یکدیگرند و بین آنها در جامعه هم همکاری وجود دارد. هیچ‌کس در نظام اسلامی نگفته است که در محیطهای گوناگون جامعه، زنان و مردان هیچ تلاقی‌ای با یکدیگر نداشته باشند. امّا درعین‌حال، زن و مرد را موظف کرده است که از اختلاط به صورت بی‌بندوبار، بطور جدّی پرهیز کنند. اسلام یک حجاب بین آنها قرار داده است؛ آن هم حجابی از حیا. حجاب شرم در میان زن و مرد، فطری انسان است. این، نظر اسلام است.[۱]

غرب؛ برهم زننده‌ی حیای فطری میان زن ومرد

مسأله‌ی حجابی هم که اسلام بر روی او تکیه میکند، یک مظهری از همین اساس بسیار عالی و مهم است. رفتار بی‌بندوبارانه بین زن و مرد را قبول نمیکند غرب بر رفتار بی‌بندوبارانه میان زن و مرد بخصوص اصرار می‌ورزد. آنچه اسلام انجام میدهد که این رفتار بی‌بند و بارانه را قبول نمیکند این برطبق طبیعت انسان است، طبیعت زن و مرد است، یک حجاب

---

۱. در دیدار خواهران طلبه و فرهنگی در مصلّای قم(۷۴/۹/۱۶)

فطری و یک حیای فطری وجود دارد میان دو جنس، بطور طبیعی در انسان، در حیوانات البتّه نیست. آن کسی که این امر فطری را برهم میزند باید پاسخگو باشد و آن غرب است، آن فرهنگ برهنه‌گری‌ای است که غرب بر آن اصرار ورزیده است و در این سالهای اخیر در این دهها سال اخیر دارد بتدریج نتایج زیانبار این‌کار را یکی پس از دیگری حسّ میکند؛ تلاشی خانواده‌ها، خرابی اخلاق، گسترش کار به سنین پایین و هلّم جرّا. آنها باید جواب بدهند، آنها هستند که حقوق زن را و حقوق مرد را در واقع تضییع کرده‌اند. اسلام با رعایت این اصل فطری، بر حقوق زن و حقوق مرد پای فشرده است، حقوق انسان را رعایت کرده است. این، آن روحیّه‌ای است که باید زن ایرانی امروز، زن مسلمانی که در محیط اسلامی زندگی میکند، باید از آن برخوردار باشد. [۱]

حیا و عزّت؛ آمیزه‌ی ظریف لطافت و برّندگی ایمان

روز پرستار، سالروز ولادت حضرت زینب است؛ این هشدار به زنان ماست: نقش خودتان را پیدا کنید. عظمت زن بودن را در آمیختن حجب و حیا و عفاف زنانه با عزّت مسلمانانه و مؤمنانه، درک کنید. زن مسلمان ما اینجور است.

■

عظمت زن آن است که بتواند حجب و حیا و عفاف زنانه را که خدا در جبلّت زن ودیعه نهاده است، حفظ کند؛ این را بیامیزد با عزّت مؤمنانه؛ این را بیامیزد با احساس تکلیف و وظیفه؛ آن لطافت را در جای خود به‌کار ببرد، آن تیزی و بُرّندگی ایمان را هم در جای خود به‌کار ببرد. این ترکیب ظریف فقط مال زنهاست؛ این آمیزه‌ی ظریف لطافت و بُرّندگی، مخصوص زنهاست؛ این امتیازی است که خدای متعال به زن داده است؛ لذا در قرآن به‌عنوان نمونه‌ی ایمان ـ نه نمونه‌ی ایمان زنان، نمونه‌ی ایمان همه‌ی بشر؛

---

۱. در دیدار با خواهران طلبه و فرهنگی قم(۷۴/۹/۱۶)

زن و مرد ـ دو زن را مثال میزند: «وَ ضَرَبَ اللهُ مَثَلاً لِلَّذینَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ[1]» و «مریم بنت عمران»؛ یکی زن فرعون است، دوّمی هم حضرت مریم است. اینها اشاره‌ها و نشانه‌هایی است که منطق اسلام را نشان میدهد.[2]

عفاف؛ رکن اصلی دفاع از زن

هر حرکتی که برای دفاع از زن انجام میگیرد، باید رکن اصلی آن رعایت عفاف زن باشد. همانطور که عرض کردم، در غرب بخاطر اینکه به این نکته توجّه نشد ـ یعنی مسأله‌ی عفّت زنان مورد اهتمام قرار نگرفت و به آن اعتنایی نشد ـ کار به این بی‌بندوباریها کشید. نباید بگذارند عفّت زن ـ که مهمترین عنصر برای شخصیّت زن است ـ مورد بی‌اعتنایی قرار بگیرد. عفّت در زن، وسیله‌ای برای تعالی و تکریم شخصیّت زن در چشم دیگران، حتّی در چشم خود مردان شهوتران و بی‌بندوبار است. عفّت زن، مایه‌ی احترام و شخصیّت اوست.[3]

حفظ عفّت؛ بیش از یک مسأله‌ی شخصی

مسأله‌ی پاکی و حفظ طهارت دامان، برای مرد و زن، چیز خیلی مهمّی است و بکلّی از حدود یک امر کاملاً شخصی، خارج است. عدّه‌ای خیال میکنند که به یک شخص برمیگردد. بالاخره یک شخص، یا پاک است، یا ناپاک؛ قضیّه این نیست. آنطور که انسان از برخورد قرآن با مسأله‌ی زن و مرد ـ ارتباطات زن و مرد ـ و حفظ ناموس زنانه و حفظ طهارت جوان ـ چه مرد و چه زن ـ درمی‌یابد، کاملاً روشن است که بیش از یک مسأله‌ی شخصی است. بالاخره یک نفر، به خودش وابسته است؛ یا خودش را پاک نگه میدارد، یا نه، گناهی کرده است. ولی این قضیّه، اینگونه نیست؛ بلکه

---

۱. سوره‌ی تحریم، آیه‌ی ۱۱

۲. در دیدار با گروه کثیری از پرستاران (۸۹/۲/۱)

۳. در همایش بزرگ خواهران به مناسبت جشن میلاد کوثر(۷۶/۷/۳۰)

در سرنوشت بشریّت، در سرنوشت تمدّنها و حرکتی که یک جامعه به آن اشتغال دارد، اثر میگذارد.[۱]

حفظ عفاف و عصمت جامعه؛ فریضه‌ی بزرگ

ای بندگان خدا، ای زنان و مردان مؤمن و مسلم، ای نمازگزاران و ای برپادارندگان نماز، تقوای خدا را پیشه کنید، هوشیار باشید، توطئه‌ی دشمن را بشناسید، ضرورت انقلاب را بشناسید، بدانید که حفظ عفاف و عصمت جامعه و طهارت دامان مرد و زن در این فرصت بسیار حسّاس جامعه‌ی انقلابی ایران، یک ضرورت و یک فریضه‌ی بزرگ است. هم در محیط ادارات، هم در محیط کوچه و خیابان، در محیط جامعه سعی کنید عفاف را حفظ کنید.[۲]

■

امروز در اجتماع ما مردم میل به عفّت و عصمت دارند، میل به حجاب دارند، مردها و زنان معصومانه و محجوبانه زندگی میکنند. البتّه عدّه‌ای هم هستند که نمیتوانند خودشان را کنترل کنند. امّا در کنار همه‌ی اینها شبکه‌های فساد وجود دارد.[۳]

پایبندی مردم ایران به عفّت

وضع جامعه‌ی ما با بیشتر نقاط عالم بلکه همه جای دنیا متفاوت است. شاید کمتر جایی را در دنیا بتوانیم پیدا کنیم که ـ مرد و زن آن مجموعاً ـ پایبندی مردم ما را به عفّت و عصمت اخلاقی و جنسی دارا باشند؛ به‌خصوص که انقلاب بزرگ ما، با ویران کردن بنیانهای فرهنگ غرب، این انگیزه‌ی اسلامی را در ما زنده کرده است.[۴]

---

۱. در دیدار بازیگران فیلم حضرت مریم (۷۸/۸/۷)
۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)
۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۱)
۴. همان

توطئه‌ی نسخ حیا و عفاف و عصمت زنان

روزی[۱] که توطئه‌ها و سیاستگذاریهای دستگاه گذشته، آن را وسیله‌ای قرار داده بود برای گمراهی جامعه و به فساد کشاندن نیمی از جمعیّت این کشور، یعنی زنان و مردانی که از این طریق به فساد کشانده میشدند و تحقیر زن و ارتکاب حرام شرعی و اسلامی و اخلاقی و عقلانی و ترویج فرهنگ برهنگی و نسخ حیا و عفاف و عصمت. امّا لطف الهی، هوشیاری مردم، مخصوصاً هوشیاری زنان مسلمان موجب شد که این توطئه و اسباب‌چینی درست به عکس آنچه میخواستند نتیجه داد و هفدهم دی سال ۵۶ که زنان مسلمان اوّلین حرکت انقلابی خودشان را با تظاهرات اسلامی شروع کردند، مبدأیی شد برای حرکت عظیم زنان در کشور و همگامی آنان با مردها و پدید آمدن جوّ انقلابی همه جانبه در کشور. و من از این مناسبت استفاده میکنم به خواهران مسلمانمان در سراسر کشور تذکّر میدهم و توصیه میکنم قدر فضای مسلمانی عفاف و عصمت برای زنان را بدانند.[۲]

دگرگون کردن فرهنگ عفاف؛ نقشه‌ی کشورهای صنعتی جهان

کشورهای صنعتی جهان با توجّه به تجربه‌های پیشین کشورهایی مانند افغانستان، مصر و عراق و دیگر کشورهای اسلامی عرب و غیرعرب، اسلام را بعنوان یک خطر اصلی تلقی کردند و از این راه با سلطه‌ی فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی، زنان جامعه را در یک آزمایش تاریخی قرار دادند که آن تطاول بر حجاب زن و دگرگون کردن فرهنگ عفاف در زنها بود و در این مرحله دیدیم که زن مسلمان نماز میخواند، روزه میگرفت و به زیارت میرفت امّا فاقد حجاب بود؛ چرا که الگوی واضحی از زن مسلمان و زن مورد نظر قرآن را مشخّص نکرده بودند.[۳]

---

۱. هفدهم دی

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۲/۱۰/۱۶)

۳. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم (۶۴/۱۲/۱۰)

کشف حجاب؛ مقدّمه‌ی برداشتن عفّت و حیا

برداشتن حجاب، مقدّمه‌ای برای برداشتن عفّت بود؛ برای برداشتن حیا در جامعه‌ی اسلامی بود؛ برای سرگرم کردن مردم به عامل بسیار قوی و نیرومند جنسی بود؛ برای اینکه از همه‌ی کارهای دیگر بمانند؛ و یک مدّتی هم موفّق شدند، امّا ایمان عمیق ملّت ایران نگذاشت. زنهای مسلمان ما با وجود سختگیری‌ها در طول زمان، در مقابل این فشار سرکوبگر مقاومت کردند؛ بعد از رفتن رضاخان به نحوی، در زمان خود او به نحوی، در طول دوران بقیّه‌ی طاغوت هم به نحوی. لذا در همان دیماه ۱۳۵۶، روز هفدهم دیماه در مشهد، یک اجتماع عظیمی، تظاهراتی از زنان مسلمان با شعار «حفظ حجاب» راه افتاد.[۱]

حجاب؛ عامل حفظ عفاف زن

این مسأله‌ی حجاب و محرم و نامحرم و نگاه کردن و نگاه نکردن، همه‌ی اینها به خاطر آن است که این قضیّه‌ی عفاف در این بین سالم نگه داشته بشود. اسلام به مسأله‌ی عفاف زن اهمّیّت میدهد. البتّه عفاف مردان هم مهم است. عفاف مخصوص زنان نیست؛ مردان هم باید عفیف باشند؛ منتها چون در جامعه مرد به خاطر قدرت جسمانی و برتری جسمانی، میتواند به زن ظلم کند و برخلاف تمایل زن رفتار نماید، لذا روی عفّت زن بیشتر تکیه و احتیاط شده است.

شما الان هم که در دنیا نگاه کنید، میبینید که یکی از مشکلات زنان در دنیای غرب، به‌خصوص در کشور ایالات متّحده‌ی امریکا، همین است که مردان با تکیه به زورمندی خودشان، به عفّت زن تعدّی و تجاوز میکنند. آمار منتشر شده از سوی مقامات رسمی خود امریکا را من دیدم که یکی مربوط به دادگستری امریکا و یکی هم مربوط به یک مقام دیگری بود. آمارها واقعاً وحشت‌انگیز است. در هر شش ثانیه، یک تجاوز به عنف در

---

۱. در دیدار جمعی از اقشار مختلف مردم قم (۸۶/۱۰/۱۹)

کشور امریکا صورت میگیرد! ببینید چقدر مسأله‌ی عفّت مهم است.[۱]

قدر دانستن نعمت بزرگ جوّ عفاف در جامعه

امروز این فضایی را که همه‌ی زنان میتوانند با عفّت زندگی کنند قدر بدانید. امروز جوّ جامعه جوّی است که زنهای ما، دختران جوان ما، آنها که بخواهند با عفاف و عصمت زندگی کنند، در این جوّ میتوانند با عفاف و عفّت زندگی بکنند، این نعمت بسیار بزرگی برای یک جامعه است.[۲]

زن ایرانی؛ حفظ عفاف و متانت در عین حضور اجتماعی و فعّالیّت علمی

به برکت انقلاب، زن ایرانی در راه بسیار خوبی افتاد. امروز، زن ایرانی میتواند در میدان علم وارد بشود و مدارج علمی را طی کند؛ درحالیکه دین و عفاف و تقوا و وقار و متانت و شخصیّت و حرمت زن مسلمان را هم حفظ کرده باشد. الان در بین همین جمع شما، چقدر دانشجویان و اساتید و دانشمندان زن وجود دارند؟ همچنین زن میتواند در میدان علوم و آگاهی‌های دینی وارد بشود؛ بدون اینکه هیچ مانعی بر سر راهش باشد. الان در بین همین جمع شما، عدّه‌ی کثیری از طلّاب و دانشجویان و مدرّسان و اساتید علوم دینی هستند که در میدان فقه اسلامی و بینش دینی تحصیل میکنند. امام بزرگوارمان هم به این مسأله بسیار اهمّیّت میدادند و به همین خاطر دستور دادند که این مؤسّسه‌ی قم تأسیس شود.

امروز، زن در کشور ما میتواند در میدان سیاست و فعّالیّتهای سیاسی و اجتماعی و جهادی و کمک به مردم و انقلاب و حضور در میدانهای گوناگون، شخصیّت خودش را با حفظ متانت و وقار و حجاب اسلامی نشان بدهد.[۳]

---

۱. در همایش بزرگ خواهران به مناسبت جشن میلاد کوثر(۷۶/۷/۳۰)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۲/۱۰/۱۶)

۳. در دیدار با جمع کثیری از زنان (۶۸/۱۰/۲۶)

فصل دوّم

روابط زن و مرد

زن؛ بخش زیبای آفرینش

زن، آن بخش زیبای آفرینش بشر است. این بخش زیبا بطور طبیعی با اندکی در پرده بودن همراه است؛ این خاصیّت این بخش زیبا و لطیف وجود انسانی است. این پرده را دریدن و آنچه را که باید با نظم و قانون پیگیری شود ـ آن نیاز غریزی انسانی، چه در زن و چه در مرد ـ بی‌قانون و بی‌نظم در جامعه رواج دادن، بزرگترین خیانتی است که در درجه‌ی اوّل به زن و در درجه‌ی بعد به همه‌ی بشریت ـ زن و مرد ـ انجام گرفته؛ این کار را سیاستهای غربی کرده‌اند.[1]

عفّت و حجاب؛ ارزش و شخصیّت زن

حالت عفّت و عصمت زنانه و حفاظ و حجابی که زن را از مرد در معاشرت جدا میکند و زن را شخصیّت انسانی میدهد و به او میدان کار، مبارزه، مطالعه و اندیشیدن میدهد و او را از وسیله‌ای برای التذاذ فقط خارج میکند. به او ارزش میدهد، شخصیّت میدهد. این خط، خطّ اسلام است، خطّ ایمان است.

■

زن ایرانی، زن مسلمان انقلابی قابل انحراف و جدا شدن از این خطّ و

۱. در دیدار با گروه کثیری از زنان نخبه (۸۶/۴/۱۳)

راهی که انتخاب کرده قطعاً نیست.[۱]

فعّالیّت اجتماعی با عدم اختلاط زن و مرد

در عرصه‌ی فعّالیّتها اسلام حدودی را معیّن کرده است که این حدود، مربوط به زن و اجازه داشتن او برای فعّالیّت نیست؛ مربوط به اختلاط زن و مرد است که اسلام روی این مسأله حسّاسیّت دارد. اسلام معتقد است که مرد و زن باید یک مرزبندی میان خودشان در همه جا ـ در خیابان، در اداره، در تجارتخانه ـ داشته باشند، میان زن و مرد مسلمان حجاب و مرزی معیّن شده است. اختلاط و امتزاج زن و مرد، به مثل اختلاط و امتزاج مردان با هم و زنان با هم نیست. این را باید رعایت کنند. هم مرد باید رعایت کند و هم زن باید رعایت کند. اگر این حسّاسیّت اسلام نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن رعایت بشود، همه‌ی کارهایی که مردان میتوانند در عرصه‌ی اجتماعی انجام بدهند، زنان هم ـ اگر قدرت جسمانی و شوق و فرصتش را داشته باشند ـ میتوانند انجام بدهند.[۲]

جواز صحبت کردن زن و مرد و شرکت در مجامع با حفظ ضوابط اسلامی

برای جلوگیری از آمیختگی و آلودگی زن به فرهنگ دوران طاغوت باید جلوی نفوذ آن عواملی را که با زمینه‌های غریزی منجر به فساد میشود بگیریم و بهترین کار برای این مسأله پوشش درست و پرهیز از آرایشها و جلسات و معاشرتهای آنچنانی در همه‌ی محیطهاست. البتّه این به معنای آن نیست که ما بگوییم زن و مرد اصلاً نباید با هم حرف بزنند و در مجامع وارد نشوند و اگر کسی بخواهد این حرفها را به این معنی بگیرد، یک ترفند است.[۳]

---

۱. در دیدار با وزیر و گروهی از خواهران دانشجوی مراکز تربیت معلم (۶۳/۲/۱۲)

۲. در اجتماع زنان خوزستان (۷۵/۱۲/۲۰)

۳. در مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی(۶۳/۱۲/۴)

تحکیم خانواده و تأمین خوشبختی، نتیجه‌ی عدم اختلاط زن ومرد

اسلام برای خانواده اهمّیّت بسیار زیادی قائل است و در جهت ممانعت از تزلزل بنیان خانواده، رعایت ضوابط و حدّ و مرزها را در محیط جامعه لازم و ضروری میداند. فرهنگ اسلامی، فرهنگ عدم اختلاط زن و مرد است و اسلام با هدف تأمین خوشبختی و پیشرفت زندگی زن و مرد بر روی این مسأله سختگیری کرده است و این نقطه، مقابل خواست قدرتمندان و زراندوزان شهوتران جهان است که برای از میان برداشتن حجاب بین زن و مرد تلاش میکنند.[۱]

استفاده از محیط سالم خانوادگی در گرو محدودیّت در معاشرت

نگاه کردن به نامحرم که حرام است و حجاب که واجب است، این به عنوان مقدّمه‌ای است برای اینکه آنچنان محیط سالمی در جامعه به وجود بیاید، لذاست که در جامعه‌ی اسلامی این محدودیّتها را در مورد معاشرت زن و مرد ما لازم میدانیم؛ نه به خاطر اهانت به زن، نه به خاطر مخالفت با تمتّع جنسی، نه به خاطر سرکوب کردن غرایز بلکه به عکس، درست به خاطر اینکه انسانها و زن و مرد بتوانند از محیط سالم خانوادگی استفاده کنند.[۲]

معاشرت با نامحرم؛ زمینه‌ساز بدبینی و حسادت

من همیشه به مردهای جوان توصیه میکنم که شما در معاشرت با نامحرم و حتّی محرم کاری نکنید و حرفی نزنید که زنانِ خود را وادار به حسادت کنید. به دختران جوان هم سفارش میکنم که در برخوردشان با مردهای بیگانه، کاری نکنند و حرفی نزنند که حسّ حسادت و غیرت شوهرانشان را تحریک نمایند.این حسادتها بدبینی می‌آورد و پایه‌های محبّت را سُست میکند و از ریشه میسوزاند.[۳]

---

۱. در دیدار گروهی از خواهران پرستار (۷۴/۷/۲۰)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه (۶۵/۷/۱۸)

۳. در خطبه‌ی عقد(۷۹/۹/۱۰)

لزوم مراقبت همگان، مخصوصاً بانوان از خودنمایی

انسان در معرض آسیب است؛ مردها در معرض آسیبند، زنها در معرض آسیبند، جوانها در معرض آسیبند، پیرها در معرض آسیبند؛ عالِم، جاهل، همه در معرض آسیبند؛ «و المخلصون فی خطر عظیم». کو حالا مخلص؟ همه‌ی ما زیر این استاندارد قرار داریم. اگر به حدّ استاندارد هم برسیم، مخلص هم بشویم، تازه «فی خطر عظیم»! خب، باید مراقب باشیم. دشمنان دنیای ما، دشمنان آخرت ما، دشمنان عزّت ما، دشمنان نظام جمهوری اسلامی، از نقاط ضعف ما استفاده میکنند؛ از حسّ شهوت ما، از حسّ غضب ما، از قدرت‌طلبی ما، از علاقه‌ی ما به جلوه‌فروشی و خودنمایی؛ باید مراقب باشیم. بانوان عزیز هم باید مراقب باشند، دخترهای جوان هم باید مراقب باشند[1].

تکبّر و عدم خضوع در صحبت با مرد نامحرم

تکبّر از همه‌ی انسانها مذموم است؛ مگر از زنان در مقابل مردان نامحرم. زن باید در مقابل مرد نامحرم متکبّر باشد. «فَلا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ[2]» زن در حرف زدن با مرد نباید حالت خضوع داشته باشد. این برای حفظ کرامت زن است. اسلام این را میخواهد و این الگوی زن مسلمان است.[3]

برخورد با مرد بدون خضوع

ما هستیم که میگوییم زن با پوشش وحجاب صحیح، حفظ کرامت میکند، خودش را از آن حدّی که مردان هرزه‌ی عالم ـ در همه‌ی زمانها و همه‌ی مکانها، مرد هرزه وجود دارد ـ میخواهند بالاتر می‌آورد. در قرآن به زنان میگوید «فَلا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ[4] »خضوع نکنید. بحث خضوع کردن است.

---

۱. در دیدار جمعی از مدّاحان (۹۱/۲/ ۲۳)
۲. سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۳۲
۳. در دیدار گروهی از زنان (۷۱/۹/۲۵)
۴. سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۳۲

زن نبایستی برخوردش با مرد، برخورد خضوع آمیز باشد.[۱]

تکبّر زن در برابر مرد نامحرم

اصلاً تکبّر برای همه حرام و گناه است، مگر برای زن. تکبّر برای مرد حرام است، ولی برای زن مستحب است که نسبت به مرد بیگانه، متکبّر باشد. زن باید اینطور برخورد کند. حالا گاهی همین تکبّر را این خانم با همان غرور اسلامی دارد و فرض کنید چادر مشکی هم سرش نیست.

■

آن عزّت و مناعت و غرور زنانه در مقابل جنس مرد، میتواند حتّی با بی‌چادری هم تحقّق یابد و صدق کند و وجود داشته باشد.[۲]

مرز بین زن ومرد؛ علاج هیجان غریزی

اسلام در مورد هیجان غریزی زن و مرد یک علاجهای بسیار خوبی دارد، یعنی از نظر ما، از نظر من این علاجها حقیقتاً علاج است. اصلاً مرز میگذارد بین زن و مرد؛ امّا آن فرهنگی که آمده این مرزها را مدّتهاست برداشته و اصلاً فراموش‌شده انگاشته و خواسته که با قبول یکسری اصول موضوعه‌ی فرهنگ اروپایی پدیده‌ها و عوارض آن فرهنگ را نفی کند، آن دچار مشکل میشود قهراً.[۳]

نگاه به نامحرم؛ معامله‌ای سراسر زیان

اینکه اسلام آنقدر گفته است که چشمتان را ببندید، به نامحرم نگاه نکنید، به زن یکجور گفته و به مرد یکجور دیگر گفته، برای این است که وقتی چشم به یک طرفی رفت، آن وقت بخشی از سهم آن کسی که همسر شماست، آن طرف خواهد رفت. حالا چه شما مرد باشید و چه زن باشید

۱. در دیدار با اعضای مرکزی جمعیّت زنان (۷۱/۲/۱۵)

۲. در دیدار وزیر و مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی(۷۱/۹/۴)

۳. در مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی(۶۳/۱۲/۴)

فرقی نمیکند. یک قسمتی میرود آنجا. وقتی اینجا کم گذاشتی، محبّت ضعیف خواهد شد. محبّت که ضعیف شد، بنای خانوادگی متزلزل میشود. آن وقت آنچه که برای تو لازم است از دستت میرود و آنی که برایت مضّر است به خیال خودت به دست آورده‌ای.[۱]

مخالفت اسلام با آزادی جنسی

اصل در معاشرت زن و مرد از نظر اسلام این است که اسلام با فحشا و فساد جنسی و بی‌بندوباری و آن چیزی که در دنیای امروز آن را آزادی جنسی اسم میگذارند، بشدّت مخالف است. اگر زن و مرد در غیر از محیط خانواده و در محیط اجتماع، تحصیل، کار و محیطهای غیرقانونی به لذّات جنسی خود سرگرم و مشغول شدند، بزرگترین ضایعه‌ای که به وجود می‌آید این است که یک پیوند قوی میان زن و مرد و میان خانواده منقطع شده و از بین میرود.[۲]

بروز تقوا در رعایت حدود مسائل روابط

رعایت تقوای الهی که یکی از بارزترین موارد آن حدود و ضوابط الهی در مسائل جنسی و رابطه‌ی زن و مرد است، تقوای الهی را در این باره رعایت کنید و یقیناً خدای متعال برای کسانی که تلاش کنند و مجاهدت کنند، در این راه پاداش بزرگی را قرار خواهد داد.[۳]

مشخّص بودن حدود معاشرت زن و مرد در اسلام

حدّ زن ومرد در اسلام معیّن شده.زن و مرد بایستی آمیختگی و معاشرت زن ومرد نامحرم نداشته باشد، به آن صورت توی صورت هم تیز و تند نگاه

---

۱. در خطبه‌ی عقد (۷۵/۲/۱۷)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه تهران (۶۵/۷/۱۸)

۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۰)

نکنند؛ نگاه شهوت‌آلود نکنند، اینهاست.اما اینکه حالا با همدیگر یکصدا لبیک هم در ـ مثلاً فرض کنید که ـ مکّه نگویید کی گفته ؟«لبیک اللهم لبیک» را هم زن میگوید هم مرد میگوید با هم هم میگویند، چه اشکالی دارد ؟[۱]

تقوا در روابط زن و مرد

از همه‌ی خواهران و برادران و زنان و مردان در تهران و در همه‌ی شهرهای کشور دعوت میکنم در زمینه‌ی مسائل مربوط به روابط زن و مرد، مسائلی که ایشان را به فحشا و فساد نزدیک میکند، تقوای الهی را پیشه کنید. مواظب باشید که از حدود اسلامی تخطّی نشود. مواظب باشید که میکروبهای فساد در کالبد سالم جامعه‌ی ما مجدداً نفوذ نکند. مواظب باشید دشمنانی که با مبارزه حادّ و تند سیاسی و نظامی ما گریزان شدند و مجبور به هزیمت و فرار شدند، در قالب مارهای خوش خط و خال دوباره به بهشت جمهوری اسلامی برنگردند و وارد نشوند.[۲]

حدود معاشرت زن و مرد در اسلام

اگر بخواهیم در جامعه فحشا و فساد جنسی رواج پیدا نکند، بهتر از علاج، پیشگیری است و بهترین پیشگیری‌ها ایجاد همین محدودیّتها در روابط زن و مرد است که البتّه به معنای کار نکردن زن نیست، شاغل نبودن زن نیست، به معنای درس نخواندن زن یا فعّالیّت اجتماعی نکردن یا توی کوچه و بازار نیامدن نیست، نخیر. زن در تمام صحنه‌های اجتماعی هم میتواند شرکت کند، درس بخواند، درس بدهد، کسب کند، شغل اداری بگیرد، کارگری بکند و تمام فعّالیّتهای اجتماعی و سیاسی و مبارزاتی را که مرد در جامعه انجام میدهد زن هم انجام بدهد منتها با حجاب. معاشرت زن و مرد در اسلام گفتیم ممنوع نیست محدود به حدودی است.[۳]

---

۱. در پاسخ به سؤالات(۶۰/۳/۱۱)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه (۶۳/۱۰/۱۴)

۳. در دیدار با عدّه‌ای از پرستاران (۶۵/۱۰/۱۵)

پرهیز و جدایی دوجنس؛ ویژگی فرهنگهای اصیل غرب وشرق

مسأله‌ی زن و مرد، آن مواردی که شما امروز در جهان غیرغرب میبینید که متأثّر از غرب است و حتّی در بسیاری از کشورهای غربی هم اینگونه است ـ یعنی همین بی‌بندوباریها و این چیزها ـ اینها جزو فرهنگ غربی اصیل نیست. در فرهنگ غربی اصیل عبارت است ـ آنچه که هست ـ از عدم پرهیز دو جنس ـ آن چنان که در اسلام وجود دارد ـ که قاعدتا مقداری از آن، مربوط به کج‌فهمیهای آنها از مسیحیّت است؛ یک مقدار هم مسائل تاریخی و جغرافیایی و سرزمینی است.

در غیرغرب ـ در هر جای دیگر دنیا شما نگاه کنید ـ این جدایی دو جنس و پرهیز دو جنس از یکدیگر وجود دارد؛ مخصوص اسلام نیست. منتها اسلام، این را با یک حدودی مشخص کرده است. در همه جا هست. هر جا به یک نحوی هست؛ در اسلام هم به این شکلی است که ما میدانیم. همچنین چیزی که ما به آن، محرم و نامحرم میگوییم.

این به معنای عدم ورود یکی از دو جنس در محلّ حضور جنس دیگر نیست، به معنای عدم تماس اینها با هم نیست، به معنای عدم همکاری اینها با هم نیست؛ بلکه به معنای خاصّی است که شما این را در شرع مقدّس میدانید؛ هر آن چیزی که فتنه‌ی جنسی ایجاد کند ـ آن چیزی که میشود تعبیر کرد، این است ـ کانّه ملاک در شرع مقدّس اسلام این قرار داده شده. فتنه‌ی جنسی که واقعاً هم فتنه‌ی بد و خطرناکی است و مایه‌ی ابتلای انسان‌هاست، مخصوص یک کشور، دو کشور، این جای دنیا و آن جای دنیا نیست؛ هرجا و در هر سطحی که زن و مرد دچار این فتنه بشوند، برای اینها گمراهی و غفلت و لغزش به وجود خواهد آمد. شرع مقدّس اسلام، بنا گذاشته است که این گنداب را بخشکاند؛ راهش هم همین است. لذا شما میبینید که با هم بودن زن و مرد نامحرم ـ حتّی در یک اتاق تنها ـ در صورتی حرام است و در صورتی مکروه است؛ اصلاً شرط نکردند به شرطی که نگاه کنند یا به شرطی که نگاه نکنند یا به شرط اینکه لباسشان چنین باشد، نه، ببینید اشاره به این است. در حالی‌که همین زن و مرد نامحرم چنانچه

در کوچه، در یک جای دیگر، کسی نباشد و جای مسدودی نباشد، جای مقفّلی نباشد و با همدیگر هم باشند، بودنشان با هم اشکالی ندارد. حرف بزنند، صحبت بکنند.[۱]

ضرورت تبیین حدود روابط زن و مرد از نظر اسلام

ما وقتی میگوییم که باید مسأله‌ی فساد و فحشا و محدودیّتهای روابط زن و مرد را از نظر اسلام تبیین کنیم، این فقط برای مردم دنیا نیست؛ بلکه برای مردم خود ما هم هست. حقیقت این است که در جامعه‌ی اسلامی ما بر روی مسأله بی‌بندوباری و ممنوعیّت فحشا و فساد جنسی، کار فرهنگی لازم انجام نگرفته است.البتّه عموم مردم ما ایمان کامل به حجاب و حفاظهای لازم که اسلام تعیین کرده دارند. ولی از آنجا که عدّه‌ای هستند که مسأله‌ی حجاب و محدودیّت روابط زن و مرد برایشان جا نیفتاده و مفهوم نشده است، وظیفه داریم که این موضوع را برای مردم خود نیز تبیین کنیم.[۲]

مراعات ارتباط زن ومرد در برنامه‌های صدا وسیما

بین زن و مرد یک حجاب گذاشته شده است: با هم حرف میزنند، معامله میکنند، دعوا میکنند، دوستی میکنند؛ امّا با یک حجاب و حفاظ. این در اسلام هست و بایستی رعایت شود. ارتباط زن و مرد را در این مکالمات و محاورات بایستی رعایت کرد. گاهی ارتباط زن و مرد در بعضی از صحنه‌ها طوری نزدیک و خودمانی است که آدمی که پای تلویزیون نشسته واقعاً خجالت میکشد؛ ما که پیرمردیم، درعین‌حال خجالت میکشیم! هر چه بتوانید، اینها را مراعات کنید. ظاهرسازی هم لازم نیست. ما مثل آن آدمهایی هستیم که پای استخر می‌ایستادند، بعضی‌ها که از آن بالای دایپ، شیرجه میزدند، ایراد میگرفتند و میگفتند پای فلانی کج شده یا دستش اینطور شد!

---

۱. در دیدار اعضای گروه انطباق پزشکی با موازین شرعی(۷۴/۸/۱۶)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

همه‌اش به شیرجه‌ی افراد ایراد میگرفتند. میگفتیم که خودت شیرجه بزن، میگفت من که شیرجه بلد نیستم! حالا این نقلِ ماست. خود ما این کارها را بلد نیستیم؛ امّا وقتی نگاه میکنیم، میفهمیم که پایش کج شد؛ چون بالاخره در حال شیرجه نباید مثلاً پابرگردد. آدم فکر میکند که بعضی از این چیزها را میشود درست انجام داد.[۱]

عادت غلط استفاده از تصویر زن برای جذّابیّت در رسانه‌ها

فرض بفرمایید ـ مخصوص مطبوعات هم نیست ـ فیلمهای فارسی، یا مطبوعات فارسی سعی کنند که با مطرح کردن چهره و صورت زن در شکلهای جاذبه‌دار برای مردها، فیلم خودشان را مورد رغبت عدّه‌ای قرار بدهند. این بتدریج تبدیل به یک عادت میشود؛ یعنی به مرور بگونه‌ای خواهد شد که چنانچه این تصویر ـ این عکس ـ در این فیلم نباشد، دیگر مطلوب واقع نخواهد شد! در حالی که از اوّل، اینطور نبود، بتدریج اینگونه شد![۲]

جلوگیری از آمیختگی زن ومرد در محیط‌های عمومی

ما معتقدیم که بایستی آن روشهایی که آن وقت اعمال میشد و سعی میشد در آمیختگی هر چه بیشتر زن و مرد، آن باید جلویش گرفته بشود و از جلوه‌گری‌های زن و جلوه‌گری‌های مرد برای یکدیگر در محیطهای غیرخانوادگی و غیرداخلی بشدّت پرهیز بشود و به‌هرحال، آن ابزارهایی که استعمار جهانی برای سلطه‌ی فرهنگی خاصّ خودش در زمینه‌ی مسائل زن به کار میبرد، بایستی از آنها جلوگیری بشود. اینها این کارهایی است که باید انجام بگیرد.[۳]

---

۱. در دیدار مدیران صدا و سیما(۸۱/۱۱/۱۵)

۲. در پرسش و پاسخ صمیمانه‌ی جمعی از زنان ایرانی و خارجی (۷۷/۷/۱۸)

۳. در مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی(۶۳/۱۲/۴)

حفظ متانت در ارتباط زن ومرد

متانت را باید نگه دارید. خنده‌های بیجا، متانت را خراب میکند. حرف زدن زن و مرد با هم به شکل نامناسب، این حالت همگون و همتراز را به هم میزند. یک زن و یک مرد که دارند حرف میزنند، همترازیِ خیلی خوبی ایجاد میشود. زنی است، دارد با کمال متانت و با صدای بسیار خوب حرف میزند؛ یک مرد هم با صدای بسیار خوب و گرم و با همه‌ی متانت دارد حرف میزند؛ امّا اگر ناگهان از این حالتِ حرف زدنِ یک زن و یک مرد در رادیو، مثلاً تبدیل به حرف زدن یک فروشنده‌ی مرد بوتیک‌دار با مشتری زنش بشود؛ ببینید چطور تعادل به‌هم میخورد! ممکن است یک زن و مرد در بوتیک، آنطوری حرف بزنند؛ معلوم نیست که ما آن مشتری زن و آن بوتیک‌دار مرد را بیاوریم و تعزیرشان بکنیم که چرا اینطوری حرف زدید؛ امّا آنطور صحبت کردن نباید در رادیو بیاید؛ زیرا متانت را ـ آن سنگینی و وقار و وزانتی که باید برنامه داشته باشد ـ از برنامه میگیرد. بنابراین، در حرف زدن زن و مرد با هم، در به‌کار بردن جملات، در ایجاد حالت خیلی خودمانی حتّی نسبت به مردان، حالت متانت را حفظ کنید.[1]

جهت دادن به محبّت معصومانه با قصّه‌گویی

قصّه‌سرایی جاذبه دارد و شیرین است، به نظر من از این باید استفاده کرد. لذا اگر در قصّه، جاذبه‌ی جنسی هم نداشته باشد، خودش جاذبه دارد؛ به علاوه میشود آن جاذبه‌های جنسی را بی‌اشکال و بی‌دردسر، درونش آورد. یعنی آنجایی که یک دختر و پسری به هم محبّت معصومانه‌ای دارند و این محبّت هم بالاخره به ازدواج منتهی میشود هیچ اشکالی ندارد؛ حتّی میتواند درس هم باشد، چون بالاخره محبّت که هست. شما که نمیتوانید محبّت را از دنیا ریشه‌کن کنید؛ بالاخره وجود دارد. این را میتوانید جهت بدهید.[2]

---

۱. در دیدار با اعضای گروه اجتماعی صدای جمهوری اسلامی ایران (۷۰/۱۱/۲۹)

۲. در دیدار با مسؤولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان(۷۶/۵/۱۸)

تلاش برای امنیّت اخلاقی درمحیطهای آموزشی

محیط تحصیل باید سالم باشد، هم برای پسر و هم برای دختر. دانشگاه باید برای فرزندان مردم امنیّت داشته باشد، چه دختر و چه پسر. کوچه و خیابان باید از لحاظ ناموسی و اخلاقی امنیّت داشته باشد؛ چه برای دختران و چه برای پسران ـ فرق نمیکند. درصورتی که این امنیّت حاصل بشود، آن وقت در محیط امن، در کوچه و بازار امن، در دانشگاه امن، در دبیرستان امن که امنیّت اخلاقی و فکری تأمین شده است ـ و مسؤولان و پدران و مادران باید آن را تأمین بکنند ـ دختر مسلمان، پسر مسلمان، مرد مسلمان، زن مسلمان میتوانند فعّالیّت خودشان را بکنند.[۱]

اختلاط زن و مرد در محیطهای علمی و بیمارستانی

مسائل پزشکی و التقاء آن مسائل شرعی، مخصوصاً در زمینه‌ی اختلاف دو جنس زن و مرد بسیار مهم است.

البتّه مسائل پزشکی والتقاء آن با مسائل شرعی، در چند زمینه مهم است. اهمّ آنها ـ تا آنجایی که بنده برخورد کردم ـ همین مسائل زن و مرد و اختلاف دو جنس است؛ ولی منحصر به اینها نیست. چیزهای دیگری هم هست ـ مثل مسأله‌ی سقط جنین و قطع اعضا، حذف اعضا و از این چیزها ـ که بایستی تکلیف شرعی آنها بطور دقیق روشن شود. آن چیزی که بیش از همه مبتلابه است، همین مسأله‌ی زن و مرد است ـ چه در بخشهای علمی و تحصیلی، و چه در بخشهای علمی و بیمارستانها و مطبها و اینها، واقعاً کار بزرگی است که شما برادران و خواهران شروع کردید.[۲]

مراجعه‌ی زنان به پزشک زن

بنا را بر این بگذارید که در نظام جمهوری اسلامی، در مرحله‌ی اوّل در هر بیماری اگر زنی خواست به پزشک زن مراجعه کند، برایش میسّر باشد.

---

۱. در اجتماع زنان خوزستان(۷۵/۱۲/۲۰)

۲. در دیدار اعضای گروه انطباق پزشکی با موازین شرعی (۷۴/۸/۱۶)

در مرحله‌ی دوّم کار را جوری کنید که اگر زنی خواست به پزشک مرد مراجعه کند، دچار مشکلات باشد. حالا نمیگوییم ممنوع باشد؛ نه، بالاخره کاری است مثل بقیّه‌ی کارهای شرعی، انسانها آزادند که انجام بدهند. شما که دولت هستید، تربیت را جوری کنید که امر حلال را تسهیل کنید و امری را که حرام یا مکروه است یا در معرض حرمت و کراهت است، مشکل کنید.[۱]

رعایت اخلاق و رفتار دینی زن و مرد در پزشکی

اسلام میخواهد جلوی این را بگیرد. مبنای دانشگاه در گذشته، بر این بود که مرکزی برای پرورش و رواج فرهنگ غربی باشد؛ لذا آدم با دین هم که به دانشگاه میرفت، بی‌دین میشد! البتّه لازمه‌ی آن هم همین چیزها بود. خیلی روشن است که وقتی ما آن سیاست را قطع کردیم ـ یعنی مسأله‌ی عدم رعایت اخلاق و رفتار دینی در زمینه‌ی زن و مرد، در امر پزشکی را ـ چه در دوران آموزش و چه در مرحله‌ی عمل و اجرا ـ زائل کنیم و مبنای اسلامی بگذاریم، این یک کار خیلی طبیعی بوده و ما در واقع دیر شروع کردیم، حالا ایشان میفرمایند که من در سال ۶۷ گفتم؛ البتّه من بعد از ۶۷ هم تا حالا ـ این هفت، هشت سال ـ چند بار متوالیاً به وزارت بهداشت و درمان ـ به مسؤولین ـ سفارشهای متوالی کردم. آقایان پزشکان و متخصّصین از اطراف بیایند، بنشینند و یک قدر متوسّطی، یک حدّ ممکنی را پیدا کنند.[۲]

توطئه‌ی سیاسی درگیر کردن زن ومرد به هم برای دوری از مسائل اصلی

مسأله‌ی زن در کشور ما و سیاستی که استعمارگرها در طول سالیان دراز توی این مملکت تعقیب کردند، یک مسأله‌ی صددرصد سیاسی بود. برای

---

۱. همان

۲. همان

اروپاییها چه فرقی میکرد که زن ایرانی، به قول آنها آزاد باشد یا اسیر بماند؟ چقدر آنها به فکر آزادی ملّتند؟ چقدر به فکر آزادی مردانند؟ چقدر دلشان برای مرد و زن اسیر دنیا میسوزد که به فکر ـ به خیال خودشان ـ آزادی زن ایرانی باشند که به نظر آنها اسیر بود؟ سیاستهایی که ملّتهای دنیا را به اسارت کشاندند، پدر همه‌ی انسانهایی را که میتوانستند در بیاورند در آوردند، چه کار داشتند که بیایند در ایران راجع به مسأله‌ی برداشتن حجاب زن و به خیال خودشان آزاد کردن زن بپردازند؟ مسأله این نبود، مسأله، مسأله‌ی سیاسی بود، صددرصد. کشاندن زن به سمت بی‌بندوباری دو فایده‌ی بزرگ برای استکبار جهانی و طرّاحان سیاسی دنیا دارد، یک فایده اینکه نسل زن را، جنس زن را، از آمادگی برای یک مقابله‌ی جدّی و یک تحرّک جدّی در مسائل اساسی زندگی باز بدارند، نگذارند توی خانه، یک مادر خوب باشد، توی اجتماع یک مبارز خوب باشد، توی مراکز تحصیلی یک محصّل خوب باشد، او را به خودآرایی و به خودپردازی سرگرم کنند، او را به مسائلی به نام مسائل زنانه مشغول کنند، او را به لباس، به مد، به معاشرت با مرد، به مسائل گوناگونی که از این همه ناشی میشود مشغول کنند. نه مادر خوبی میشد، نه معلّم خوبی میشد، نه محصّل خوبی میشد، نه محقّق خوبی میشد، نه مبارزی میشد. یکی این، زن را از دست میگرفت، از بین میبرد، از صحنه خارج میکرد. فایده‌ی دوّم برای آنها این بود که مردهای جامعه را با به میدان آوردن زن از اثر می‌انداخت. فضای جامعه را، یک فضای مسائل زن و مرد میخواستند بکنند و به میزان زیادی هم موفق شدند. شما ببینید در طول این سالیان دراز، چقدر ساعات و روزها و شبها و انرژی‌ها که صرف مسائل مربوط به روابط زن و مرد شد. روابط زن و مرد یک جمله‌ای است که تویش خیلی حرف هست. مسائل جنسی، مسائل مد، مسائل معاشرتهای گوناگون، دعواها، تلاشهای فراوان، فسادهای اداری، فسادهای مراکز آموزشی، فسادهای مراکز کسب و کار، فسادهای داخل خانواده‌ها، ببینید چه کردند با این ملّت و خیالشان راحت شد.[1]

---

۱. در دیدار با وزیر و گروهی از خواهران دانشجوی مراکز تربیت معلّم (۶۳/۲/۱۲)

آلوده کردن زنان و مردان پس از شکست در توطئه‌های سیاسی و نظامی

استکبار جهانی پس از شکست در توطئه‌های سیاسی و نظامی خود، برای ضربه زدن به نهال جوان انقلاب و جلوگیری از عطرافشانی گلهای زیبای آن در دیگر کشورهای اسلامی، به شیوه‌های فرهنگی روی آورد و به منظور آلوده کردن مردان و زنان به انحرافات اخلاقی، دامهایی گسترده است و این هوشمندی و هوشیاری و پیراستگی و عفاف و مراقبت و تقوای والایی را از مردم ما میطلبد.[۱]

تشدید جاذبه‌های جنسی؛ برّنده‌ترین حربه علیه ایران

هرگاه سلطه‌گران بخواهند یک ملّت را از آن جدّیّت و عزم راسخش بیندازند. هرگاه بخواهند روح سلحشوری و شجاعت و مردانگی را و فداکاری و ایثار را از یک ملّتی بگیرند، یکی از برّنده‌ترین حربه‌ها علیه این ملّت، ایجاد و تشدید جاذبه‌های جنسی و کشاندن به سمت فحشا در این ملّت است. تجربه‌ای که در دنیا بارها و بارها تکرار شده.[۲]

تلاش رسانه‌های جهانی در ارائه‌ی شیوه‌ی نامناسب ارتباط دختر و پسر

دخترها و پسرها، زنها و مردها در معابر و خیابانها باید نوع پوشش و آرایششان جوری باشد که با عواطف مردم و مردم شهید داده معارضه نداشته باشد. وسایلی از سراسر جهان روی ملّتها کار میکنند؛ برای اینکه در نحوه‌ی پوشش و نحوه‌ی ارتباط زن و مرد، دختر و پسر، اخلاق و روشی را بر مردم تحمیل کنند که برای سرنوشت یک ملّت خطرناک است.[۳]

کشاندن دخترها و پسرها به عشرتهای کاذب

اینی که بخواهند یک عدّه‌ای با فساد و تباهی و کشاندن دخترها و پسرها

---

۱. پیام به سمینار کوثر در شیراز(۶۵/۱۱/۳۰)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۳/۱۰/۱۴)

۳. در خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران(۶۴/۱/۳۰)

به عشرتهای کاذب و حیوانی و تشکیل جلسات مضرّ، انقلاب را خراب کنند، جمهوری را مورد فساد و تباهی قرار بدهند، این را ما قطعاً تحمّل نخواهیم کرد؛ مردم ما تحمّل نمیکنند، نباید هم تحمّل کنند.[۱]

سوءبرداشت از حدود روابط زن و مرد

در جاهایی از دنیا این حدودی که ما معیّن کردیم مثل اینکه مرد و زن نامحرم باید تماس بدنی و جسمی نداشته باشند، نگاه شهوت‌آلود به یکدیگر نکنند، معاشرت بی‌قید و شرط با همدیگر نداشته باشند، در اتاق در بسته و خلوت تنها نمانند، و از این قبیل قیودی که ما قائل هستیم، در میان ملّتهای دیگر گاهی تعبیر سوء میشود و دشمنهای ما هم به این سوء برداشت و سوء تعبیر دامن میزنند. ما مثلاً در جایی و یا در مجمع رسمی با یک زن دست ندهیم، حمل بر اهانت به زن یا آن زن بخصوص میشود.[۲]

آسانگیری نابجای غرب در معاشرت

مادر مجالس و محافلمان اگر با زنان مواجه شویم، حدودی را رعایت میکنیم. این یک ارزش است. درست نقطه‌ی مقابل آنچه که در دنیا ارزش است. در دنیا، در مواجهه با زنان، از جمله در دستگاه‌های دولتی، یک نوع آسانگیری‌هایی در باب معاشرت وجود دارد. البتّه در معاشرت با نامحرم. در معاشرت محرم، اتّفاقاً، این آسانگیری‌ها نیست. یعنی در آنجا، شوهران به زنانشان، همان ظلم و جفای معروف همه‌ی مردهای عالم به زنانشان را تقریباً دارند؛ بیشتر هم دارند. آماری که در دنیا پخش میگردد و در روزنامه‌ها و مجلّات دیده میشود، حاکی از مسائلی از قبیل زن‌آزاری یعنی زوجه‌آزاری؛ نه مطلق زن در غرب است. همانهایی که در مقابل زن بیگانه کرنش میکنند و تملّق میگویند، با زن خودشان چنین رفتاری را ندارند؛ بلکه

---

۱. در دیدار با خواهران برگزارکننده‌ی سمینار حجاب (۶۳/۳/۱۰)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۷/۱۸)

زن‌آزاری و تحقیر و تضییق دارند.

پس، ارزش رایج در دنیا عبارت است از اینکه در معاشرت با زن نامحرم و با غیرمحرم خود، یک نوع گشایش و آسانگیری‌هایی دارند. ما، نه. ما در معاشرت با زن نامحرم، یک نوع سختگیری‌هایی داریم: دست نمیدهیم. شوخی و مزاح نمیکنیم. در اتاق در بسته، دو به دو نمیمانیم. و از این قبیل... اینها را باید تبیین کنید.[۱]

روابط روشن در روابط زن و مرد در ایران

ما در میان همه کشورهای دنیا تقریباً تنها ملّتی و تنها کشوری هستیم که برای روابط زن و مرد به طور عموم در صحنه‌ی جامعه و در معاشرتهای روزمره حدود و ضوابط مشخّص و معیّنی را قائل هستیم. در کشورهای دیگر، چه آن کشورهایی که در آنها به فساد جنسی دامن زده میشود و چه آن کشورهایی که فساد جنسی به صورت یک سیاست دامن زده نمیشود، در هیچ‌یک از این کشورهایی که اشاره شد، برای حدود روابط معاشرتی زن و مرد یکی از مقرّرات و محدوده‌ی روشن و واضحی وضع نشده است.[۲]

حضور اجتماعی آری، اختلاط و امتزاج نه!

در کشورهای غیراسلامی، طبیعی است که زنها آن پوششی را که ما اعتقاد داریم باید زن داشته باشد ندارند؛ ولی ما به این اعتقاد که باید زنان در عین فعّالیّتهای سازنده و بسیار مؤثر خودشان در همه‌ی شؤون جامعه از پوشش مناسبی برخوردار باشند، پایبندیم و اختلاط و امتزاج زن و مرد را به آن شکلی که امروز در اروپا و جوامع غربی معمول هست، قبول نداریم.[۳]

---

۱. در دیدار سفرا و کارداران وزارت امور خارجه(۷۲/۶/۴)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران(۶۵/۷/۱۸)

۳. در مصاحبه‌ی مطبوعاتی رادیو تلویزیونی در زیمبابوه(۶۴/۱۱/۱)

حضور سازنده‌ی زن در جامعه بدون اختلاط با مردان

ما در زمینه‌ی پوشش خانمها نظر اصولی داریم و معتقدیم که زن میتواند نیمی از پیکر جامعه و نیمی از تلاش و حرکت انقلابی هر جامعه‌ای را تشکیل دهد و در کشور خود ما همین واقعیّت بوده و هست. چنانکه اگر امروز کسی به کشور ما بیاید، حضور زنان را در همه‌ی فعّالیّتهای عظیم عمومی و انقلابی کشورمان مشاهده میکند و لذا ما معتقدیم زن میتواند فعّال باشد و در جامعه حضور سازنده داشته باشد و به این اصل پایبند هستیم. منتها، ما با پوششی که تمدّن غربی روی انگیزه‌های نادرست بر زنان تحمیل کرده است، مخالفیم.[۱]

مرزشکنی در روابط زن و مرد و هتک حرمت انسانی زن

زن امروز ایران، در صحنه‌ی علم و سیاست و هنر و در گونه‌گون فعّالیّتهای اجتماعی، از گذشته بسی فعّالتر و میداندارتر است؛ امّا اینها برای ذهن و بینش غربی و نیز رسم و آئینی که دستهای صهیونیسم و استعمار از آن ساخته، در مرتبه‌ی دوّم است. در مرتبه‌ی اوّل، آن چیزی مهم است که ایران اسلامی آن را قاطعانه رد میکند؛ یعنی مرزشکنی در روابط زن و مرد و هتک حرمت انسانی زن و تبدیل آن به وسیله‌ای برای التذاذ یا دستگاهی برای مصرف مصنوعات پر زرق و برق.[۲]

اختلاط زن و مرد؛ پایین‌آورنده‌ی شأن زن

نظرمان این است که بایستی زن پوشیده باشد و امتزاج و اختلاط محیط زن و مرد را رد میکنیم سرافکنده نیستیم، ما طلبکاریم، این دنیاست، این فرهنگ غربی است که باید سرافکنده باشد به‌خاطر اینکه شأن زن را پایین آورده و این اختلاط و امتزاج را به وجود آورده و زن را سرگرم کرده و مرد

---

۱. همان

۲. پیام به سمینار بررسی شخصیّت زن از دیدگاه امام خمینی(ره) (۶۸/۸/۳)

را هم سرگرم کرده.[۱]

جهان‌بینی‌های مختلف، علّت تفاوت دیدگاه در روابط زن و مرد

دیدگاه غربیها نسبت به روابط زن و مرد عمدتاً ناظر به روابط و علاقات و نوع معاشرت زن و مرد است؛ با آن دید اسلامی که از جهانبینی اسلام سرچشمه میگیرد، متفاوت است و جهانبینی آنها از مسائل انسان سرچشمه میگیرد. البتّه چیز رو بنایی است، لیکن به چیزهای اصلی منتهی میشود؛ و آن دید اسلامی در زمینه‌ی مسائل حجاب است که خیلی دید خوب و روشنی است.[۲]

محدودیّت اسلام برای معاشرت زن و مرد

از نظر غرب و فرهنگ غربی یکی از ارزشهایی که برای زن متصوّر است این است که با وجود خود و با شخصیّت خود وسایل التذاذ و بهره‌مندی دیگران را فراهم آورد. لذا وقتی ما بر اساس فرهنگ اسلامی اعلام میکنیم که اسلام برای معاشرت زن و مرد محدودیّتی قائل شده و معاشرت بی‌قید و شرط زن و مرد را جایز ندانسته، ما را متهّم میکنند که شما به زن اهانت میکنید. در حالی که اهانت آن چیزی است که در فرهنگ غرب نسبت به شخصیّت زن دیده میشود.[۳]

تبرّج و رابطه‌ی بی‌قید و شرط؛ سمّ مهلک برای بنای خانواده

در اسلام، تبرّج ممنوع است. تبرّج، یعنی همان خودنمایی زنان در مقابل مردان، برای جذب و فتنه‌انگیزی. این، یک نوع فتنه است و خیلی اشکالات دارد. اشکالش فقط این نیست که این دختر جوان، یا این پسر

---

۱. در دیدار با عدّه‌ای از پرستاران به مناسبت روز پرستار(۶۵/۱۰/۱۵)
۲. در پرسش و پاسخ صمیمانه‌ی جمعی از زنان ایرانی و خارجی (۷۷/۷/۱۸)
۳. در کنگره‌ی جهانی زن(۶۶/۱۱/۱۷)

جوان به گناه می‌افتند ـ این اوّلیش است؛ شاید بتوانم بگویم کوچکترینش است ـ دنباله‌اش به خانواده‌ها میرسد. اساساً آنگونه رابطه‌ی بی‌قید و شرط و بی‌قید و بند، برای بنای خانواده سمّ مهلک است؛ چون خانواده با عشق زنده است. اصلاً بنای خانواده با عشق است. اگر این عشق ـ عشق به زیبایی، عشق به جنس مخالف ـ در صد جای دیگر تأمین شد، دیگر آن پشتوانه‌ی قوی‌ای که استحکام خانواده باید داشته باشد، از بین خواهد رفت و خانواده‌ها متزلزل میشود و به همین وضعی درمی‌آید که امروز متأسّفانه در کشورهای غربی هست؛ بخصوص در کشورهای اروپای شمالی و امریکا.

اخیراً امریکاییان بشدّت دچار این مشکلند. خانواده‌ها متلاشی میشوند و این مصیبت بزرگی شده است. این مصیبت هم در درجه‌ی اوّل، ضرّرش به خود خانمها برمیگردد. البتّه مردان هم بسیار سختی‌ها میکشند؛ امّا بیشتر به زنان میرسد؛ بعد هم به آن نسلی که متولّد میشود. این نسل بزهکار و تبهکار موجود دنیا و امریکا را میبینید؟ اینها همه‌اش از آنجا شروع میشود؛ یعنی مقدّمه و کلید شرّی است که دنبالش همینطور پی‌درپی شرور می‌آید![1]

اختلاط زن و مرد؛ عامل تزلزل خانواده

آن آقایی که با زنان نامحرم سروکار دارد، دو جا برای او امکان اشباع غرایزش در سطوح مختلف وجود دارد، این دیگر به زن خودش آنجور پایبند نیست. مثل مردی که به هیچ زنی نگاه نمیکند نیست.

■

اینکه میگویند زن باید خودش را در محیطهای اجتماعی با نامحرم مخلوط نکند، برای این است که این زن، دلبستگی‌اش به مرد خودش باشد و الاّ اگر زن کارش به جایی رسید که مرد خودش برایش عادی شد، مثل وضعیّتی که الان در جوامع غربی میبینید که اصلاً این مرد برای زن اهمّیّتی ندارد، میگوید حالا شد، شد، نشد هم نشد. میگوید طلاق میگیریم، تمام

---

۱. در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته‌ی جوان (۷۷/۲/۷)

میکنیم تو برو دنبال کارت، من هم میروم دنبال کارم. این بد است. بعضی از خانمها امروز تلاش میکنند که وضع زنان را اینجوری کنند. این به ضرّر زنهاست، به نفع زنها نیست؛ چون این، بنیان خانواده را متلاشی میکند.[۱]

عدم تفاوت مرد و زن غربی در روابط؛ ظاهری جذّاب، باطنی منفی

غربی‌ها یک چیزی دارند ـ که البتّه آن هم در جای خودش، با مداقّه و تامّل، معلوم میشود که چیز مثبتی نیست؛ لیکن حالا در جاهایی یک مقدار تظاهر به این میشود که گویا این ستم وجود ندارد ـ و آن این است که غربی‌ها رفتار و برخورد مرد و زن را مثل برخورد زن و زن، یا مرد و مرد، قرار میدهند، یعنی این دو جنس برای آنها تفاوتی ندارند! در کوچه، در بازار، در خانه، در برخورد و معاشرت و رفاقت، اینگونه است. البتّه ظاهراً این چیز جذّابی به نظر میرسد؛ امّا وقتی به باطن قضیّه برسیم، بسیار چیز منفی و درستی است که اسلام این را برداشته است. اسلام بین مرد و زن، یک حجاب گذاشته است که در معاشرت‌ها، مرد و زن باید حدودی را رعایت بکنند. بنابراین، این ستمی که از آن صحبت میکنیم، مخصوص جامعه‌ی ایرانی نیست، مخصوص گذشته هم نیست؛ از گذشته‌های دور تا امروز، در ایران و در همه جای دنیا وجود داشته است؛ امروز هم در همه جای دنیا هست و در کشورهای غربی، به خصوص در امریکا و بعضی کشورهای اروپایی، آزار زنان، با استفاده‌های ظالمانه از زنان و شکنجه‌های زنان، بمراتب شدیدتر است که آمارهای زیادی دارد ـ البتّه من این آمارها را در مطبوعات غربی و امریکایی مشاهده کرده‌ام؛ نه اینکه بخواهیم از زبان دشمنان و مخالفین آنها نقل کنیم. چیزی است که خود آنها گفته‌اند ـ باید با این مقابله کرد.[۲]

---

۱. در خطبه‌ی عقد (۷۷/۱/۱۹)

۲. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۵/۸/۱۴)

اصل حریم جنسی در تفکّر اسلامی

مسأله‌ی حریم جنسی برای ما یک اصل است. این، حقیقتاً یک اصل است.ما به این معنا اعتقاد داریم؛ اگر چه یکی از فروع دین است. حجاب، جزو فروع دین است. حرمت آمیزش جنسی حرام، جزو فروع دین است. امّا نفس مقوله‌ی حریم جنسی، یعنی بین دو جنس حریمی وجود داشتن، یک اصل است. صحبت چادر سیاه نیست؛ صحبت روگیری نیست؛ صحبت اینکه حریم باید چطور باشد، نیست. ممکن است این مقوله، در زمانهای مختلف و به مناسبتهای مختلف و در جاهای مختلف، شکلهای مختلفی پیدا کند. امّا نفس این حریم، یکی از اصول تفکّر اسلامی ماست. اسلام، زن را دارای آنچنان عزّت و غروری میطلبد که اصلاً مبالات این را نداشته باشد که آیا مردی به او نگاه میکند یا نمیکند. توجّه میکنید؟ یعنی زن باید آنچنان غرور و آنچنان عزّتی داشته باشد که اصلاً اعتنا نکند به اینکه مردی به او نگاه میکند یا نمیکند. این کجا و اینکه زن، لباسش، آرایشش، حرف‌زدنش و راه رفتنش را چطور انتخاب کند که مردم به او نگاه کنند کجا!؟ شما ببینید بین اینها چقدر فاصله است![1]

توبیخ شدید درباره‌ی شایعه‌ی رابطه‌ی زن و مرد مسلمان

در روایات داریم که وقتی حاکمیّت با شرّ و فساد است، به هر چیزی سوءظن داشته باشید؛ اما وقتی حاکمیّت با خیر و صلاح در جامعه است، سوءظنها را رها کنید، به یکدیگر حسن‌ظن داشته باشید، حرفهای هم را با چشم قبول بنگرید و گوش کنید، بدیهای یکدیگر را نبینید و خوبیهای هم را مشاهده کنید.

■

در این ردیف، آن خاطره و حادثه‌ای که خیلی مهم است و من بارها آن را در ذهن خود مرور کردم و به آیات این حادثه در قرآن مراجعه کردم،

---

۱. دردیدار وزیر و مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی(۷۱/۹/۴)

حادثه‌ی «افک» است حادثه‌ی «افک» به طور خلاصه این است که یکی از همسران پیامبر در یکی از جنگها از قافله عقب افتاده بود. پیامبر آن همسرشان را به میدان جنگ برده بودند. وقتی که برمیگشتند و می‌آمدند او را ندیدند. حالا به هر جهتی یا آن مخدره خواب مانده بود و یا به دنبال حاجتی رفته بود. مسلمانها آمدند؛ یک وقت دیدند که همسر پیامبر در میان آنها نیست. مردی از مسلمانها پیدا شد و همسر پیامبر را به مدینه آورد. حالا آن زن، کدامیک از همسران پیامبر بوده، بین اهل سنّت و شیعه اختلاف است. شیعه در روایاتشان میگویند: «ماریه قبطیه» بوده و اهل سنّت میگوید: «عایشه» بوده است. این، تبیین بحث انحرافی در روزگار ماست که بگوییم کدام‌یک از زنان پیامبر بوده است. اصلاً قضیّه این نیست که ما بخواهیم ببینیم کدام زن پیامبر بوده که این آیات درباره تهمت به او نازل شده است. مسأله، مسأله‌ی دیگری است؛ یک دستور اخلاقی اجتماعی بسیار مهم است.

بعد از آنکه این مخدّره به مدینه برگشت، بعضی از افراد هرزه‌گو و یاوه‌گو، زمزمه‌ای را میان مردم انداختند که این خانم کجا بود و چرا عقب ماند و این شخصی که او را آورد چه کسی بود؟! بدون اینکه تصریح کنند و تهمت مشخصی را متوجّه بکنند، زمزمه و شایعه‌ای را در میان مردم پخش کردند. مسأله این نیست که آن مخدّره، زن پیامبر است و باید او را احترام کرد؛ در آیات قرآن، مسأله چیز دیگری است. آیات سوره‌ی نور درباره‌ی «افک» ـ یعنی همین سخن دروغی که منافقان و بدخواهان و افراد ناسالم در جامعه پخش و شایع میکردند ـ بشدّت حسّاسیّت نشان میدهد و چند آیه پی‌درپی، با لحن بسیار تندی خطاب به مسلمانها ذکر میشود که چرا وقتی شما این شایعه را شنیدید، نسبت به گوینده‌ی آن شدّت عمل به‌خرج ندادید ـ مستفاد از آیات این است ـ و چرا این شایعه را قاطعاً رد نکردید. در این آیه، دو جا جمله با «لولا» شروع میشود. اهل ادبیّات عرب توجّه دارند که «لولا»ی تحذیریه وقتی به کار میرود که انسان میخواهد با کمال شدّت و توبیخ کامل، به مخاطب خود بگوید: چرا این کار را نکردید؟ «لَوْ

لا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَ الْمُؤْمِناتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْراً وَ قالُوا هذا إِفْكٌ مُبِينٌ[۱]» چرا وقتی که شما مسلمانها (مؤمنین و مؤمنات) این شایعه را شنیدید، به یکدیگر حسن ظن نشان ندادید و به طور قاطع نگفتید که این دروغ است؟ یک جای دیگر میفرماید: «وَ لَوْ لا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ ما يَكُونُ لَنا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهذا سُبْحانَكَ هذا بُهْتانٌ عَظِيمٌ[۲]» چرا وقتی که این شایعه را شنیدید، نگفتید که ما حقّ نداریم این شایعه را تکرار کنیم؟ این، یک بهتان بزرگ است.

بعد در آخر این آیات هم میفرماید: «يَعِظُكُمُ اللهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَداً إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ[۳]». یعنی خدا به شما موعظه و نصیحت میکند که هرگز دیگر گرد چنین شایعه‌هایی نگردید و دیگر چنین حادثه‌ای میان جامعه‌ی اسلامی به وجود نیاید؛ اگر مؤمن هستید. یعنی شرط ایمان این است. همانطور که اشاره کردم، مسأله این نیست که این شخص، همسر پیامبر بود. اگر همسر پیامبر هم نبود، همین عتاب و خطاب و همین تکلیف برای مؤمنین وجود داشت.[۴]

---

۱. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۱۲

۲. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۱۶

۳. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۱۷

۴. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۸/۷/۲۸)

فصل سوّم

حجاب و پوشش

برخورد حکیمانه‌ی اسلام با مسأله‌ی حجاب

اسلام مسأله‌ی حجاب را بسیار حکیمانه بررسی کرده است. حجاب در قلمرو زندگی خصوصی زن و مرد مطرح است و در این میان چادر، حجاب برتر محسوب میشود؛ امّا در عین حال، متعیّن هم نیست. شرع مقدّس اسلام، برای حجاب حدّی را معیّن کرده است که نباید از آن تخطّی شود و افراط و تفریط هم لازم نیست.[۱]

حجاب زن؛ تکریم زن

حجاب، تکریم آن کسی است که در حجاب است. حجاب زن، تکریم زن است. در بیشتر کشورها ـ حالا من «بیشتر» که میگویم، چون همه را اطّلاع ندارم ـ در گذشته، در قدیم، در همین اروپا تا دویست، سیصد سال پیش زنهای اعیان و اشراف حجابی روی صورتشان می‌انداختند؛ در بعضی از فیلمهای قدیمی شاید دیده باشید. یک حجاب می‌انداختند که چشمها به روی آنها نیفتد. این، تکریم است. در ایران باستانی زنهای اعیان و اشراف و رؤسا همه باحجاب بودند؛ زنهای افراد پایین و طبقات پست، نه، بی‌حجاب هم می‌آمدند؛ مانعی هم نبود. اسلام آمد این تبعیض را گذاشت کنار، گفت نخیر، زن باید باحجاب باشد؛ یعنی این تکریم مال همه‌ی زنان است. این است نظر اسلام.[۲]

---

۱. در دیدار با جمعی از بانوان مسؤول و متخصّص و هنرمند کشور(۷۴/۸/۲۲)

۲. در دانشجویان دانشگاه‌های استان یزد(۸۶/۱۰/۱۳)

حجاب؛ مسأله‌ی ارزشی و عامل صعود به مراتب معنوی

باید مسائل ارزشی اسلام در جامعه‌ی ما احیا بشود؛ مثلاً مسأله‌ی حجاب، یک مسأله‌ی ارزشی است. مسأله‌ی حجاب، مسأله‌ای است که اگرچه مقدّمه‌ای است برای چیزهای بالاتر، امّا خود، یک مسأله‌ی ارزشی است. ما که روی حجاب اینقدر مقیّدیم، به خاطر این است که حفظ حجاب به زن کمک میکند تا بتواند به آن رتبه‌ی معنوی عالی خود برسد و دچار آن لغزشگاه‌های بسیار لغزنده‌ای که سر راهش قرار داده‌اند، نشود.[۱]

حجاب؛ امنیّت‌بخش زن و مرد

حجاب، یکی از وسایل امنیّت است. با حجاب زن مسلمان، هم خود زن مسلمان امنیّت پیدا میکند و هم مردان مسلمان امنیّت پیدا میکنند. آنجایی که حجاب را از زنان دور میکنند، آنجایی که زن را به عریانی و برهنگی نزدیک میکنند، در درجه‌ی اوّل امنیّت از خود زن و در درجه‌ی بعد از مردان و جوانان گرفته خواهد شد. برای اینکه محیط سالم و دارای امنیّت باشد، زن بتواند کار خود را در جامعه انجام بدهد، مرد هم بتواند مسؤولیتهای خود را انجام بدهد، اسلام حجاب را معیّن کرده است که این حجاب، یکی از آن احکام برجسته‌ی اسلام است.[۲]

حفظ خطّ اسلام وعفاف با حفظ حجاب

حفظ حجاب و حفظ عفّت، حفظ خطّ اسلام و ایمان مردم ماست که همانطور که واجبات و محرّمات الهی را رعایت میکنند، حجاب را نیز مراعات میکنند.[۳]

■

حجاب اسلامی وسیله‌ی حفظ و صیانت عفاف انسانی است. شخصیّت

---

۱. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی‌ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۴)

۲. در اجتماع زنان خوزستان (۷۵/۱۲/۲۰)

۳. در دیدار گروهی از خواهران دانشجوی مراکز تربیت معلّم (۶۳/۲/۱۲)

انقلابی زن مسلمان به او اجازه نمیدهد که از راه نشان دادن پیکر برهنه‌ی خود، از راه در معرض گذاشتن و به نمایش نهادن زیور و زینت و آرایش خود، خود را نشان دهد.[۱]

حفظ حجاب؛ وظیفه، افتخار و شخصیّت زن

این زندگی میگذرد؛ لذّات و سختی‌هایش همه به طرفةالعینی میگذرد. شما در دوره‌ی جوانی، این حرف را درست نمیفهمید. انسان در دوران جوانی خیال میکند دنیا ثابت است، ساکن است، همیشه همین‌جور است؛ به سن ما که رسیدید، یک نگاه میکنید، میبینید دنیا عجب سریع میگذرد؛ چشم به هم میزنید، گذشته. خب، آن طرف: «اِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوانُ[۲]»؛ زندگی و حیات، آنجاست «ذلِكَ الَّذي يُبَشِّرُ اللهُ عِبادَهُ[۳]» بشارتهای الهی آنجاست. هم برای آنجا، هم برای حفظ عزّت کشور و پیشرفت کشور، وضع حجاب را، وضع عفاف را، وضع تقیّدات و پایبندی را خانمها باید مراقبت کنند؛ این وظیفه است. خودنمایی و جلوه‌فروشی، یک لحظه است و آثار سوء آن برای کشور، برای جامعه، برای اخلاق، حتّی برای سیاست، آثار مخرّب و ماندگار است؛ درحالی‌که ملاحظه‌ی عفاف، ملاحظه‌ی حدود شرعی در رفتار و حرکات بانوان، اگر چنانچه سختی‌ای داشته باشد، سختیِ کوتاهی است، اما آثارش، آثار عمیق و ماندگاری است. خود خانمها خیلی باید مراقبت کنند مسأله‌ی حجاب را، مسأله‌ی عفاف را؛ وظیفه‌ی آنهاست، افتخار آنهاست، شخصیّت آنهاست[۴].

نقش حجاب در حفظ کرامت زن

در جامعه‌ی اسلامی، زن مسلمان دارای حرمت و شخصیّتی ویژه است

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

۲. سوره‌ی عنکبوت، آیه‌ی ۶۴

۳. سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۲۳

۴. در دیدار جمعی از مداحان سراسر کشور (۹۱/۲/۲۳)

که حجاب و پوشش زن مظهر حرمت و شخصیّت وی به‌شمار میرود. حجاب نشانه‌ی تکریم زن است و اسلام، حرمت و تکریم را برای تمام زنانی که در ورای حجاب قرار میگیرند قائل میشود.[۱]

حجاب؛ یعنی پوشش سالم برای حفظ زن

حجاب برای زن به معنای ذلّت زن نیست، بلکه به معنای عصمت و حفظ زن است و نه فقط عصمت و حفظ زن، بلکه عصمت و حفاظت زن و مرد هردو.

■

حجاب به معنای چادر نیست؛ امّا چادر در نزد ما ایرانی‌ها که زنهای ما از قدیم داشتند، بهترین نوع حجاب است. بدون چادر هم حجاب ممکن است. حجاب به معنای پوشیدن سالم، نه پوشیدنی که از نپوشیدن بدتر است. به تعبیر روایات پوشیده‌ی عریان که در عین پوشیدگی مثل انسان برهنه و عریان است، آن پوشیدن به درد نمیخورد، حجاب نیست، پوشیدن سالم که سر و مو و گردن و بدن و تمام سر تا پای بدن زن را پوشانده باشد، البتّه صورت و دو دست را بسیاری فقها مستثنا میدانند و برخی مستثنا نمیدانند و آنهایی هم که مستثنا میدانند، البتّه در مواردی که صورت بدون آرایش و ساده باشد؛ این هم معنای حجاب. البتّه زنهای ایرانی روش چادر را پیدا کرده‌اند که بسیار هم روش خوبی است و هم زیباست و منافی با زیبایی زن نیست و هم حجاب حفاظ کامل است.به هر حال حجاب را چه به شکل ایرانی، چه به شکل عربی، چه به شکل کشورهای دیگر که در هر یک از کشورهای اسلامی زنها یکجور حجاب خود را حفظ میکنند، هرجوری که حجاب حفظ بشود، این نظر اسلام تأمین شده است، این یکی از پیشگیریهای اسلام است.[۲]

---

۱. در دیدار عمومی خواهران در هفته‌ی زن (۷۲/۹/۱۷)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۷)

حجاب در هر شکلی؛ عامل شخصیّت زن

شخصیّت زن به حجاب است، این حجاب به هر شکلی که تأمین بشود خوب است، یکجورش چادر است، یکجورش لباس زنهای شامی است، دیدید؟ چادر که نیست یک چیز نصف کاره است. یکجورش همان «وَ لْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلى جُيُوبِهِنَ[1]» است که در قرآن است و لباس عربهای آن زمان بود. یعنی یک چارقدهایی میبندند که دامنه‌اش می‌آید تا پشت کمرشان و تا نیم‌تنه‌شان را تقریباً میگیرد؛ این هم یکجورش است. یکجورش عباست، مثل زنهای عرب که عبا سرشان میکنند. یکجورش این است که یک چارقدی ببندند سرشان، یک روسری‌ای، که یک مختصری از صورتشان، یک گرده‌ی محدودی از صورت، نه اینکه حالا همه‌ی نمیدانم زیر چانه و همه را هم بدهند بیرون، یک دوره‌ای که پیدا باشد، یک لباس گشادی هم تنشان کنند، این هم یکجورش است؛ البتّه به نظر من توی همه‌ی اینها و بین آن چیزهایی که معمول هست آنی‌که بیشتر از همه حجاب را تأمین میکند چادر است، این است. امّا این معنایش این نیست که اگر چادر نشد، حجاب نیست. پس من به مسأله‌ی حجاب تکیه میکنم.

■

امّا اینجور نیست که من معتقد باشم شخصیّت زن به چادر است، نه جانم، به نظر ما شخصیّت زن به حجاب است، منتها چادر توی انواع حجابهایی که در ایران معمول است انصافاً بهترین نوعش است، یک حجاب کاملی است، امّا همین چادر هم بعضی‌ها سرشان میکنند و در حقیقت بی‌حجابند. درست است یا نه؟ چادرهای نازک، تا اینجا میگذارد سرش، صورتش را هم آرایش میکند، چادر را گاهی به‌خودش میپیچد. این چه جور حجابی است؟ حجاب شد این؟ پس شما نروید روی حساب چادر که آنجوری هم تویش هست، بروید روی حساب حجاب. زن باید پوشیده باشد.[2]

---

۱. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۳۱

۲. در پاسخ به سؤالات(۶۰/۳/۲)

حجاب؛ تضمین‌کننده‌ی عفاف

همیشه ما در طول زمان هر وقت گفتیم حجاب و عفّت، عدّه‌ای گفتند آقا حجاب به عفّت چه کار دارد، خیلیها حجاب دارند، عفّت ندارند خیلی هم عفّت دارند، حجاب ندارند. در طول زمان هر وقت ما این حرف را میگفتیم تا حالا بعضی این را میگویند؛ درحالی‌که این حرف درستی نیست. عفّت یک چیز است، حجاب یک چیز دیگر. امّا عفّت آن چیز غیرقابل دسترسی و غیرقابل تأثیرپذیری و آن صخره‌ی آسیب‌ناپذیر در انسان نیست؛ مثل همه خلقیات و خصلتهای انسانی در معرض تهاجم قرار میگیرد. یکی از چیزهایی که میتواند آن را از تهاجم به دور بدارد و عفاف زن و طهارت او و تقوای او و حالت پرهیز و عصمت را در او نگه دارد، نداشتن معاشرت نامناسب در محیط زندگی و محیط کار و محیط جامعه است. معاشرت نامناسب یعنی معاشرتی که در او جهات فرهنگی و اخلاقی خاصّ رعایت نشده باشد. آن چیزی که میتواند به این نگهداری و مصون‌سازی و جداسازی کمک کند، حجاب است. بهترین چیز حجاب است؛ حجاب از طرف زن و حجاب از طرف مرد.حجاب مرد هم نگاه نکردن است، حجاب یعنی مانع یعنی فاصل در زن.[۱]

حجاب؛ عامل احترام به زن و مظهر تقوا

هر کدام در هر جا که هستند، با پاکی و پارسایی و دینداری و تقوا، این نیروی عظیم جوانی را به کار بگیرند. البتّه گاهی اوقات هست که تقوا اقتضایی دارد. مثلاً فرض بفرمایید ما در مورد خانمها، حجاب و آن حفاظ زنانه را ـ که در واقع احترام به زن است ـ مظهر تقوا میدانیم. البتّه من الان لازم نمیدانم که درباره‌ی مسأله‌ی حجاب صحبت کنم؛ چون شما همه‌تان باحجابید و اهل حجابید و معتقد به حجابید. حجاب چیز خوبی است؛ حالا چگونه این حجاب را تأمین بکنند، البتّه ممکن است که سلایق و نظرها مختلف باشد.[۲]

---

۱. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم (۶۴/۱۲/۱۰)

۲. در دیدار با جوانان (۷۷/۱۱/۱۳)

سنگین شدن کفّه‌ی آبرو و احترام زن بوسیله‌ی حجاب

حجاب مایه‌ی تشخّص و آزادی زن است؛ برخلاف تبلیغات ابلهانه و ظاهربینانه‌ی مادّیگرایان، مایه‌ی اسارت زن نیست. زن با برداشتن حجابهای خود، با عریان کردن آن چیزی که خدای متعال و طبیعت پنهان بودن آن را از او خواسته، خودش را کوچک میکند، خودش را سبک میکند، خودش را کم‌ارزش میکند. حجاب وقار است، متانت است، ارزشگذاری زن است، سنگین شدن کفّه‌ی آبرو و احترام اوست؛ این را باید خیلی قدر دانست و از اسلام باید به خاطر مسأله‌ی حجاب تشکّر کرد؛ این جزو نعمتهای الهی است.[۱]

حریم‌داری و عفاف؛ سِپَر خانواده

مسأله‌ی محرم و نامحرم و حجاب و نگاه کردن و معاشرتهای ناسالم و مضر، این چیزهایی که در اسلام این‌قدر تأکید شده و در بعضی از کشورها و جاهایی که از اسلام دورند، اینها رعایت نمیشود، اینها اگر چه یک محدودیّتی برای زن و مرد به وجود می‌آورد، امّا اینها را شارع مقدّس برای حفظ خانواده، برای ماندگار شدن این بنای مهم تحکیم و تشریع کرده است که اگر در همین چیزها هر انسانی تدبیر کند و تأمّل بکند، حکمتهای بسیار بزرگی را خواهد دید.[۲]

استحکام بنیان خانواده در پرتو حجاب

اینکه شما میبینید در اسلام محرم و نامحرم و جدایی زن و مرد و اینها مطرح است، اینها مسائل ارتجاعی نیست. اینها جزو دقیقترین مسائل انسانی و بشری است. یکی از مهمترین آن، این است که بنیان خانواده مستحکم میماند. چون زن و شوهر به هم احساس وفاداری میکنند، در موضع حسادت قرار نمیگیرند، این خیلی مسأله‌ی مهمّی است.[۳]

---

۱. در دیدار جمعی از مداحان سراسر کشور (۲۳ /۹۱/۲)

۲. در خطبه‌ی عقد (۷۷/۱۲/۱۱)

۳. در خطبه‌ی عقد (۷۹/۱۰/۱۵)

حجاب؛ عامل تمرکز محبّت زن ومرد در خانواده

این حجابی که اسلام درست کرده است، این نگاهی که اسلام منع کرده است، این معاشرتی که اسلام ممنوع قرار داده است، برای این است که شما دلهایتان و محبّتهایتان روی یک نقطه متمرکز شود. هم شما خانمها و هم شما آقایان. [۱]

دین؛ عامل استحکام و رفع بلایای خانواده

اینکه شما میبینید در اسلام، حجاب و روگیری و عدم معاشرت زن و مرد و این چیزها هست، و یک عدّه آدم کوته‌بین و کوته‌نظر خیال میکنند اینها یک حرفهای قشری است، نه ! اینها عمیق است. این، برای این است که خانواده‌ها و دلهای زوجین، در جای خود بماند، این خانواده مستقر بماند. این برای اینهاست. محرم است، نامحرم است، نگاه نکن، معاشرت نکن، دست نده، نخند، جلوه‌گری نکن، جلوی دیگران آرایش نکن. این حرفهایی که اسلام میزند، دین میگوید، فقه به ما میگوید، این برای این است که اگر اینها را رعایت کردید، این خانواده کوچک شما، این کانون کوچکی که حالا به وجود آمده است، مستحکم خواهد ماند و از آن بلایا فارغ خواهد شد. زن و مرد احساس میکنند که سر و کارشان با یکدیگر است، با این خانواده است. زن احساس نمیکند که خانه برای او یک وسیله‌ی دست و پا گیر است. یا مرد احساس نمیکند که خانه و زن برای او یک وسیله‌ی مزاحم است. [۲]

حجاب وعفاف مردان

من میخواهم تشکّر کنم از خواهران عزیزی که سعی میکردند در طول این مدّت در تابستان حجاب اسلامی و پوشش متناسب را رعایت کنند و

---

۱. در خطبه‌ی عقد (۷۹/۳/۳۰)

۲. در خطبه‌ی عقد (۷۹/۱۲/۱۵)

بسیاری از خواهران ما این کوشش را کردند، درود بر آنها! میگویند تو به ما گفتی، ما هم گوش کردیم. امّا برادران با یقه‌های باز، با پیراهنهای آستین کوتاه، با وضع نامناسب توی خیابانها حتّی در نماز جمعه شرکت میکنند. من میخواهم توصیه کنم، حتماً این نکته را به خاطر داشته باشید، حجاب برای خواهرها به آن شکل و برای برادرها نیز به این شکل هست.

■

حجاب و حفظ عفاف مخصوص خواهران نیست. ای برادران مسلمان! و ای برادران جوان! شما هم مراعات عفاف و حجاب اسلامی را بکنید، شما هم با لباس شایسته در محیط کار و در محیط جامعه‌ی ظاهر بشوید.[۱]

حجاب؛ عامل پیشگیری از فساد

مسأله‌ی حجاب یا نگاه به نامحرم که در اسلام این همه در موردش تکیه شده ـ روایات و آیات قرآن و بحثهای گوناگون درباره‌ی آن هست ـ در حقیقت یک مقدّمه است برای اینکه از رشد سلول خطرناکی که به غدّه‌ی مهلکی بدل خواهد شد، در جامعه جلوگیری کند و از یک بیماری و بلای کشنده و نابودکننده در جامعه پیشگیری کند و آن بلا عبارت است از فساد، فحشا و بی‌بندوباری جنسی.[۲]

حجاب؛ سدّی برای بلای وارداتی التذاذ جنسی مرد از زن

در آن بخش دوّم[۳] که زن را وسیله‌ای برای التذاذ جنسی مرد قرار میدهد ـ نه التذاذ معنوی و روحی، نه التذاذ علمی؛ ممکن است دو نفر بنشینند، یکی لذّت ببرد از خوش‌صحبتی یکی، از معلومات کسی؛ نخیر، این مطرح نیست ـ برای اینکه مرد به راحتی بتواند التذاذ ببرد از مسائل جنسی زن،

---

۱. درخطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

۲. درخطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران(۶۵/۷/۱۸)

۳. گفتمان غربی در مورد زن اجزاء گوناگونی دارد، لکن دو جزء در آن برجسته است: یکی مردواره کردن زن... یک بخش دیگر هم زن را وسیله‌ی راحتی برای التذاذ جنسی مرد قرار دادن.

این مثل یک سِیلی وارد کشورهای بی‌دفاع و بی‌حفاظ اسلامی شد از طرف غرب؛ کشور ما هم همین‌جور. خوشبختانه انقلاب آمد، جلوی این تا یک حدود زیادی گرفته شد و بایست جلوی این سد بشود؛ این خطر بزرگی است؛ بلای عظیمی است. مسأله‌ی حجاب یکی از مقدّمات این کار است، مسأله‌ی پوشش و لباس همین‌جور، مسأله‌ی معاشرت زن و مرد و حدود معاشرت، یکی از مقدّمات این است که این بلای بزرگ که هم بلایی برای زن است و هم بلایی برای مرد است ـ و البتّه شامل تحقیر زن هم هست، بدون اینکه ملتفت بشوند ـ سد بشود. امروز در دنیا عمداً به این مسأله دامن زده میشود[1].

حجاب؛ مانع اختلاط بی‌قید و شرط، نه مانع رشد و تعالی

مسأله‌ی حجاب، به معنای منزوی کردن زن نیست. اگر کسی چنین برداشتی از حجاب داشته باشد، برداشتش کاملاً غلط و انحرافی است. مسأله‌ی حجاب به معنای جلوگیری از اختلاط و آمیزش بی‌قید و شرط زن و مرد در جامعه است. این اختلاط، هم به ضرر جامعه و هم به ضرر زن و مرد، بخصوص به ضرر زن است. حجاب، به هیچ وجه مزاحم و مانع فعّالیّتهای سیاسی و اجتماعی و علمی نیست؛ و دلیل عینی‌اش هم شما هستید. شاید عدّه‌ای تعجّب میکردند و هنوز هم تعجّب کنند که خانمی در سطح بالای علمی در هر رشته‌ای وجود داشته باشد که خودش را با تعالیم اسلامی و از جمله با مسأله‌ی حجاب منطبق کند. این، برای بعضی باور نکردنی بود و نمیتوانستند تصوّرش را بکنند.[2]

چادر؛ بهترین شکل حجاب

ما معتقدیم که چادر، بهتر از اشکال دیگر حجاب است؛ یعنی حجاب را

---

۱. در دیدار جمعی از بانوان فرهیخته‌ی حوزوی و دانشگاهی(۹۲/۲/۲۱)

۲. در دیدار با گروهی از زنان پزشک سراسر کشور(۶۸/۱۰/۲۶)

چادر بهتر حفظ میکند. این اعتقاد من است. این یک نظر است. ممکن است کسی نظر دیگری داشته باشد. دعوایی هم با آن نظر مخالف نداریم.[۱]

چادر؛ مظهر حجاب

در سراسر کارهایی که در دوران رژیم گذشته انجام میگرفت بر روی چادر زنها یک حسّاسیّت بخصوصی مشاهده میشود و علّت همین است که عرض کردم؛ مظهر حجاب زن، چادر است. نه اینکه چادر تنها شکل تأمین حجاب باشد، امّا بهترین شکل تأمین حجاب زنان چادر است و خود مسأله‌ی حجاب و لزوم حجاب و از آن طرف ممنوعیّت نظربازی شهوترانانه‌ی مردها یک سد و خاکریز عمده‌ای در مقابل سیل فساد و فحشا است.[۲]

چادر؛ نشانه‌ی ملّی

به نظر ما، بحثهایی که در باب پوشش زن میشود، بحثهای خوبی است که انجام میگیرد؛ منتها باید توجّه کنید که هیچ بحثی در این زمینه‌های مربوط به پوشش زن، از هجوم تبلیغاتی غرب متأثّر نباشد؛ اگر متأثّر از آن شد، خراب خواهد شد. مثلاً بیاییم با خودمان فکر کنیم که حجاب داشته باشیم، امّا چادر نباشد؛ این فکر غلطی است. نه اینکه من بخواهم بگویم چادر، نوع منحصر است؛ نه، من میگویم چادر بهترین نوع حجاب است، یک نشانه‌ی ملّی ماست، هیچ اشکالی هم ندارد، هیچ منافاتی با هیچ نوع تحرّکی هم در زن ندارد. اگر واقعاً بنای تحرّک و کار اجتماعی و کار سیاسی و کار فکری باشد، لباس رسمی زن میتواند چادر باشد و ـ همانطور که عرض کردم ـ چادر بهترین نوع حجاب است. البتّه میتوان محجّبه بود و چادر هم نداشت، منتها همینجا هم بایستی آن مرز را پیدا کرد.[۳]

---

۱. در دیدار وزیر و مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی(۷۱/۹/۴)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۳. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۴)

چادر؛ انتخاب زن ایرانی

حجاب برتر که شما اشاره کردید ـ که مراد همین چادر ایرانی خود ماست ـ حقیقتاً حجاب برتر است؛ هیچ تردیدی در این نباید داشت. البتّه من هیچ‌وقت نگفتم که چادر را در جایی اجباری کنند؛ امّا همیشه گفته‌ام که چادر یک حجاب ایرانی است و زن ایرانی این را انتخاب کرده و خوب حجابی هم هست و میتواند کاملاً حفاظ و حجاب داشته باشد. حالا بعضی‌ها هستند که از هرچه ایرانی و خودی است، ناراحتند و دلشان را میزند؛ دلشان میخواهد سراغ چیزهایی بروند که از خودی بودن دورتر است! به‌هرحال اگر حجاب را حفظ کنند، باز هم خلاف شرعی انجام نداده‌اند؛ منتها چیز بهتری را از دست داده‌اند.[۱]

اهتمام به سبک زندگی ایرانی و اسلامی

شنیده‌ام که متأسّفانه بعضی، حتّی لباسهایشان خارجی است. طی یک یا دو سال، یکی دوبار به اروپا میروند یا کسی از کسانشان میرود و چند دست لباس برایشان میخرد و می‌آورد. آنها هم همین لباسها را میپوشند و در مجالس زنانه شرکت میکنند. این، ترویج فرهنگ غرب است. ما میگوییم «مرگ بر امریکا». آن وقت فرهنگ امریکا را برداریم و بیاوریم؟! اصلاً آنها روی فرهنگ تکیه دارند. سیاست، مقدّمه‌ی فرهنگ است؛ چون اگر مسأله‌ی فرهنگ حلّ شد، همه چیزشان تأمین میشود. آن فرهنگ را برداریم و به شکل لباس و به شکل مظاهر گوناگون بیاوریم اینجا؟! چرا؟ همان فرهنگ خود ما، چه باکش هست؟ آرایش ایرانی، لباس ایرانی، زیور ایرانی... مگر رویش نوشته که هر چه غربی‌ها درست کردند، بهتر است؟! اینها چیزهای اعتباری است. امروز لباسی مد میشود؛ پنج سال دیگر آن لباس از مد می‌افتد، لباس دیگری مد میشود. پس، پیداست که این، واقعی نیست و قرار دادی است. اگر قراردادی است، پس یک چیز واقعی در آن نیست؛ زیبایی حقیقی درش نیست.

---

۱. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریات دانشجویی(۷۷/۱۲/۴)

زیبایی انتزاعی است؛ زیبایی اعتباری است. خب؛ به چه دلیل چیزی که غربی میپوشد، چیزی که او میپسندد، زیباست؟! شاید چیزی که ما میپسندیم، بهتر باشد. ما ایرانی هستیم. ما باید بگردیم، چیزی را که مال خودمان هست پیدا کنیم. نمیگویم زیبایی‌های دیگران را یاد نگیریم. انسان باید هر چیز خوب و زیبایی را از دیگران یاد بگیرد؛ امّا آن را بیاورد و در خودش حلّ کند.[1]

لزوم ساماندهی الگوی لباس زن ایرانی

ظاهراً کارهایی راجع به پوشش زن شده، که من درست از نزدیک و بتفصیل از آنها آگاه نیستم؛ امّا بالاخره این کار باید به سامان برسد؛ بحث راجع به لباس زن. لباس زن ایرانی چیست؟ منظورم پوشش بیرونی است؛ همان لباسی که میپوشد و از خانه بیرون می‌آید؛ لباس زیر چادر. حالا بحث چادر و حجاب اسلامی و اینها، بحث دیگری است و به آن کاری ندارم. امّا لباس؛ ملبوس زن. زن هندی لباسش ساری است. زن اروپایی لباسش آنطور است. زن ایرانی هم لباسی دارد. ندارد؟ اگر دارد، آن لباس کو؟ لباسی که نشان بدهد این زن، ایرانی است. والاّ اگر ما همان مدی را که خیاطخانه‌ها و مدسازهای اروپا درست میکنند، فردا از لندن و پاریس بیاوریم اینجا، اینکه نشد![2]

طرّاحی لباس ملّی بر اساس سنّتهای گذشته

برادری که گفتند کت و شلوار لباس ملّی ماست ـ که اشتباه هم کردند ـ خیال میکنند که واقعاً کت و شلوار لباس ملّی ماست؛ این لباس ملّی ما نیست؛ زور که نیست! این مثل آن است که از مردم شوروی بپرسند دین شما چیست؛ آنها هم بگویند مارکسیسم؛ چون هفتاد سال است که مارکسیسم در آنجا حاکم بوده است! آیا اسم این را میشود دین گذاشت؟!

---

۱. در دیدار اعضای شورای مرکزی جمعیت زنان(۷۱/۲/۱۵)

۲. همان

یک پدیده‌ی ملّی هم همینطور است. البتّه من نمیگویم شما بروید لباس جبّه‌ی فلان عهد شاه‌وزوزک را به تنتان کنید؛ طرفدار آنطور مچل‌بازی‌ها نیستم؛ امّا ما طرّاح داریم، خیّاط داریم، هنرمند داریم؛ بنشینند بر اساس همین سنّتهای گذشته، برای زنمان، برای مردمان، یک لباس درست کنند و آن را الگو قرار دهند؛ این کارها را میشود کرد؛ منتها اگر شما امروز این کار را شروع کنید، بیست سال دیگر نتیجه خواهد داد.[۱]

ایجاد یک اصل مدوّن و اساسی برای حجاب

ما الان مثلاً توی قضیّه‌ی حجاب زن، خب هنوز به یک مرزبندی درستی نرسیدیم. الان حتّی در سطح مسؤولین و اینها صحبتها با تناقضاتی طرح میشود که این را اگر آدم بخواهد پیگیری کند و بیاید طرحش بکند نمیدانم به کجا، به‌اصطلاح ریشه‌اش به کجا میرسد. و این ما فرض میگیریم که مسائل جهانی زن، چون مسأله‌ی ما مسأله‌ی داخلی زن نیست، مسأله‌ی جهانی زن است. که ما به قول آقای نخست‌وزیر میگویند که زنهای کشور ما سیاسی‌ترین زنهای جهان هستند. خب این را ما اگر بتوانیم که یک حرکت درستی در این زمینه ـ مثلاً اگر درون کشور خودمان ـ ایجاد بکنیم، با یک روش درست میتوانیم نهضت جهانی اسلامی صدورش که یکی از پله‌هایش هم میتواند همین باشد با توجّه به مانورهایی که وجود دارد فرض کنیم که مثلاً در زمینه‌ی حجاب زن ما الان نهضتهای جهانی ابزار به اصطلاح یکی از ابزار اساسی نهضت دارند سعی میکنند حجاب زن. الجزایر خب حجاب طرح میشود. الان مصر حجابش طرح است، ترکیه حجابش طرح است. ولی حجابی که ما مشاهده میکنیم با آن مرزبندی که ما در داخل کشورمان از مطلب حجاب میکنیم متفاوت است دیگر. این یک روزنه‌ی شکافی میشود که از آن استفاده میکنند. یا در داخل به صورت تناقض طرح میشود. اگر یک اصل مدّون و به‌اصطلاح اساسی را داشته باشیم بعنوان حجاب بخواهیم طرحش بکنیم. تو همین قضیّه ما مرزبندی نداریم، یعنی در داخل مرزبندی

---

۱. در دیدار با اعضای گروه اجتماعی صدای جمهوری اسلامی ایران (۷۰/۱۱/۲۹)

نکردیم توی این قضیّه که بتوانیم تفکیک نکنیم نهضت جهانی و حرکت خواهرهای مسلمان حجابشان از نهضت خودمان است. این یکی از مسائل است که حضور زن را با مشکل مواجه میکند. یکی از موانع اصلی حضور زن این عدم مرزبندی مسأله‌ی حجابش است که تو فعّالیّتهای اجتماعی، تو مسائل اجتماعی ما مشکلات زیادی داریم به لحاظ حجاب. همین رفت و آمدهای روزانه. این خب باید مرزبندی بشود، راه‌حلّهایی ارائه بشود که تا به حال توی این زمینه نشده.[۱]

مشکل تشخیص مفاهیم اسلامی در باب زن و نحوه‌ی اجرای آنها

خب شما مفصّل بحث کردید. من اگر بخواهم راجع به همه‌ی این مطالب صحبت بکنم، که خیلی طول میکشد. در مسائل مفهومی همانطور که گفتم یکی از مشکلات ماست؛ توجّه کردید؟ یکی از مشکلات ما همین تشخیص مفاهیم اسلامی است در باب زن و مرحله‌ی دوّم و دشواری دوّم اجرای آنهاست. قضیّه‌ی حجاب که شما گفتید، من این قضیّه را خیلی مشکل نمیدانم. مرزبندی هم نه، هیچ مشکلی ندارد، تقریباً جزو چیزهایی است که رویش بحث شده، کار شده، حلّاجی هم شده. یک وقت شما میگویید که چادر یک موجود مزاحمی است برای حضور زن، خب این قابل بحث است. ممکن است اینجور باشد، ممکن هم هست. مجموعاً میبینیم نه اینجور هم خیلی نیست، کمااینکه یک جمع کثیری از مردم در یک منطقه‌ای از دنیا مردها با یک چیزی شبیه چادر دارند راه میروند، هیچ اشکالی هم برایشان وجود ندارد و هست. یک وقت هست که شما میگویید نه مشخّص نیست بالاخره یک چادر باشد، روسری باشد، مانتو، نمیدانم دامن باشد. بلوز شلوار باشد، این را میگویید، در این زمینه نه ما مشکل مهمّی نداریم.[۲]

---

۱. از مصاحبه با مجلّه‌ی شاهد بانوان(۶۷/۲/۲۸)

۲. همان

تأیید مد به شرط قبله نبودن مد اروپایی

تقلید فرهنگی خطر خیلی بزرگی است، امّا این حرف اشتباه نشود بااینکه بنده با مُد و تنوع و تحوّل در روشهای زندگی مخالفم؛ نخیر، مُدگرایی و نوگرایی اگر افراطی نباشد، اگر روی چشم و همچشمیِ رقابتهای کودکانه نباشد، عیبی ندارد. لباس و رفتار و آرایش تغییر پیدا میکند، مانعی هم ندارد؛ امّا مواظب باشید قبله‌نمای این مُدگرایی به سمت اروپا نباشد؛ این بد است. اگر مدیستهای اروپا و امریکا در مجلّاتی که مُدها را مطرح میکنند، فلان طور لباس را برای مردان یا زنانِ خودشان ترسیم کردند، آیا ما باید اینجا در همدان یا تهران یا در مشهد آن را تقلید کنیم؟ این بد است. خودتان طرّاحی کنید و خودتان بسازید.

■

من میخواهم بگویم اگر شما موی سرتان را میخواهید آرایش کنید، اگر میخواهید لباس بپوشید، اگر میخواهید سبک راه رفتن را تغییر دهید، بکنید؛ امّا خودتان انجام دهید؛ از دیگران یاد نگیرید.[۱]

مد تجمّل‌گرا؛ عامل انحراف جامعه

به اعتقاد من، گرایش به سمت مدگرایی و تجمّل‌گرایی و تازه‌طلبی و افراط در کار آرایش و نمایش در مقابل مردان، یکی از بزرگترین عوامل انحراف جامعه‌ی و انحراف زنان ماست. در مقابل اینها، خانمها بایستی مقاومت کنند.

آنها برای اینکه از زن، آنچنان موجودی به وجود بیاورند که مورد نظر خودشان است، محتاج هستند که دائماً مد درست کنند و چشمها و دل‌ها و ذهنها را به همین چیزهای ظاهری و کوته‌نظرانه مشغول کنند. کسی که به این چیزها مشغول شد، کی به ارزشهای واقعی خواهد رسید؟ مجال پیدا نمیکند که برسد. زنی که در فکر باشد از خود وسیله‌ای برای جلب نظر

---

۱. در دیدار با ورزشکاران شرکت‌کننده در المپیک و پارالمپیک (۸۳/۷/۱۴)

مردها بسازد، کی فرصت این را پیدا خواهد کرد که به طهارت اخلاقی فکر کند و بیندیشد؟ مگر چنین چیزی ممکن است؟[۱]

عدم تنافی حجاب با حقوق و آزادی

بر خلاف جنجالی که دنیای غرب روی مسأله‌ی حجاب بعنوان ناقض حقوق و آزادی زن میکند، مسأله‌ی حجاب به حقوق و آزادی هیچ ارتباطی ندارد. حجاب امری واجب برای زن و مرد است که هر یک باید به نحوی این محدودیّت را رعایت کنند، زیرا با شکسته شدن حجاب، همان بلایی بر سر زن خواهد آمد که امروز در محیطهای غربی با سوءاستفاده از زن، شاهد آن هستیم.[۲]

عدم تنافی حجاب با تربیت فرزند

در صدر اسلام زن در میدان جنگ علاوه بر بستن زخم مجروحان ـ که این کار بیشتر بر عهده زنان بود ـ حتی گاهی بانقاب، در میدان جنگ و رزمهای دشوار آن روز شمشیر هم میزد! در عین حال، فرزندان خود را هم در آغوش میگرفت، تربیت اسلامی هم میکرد، حجاب خود را هم حفظ میکرد. چون اینها منافاتی با هم ندارند.[۳]

عدم مزاحمت و ممانعت حجاب برای فعّالیّتهای سیاسی، اجتماعی و علمی

حجاب، به هیچ وجه مزاحم و مانع فعّالیّتهای سیاسی و اجتماعی و علمی نیست؛ دلیل عینی‌اش هم شما هستید. شاید عدّه‌ای تعجّب میکردند و هنوز هم تعجّب کنند که خانمی در سطح بالای علمی در هر رشته‌ای وجود داشته باشد که خودش را با تعالیم اسلامی و از جمله با مسأله‌ی حجاب

---

۱. در دیدار جمع کثیری از پرستاران (۷۰/۸/۲۲)

۲. در دیدار با جمعی از بانوان مسؤول، متخصّص و هنرمند کشور(۷۴/۸/۲۲)

۳. در اجتماع زنان خوزستان(۷۵/۱۲/۲۰)

منطبق کند. این، برای بعضی باورنکردنی بود و نمیتوانستند تصوّرش را بکنند.

از برخوردهای لوده و هرزه‌ی کسانی هم که در دوران رژیم طاغوت، حجاب را مسخره میکردند، میگذریم. در آن دوران، افراد معدودی از خانمها و دختر خانمها در دانشگاه‌ها حجاب داشتند که مورد تمسخر و استهزا بودند. آن برخورد، یک برخورد غیر انسانی جلف و غلطی بود که انسان چیزی را که خودش قبول ندارد، آن را به لجن بکشاند و به باد استهزا بگیرد؛ کاری که امروز رسانه‌های غربی عیناً انجام میدهند. در آن دوران، اینگونه افراد کار اجلاف را انجام میدادند که اصلاً محلّ بحث نیست؛ امّا کسانی هم که اهل این جلافتها نبودند، بلکه اهل فکر و منطق و به میزان گفتن و به میزان اندیشیدن بودند، باور نمیکردند که ممکن باشد خانمی مقیّد به مسائل اسلامی ـ از جمله مسأله‌ی حجاب ـ باشد و بتواند مدارج علمی را طی کند و عالم بشود؛ همچنان که باور نمیکردند چنین کسی بتواند در زمینه‌ی مسائل سیاسی و اجتماعی کسی بشود؛ کمااینکه فکر نمیکردند بتواند یک عنصر فعّال انقلابی باشد. انقلاب ما، همه‌ی این تصوّرات باطل را تخطئه کرد و دیدیم که خانمها، سربازان خطّ مقدّم انقلاب بودند و این به معنای واقعی کلمه است و من به عنوان یک مبالغه نمیگویم.[۱]

حجاب؛ مسأله‌ی مهمّ جمهوری اسلامی

جمهوری اسلامی، در مقابل این مفاسد (غرب) ایستاد و ازاوّل اعلام کرد که به روابط بی‌بندوبار زن و مرد معتقد نیست، معتقد به وجود حجاب و روابط اسلامی میان زن و مرد است و بر این مسأله هم پافشاری کرد. به نظر بعضی‌ها این یک مسأله‌ی فرعی و جزئی است در حالی که اشتباه میکنند، این مسأله‌ی بسیار مهمّی است.[۲]

---

۱. در دیدار با گروهی از زنان پزشک سراسرکشور(۶۸/۱۰/۲۶)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۹/۱/۱۰)

عدم تنافی حجاب و عفاف با کسب علم

تبلیغ نکنند که با حفظ حجاب، با حفظ عفّت، با خانه‌داری و با تربیت فرزند، انسان نمیتواند کسب علم کند. ما امروز بحمدالله چقدر زنان دانشمند و عالم در رشته‌های مختلف در جامعه‌مان داریم: دانشجویان کوشا و با استعداد و با ارزش، فارغ‌التّحصیلان سطح بالا، پزشکان ممتاز و طراز بالا! امروز در جمهوری اسلامی رشته‌های گوناگون علمی در اختیار خانمهاست؛ زنهایی که عفاف و عصمتشان را هم حفظ کردند، طهارت زنانه را هم حفظ کردند، حجاب را هم ـ به شکل کامل ـ حفظ کردند، به تربیت فرزند هم به شیوه‌ی اسلامی میرسند، شوهرداری را نیز همان‌طوری که اسلام گفته است انجام میدهند، فعالیت علمی و سیاسی هم میکنند.

■

با روحیه‌ی اسلامی و در محیط اسلامی، زن میتواند به کمال واقعی خود برسد؛ دور از آن هرزگیها، دور از آن تجمّل‌گراییها و دور از پست‌شدن و حقیرشدن در مقابل مصرف.[۱]

توصیه به حفظ حجاب

برادران و خواهران! و مخصوصاً خواهران عزیز! این تابستان میتواند برای دشمن ما که میکوشد مثل موریانه‌ای داخل انقلاب و اجتماع ما را پوک و خالی کند، میدان مناسبی باشد. اگر در این تابستان خواهران مسلمان ملاحظه‌ی حجاب و عفاف لازم را نکنند و برادران مسلمان آن حفظ نفس و آن ضبط لازم را که شایسته‌ی یک سرباز در وسط میدان است نداشته باشند، دشمن فرصت را مغتنم خواهد شمارد. امّا ای خواهران عزیز! و همچنین ای برادران عزیز! این فرصتی را که با پیام امام برای ما پیش آمد مغتنم بشمارید.

زن مسلمان ایرانی خود را به همه‌ی جوامع عالم، از زن و مرد نشان داده است. ای زن مسلمان! ای مادری که کودک خردسالت را در آغوش

---

۱. در دیدار با جمع کثیری از بانوان کشور(۷۱/۹/۲۵)

گرفتی و به میدان خطر رفتی و جان خودت و کودکت را در معرض خطر گذاردی! ای مادر! ای همسر! ای خواهر که حاضر برای فداکاری شدی تا انقلاب پیروز شد و اگر نیروی ایمان و اراده تو زن مسلمان نبود، انقلاب پیروز نمیشد! امروز هم انقلاب محتاج توست.[۱]

الگوی اسلامی همیاری زن و مرد در جامعه با حفظ حجاب

یک حفاظ و حجابی وجود دارد بین زن و مرد در مکتب اسلام. این به معنای این نیست که زنها یک عالم جداگانه‌ای غیر از عالم مردها دارند؛ نه. در جامعه با هم زندگی میکنند، در محیط کار با هم زندگی میکنند، همه جا با هم سر و کار دارند، مشکلات اجتماعی را زنها و مردها با هم حلّ میکنند، جنگ را زنها و مردها با هم میکنند و کردند، خانواده را با هم اداره میکنند و پرورش میدهند، فرزندان را؛ امّا آن حفاظ و حجاب در بیرون از محیط خانه و خانواده حتماً حفظ میشود. این آن نکته اصلی است در الگوسازی اسلامی. اگر این نکته رعایت نشود، همان ابتذالی که امروز غرب دچار آن هست، پیش می‌آید. اگر آن نکته رعایت نشود، زن از پیشتازی در حرکت به‌سوی ارزشها که در ایران اسلامی دیده شد باز خواهد ماند. آن نکته را هم غربیها با تمام توان مایلند رسوخ بدهند؛ هر جایی نسبت به هر کسی به نحوی.[۲]

حجاب؛ یک ضرورت اسلامی و انقلابی، نه التزام دولتی و قانونی

در جامعه‌ی ما مسأله‌ی حجاب یک ضرورت اسلامی و انقلابی است؛ نه یک اجبار دولتی و قانونی. هر کس که به انقلاب پایبند است، باید حفظ عصمت و طهارت فضای جامعه را بکند؛ این یک ضرورت انقلابی است. ما میدانیم که برای یک عمل درست، یک ایمان و باور درست لازم است؛ نه یک فشار و زور.[۳]

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

۲. در دیدار جمع کثیری از پرستاران (۷۰/۸/۲۲)

۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

اصرار اسلام به مقصود پوشش، نه نوع پوشش!

اسلام در باب حجاب پوشش را معیّن نکرده است؛ مقصود را معیّن کرده است. مقصود این است که دیدار زن و مرد و ملاقات طبیعی آنها به صورت روزمره تبدیل به یک عامل تحریک نشود و این هدف اسلام است.

در کشورهای اسلامی خانمهایی هستند که مقیّدند که حجاب شرعی را که آیات قرآن به آن ناطق است رعایت کنند؛ ولی شما ببینید همه‌ی آنها یک نوع رعایت میکنند؟ متدیّنها و مقیّدهایشان را میگویم. در کشورهای شمال افریقا که حجابی دارند که شما اصلاً با آن آشنا نیستید، در کشورهای شرقی، یعنی هند و پاکستان حجابی دارند که باز هم شما با آن آشنا نیستید؛ اینها هم ناشی از همان شرایط فرهنگی و اجتماعی است.[۱]

حضور سازنده‌ی زن در جامعه با پوشش مناسب

ما در زمینه‌ی پوشش خانمها نظر اصولی‌ای داریم. ما معتقدیم که زن نیمی از پیکر جامعه و نیمی از تلاش جامعه و نیمی از حرکت انقلابی هر جامعه انقلابی میتواند باشد و باید باشد؛ در کشور خود ما هم واقعیّت همین بوده. امروز اگر کسی به کشور ما بیاید حضور زنان را در همه‌ی فعّالیّتهای عمومی و انقلابی و عظیم کشورمان مشاهده میکند. بنابراین ما معتقدیم که زن میتواند فعّال باشد، میتواند در جامعه حضور سازنده داشته باشد و به این اصل پایبندیم؛ منتها ما با وضع پوششی که تمدّن غربی روی انگیزه‌های نادرست بر زنان تحمیل کردند مخالفیم. کشورهای غیر اسلامی طبیعی است که زنهایشان پوششی را که ما اعتقاد داریم زن باید داشته باشد ندارند. امّا ما اعتقاد خودمان را داریم و معتقدیم که بایستی زنان در عین فعّالیّت سازنده و بسیار مؤثّر خودشان در همه‌ی شؤون جامعه از پوشش مناسبی برخوردار باشند و اختلاط و امتزاج زن و مرد را به آن شکلی که امروز در اروپا معمول هست قبول نداریم.[۲]

---

۱. در مصاحبه با مجلّه‌ی شاهد بانوان(۶۷/۲/۲۸)

۲. در مصاحبه‌ی مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی در زیمبابوه(۶۴/۱۱/۱)

مخالفت با پوشش نامناسب

ما افتخار میکنیم که بعنوان یک کشور مسلمان در مجلسی که اختلاط و آمیزش نامناسب زن هست، شراب هست و موزیکهای لهو و لغو هست، طبیعی است که ما شرکت نخواهیم کرد. بعد مطبوعات وابسته و خبرگزاریهای وابسته دیدند ما از اینجورش ابایی نداریم، یک حرف دیگر درست کردند، گفتند بله اینها با زن مخالفند و چون زن توی این مجلس[1] بوده نیامدند. ما توضیح دادیم، وزارت خارجه‌ی ما سریعاً یک بیانیه‌ی بسیار قوی و مستدل صادر کرد، خود ما هم به خبرنگارها گفتیم، گفتیم ما برای زن حدّاکثر احترام را قائلیم. در کشور ما زنها تعیین کننده‌اند، در هیچ‌یک از مسائل مهمّ کشور ما نیست که زن حضور نداشته باشد. اگر زنها نبودند جنگ نبود، اگر زنها با انقلاب نبودند، انقلاب اصلا پیروز نمیشد، اگر زنها نبودند، این مراسم عظیم با این شکوه به وجود نمی‌آمد و اقلاً پنجاه درصد از انقلاب ما رهین منّت زنهاست؛ ما برای زن ارزش قائل نیستیم؟! ما اگر زن توی یک مجلسی باشد، میرویم. توی مجلس شورای اسلامی خود ما زن هست؛ در مجامع اسلامی ما زن هست؛ در نماز جمعه‌ی ما زن هست، توی مساجد ما زن هست، ما با حضور زن در هیچ‌جا مخالف نیستیم، ما با پوشش نامناسب زن مخالفیم؛ ما با وضع معاشرت نادرست زن مخالفیم. آنجایی که زن و مرد قرار است بروند و مشروبخواری بکنند، آن‌جا البتّه ما شرکت نمیکنیم.[2]

احیای عفاف وحجاب جامعه در پرتو انقلاب اسلامی

وقتی انقلاب شد، مردم به ارزشهای اسلامی خود برگشتند و به سمت

---

۱. یک مسأله‌ی کوچکی در زیمبابوه پیش آمد، از ما دعوت کردند و در میهمانی رسمی رئیس جمهور ـ که همه‌ی مسؤولان و وزرایشان و رهبرانشان و نخست‌وزیر و دیگران شرکت داشتند ـ ما اطّلاع پیدا کردیم که در این مجلس شراب هست. ما گفتیم در مجلس شراب شرکت نمیکنیم. گفتند شما بیایید شراب نخورید، گفتیم آنجایی که دیگری هم شراب میخورد مست میشود ما شرکت نمیکنیم، این جزو مسائل مذهبی ماست و پایبندیم.

۲. درخطبه‌های نماز جمعه(۶۴/۱۱/۴)

حجاب روی آوردند و جامعه‌ی ما به برکت انقلاب، خون تازه‌ای در سر تا پای کالبدش دمیده شد و به سمت ارزشهای اسلامی حرکت کرد؛ یعنی جوانها، دخترها، پسرها، خانواده‌ها اکثریّت با میل خودشان به سمت ارزشهای اسلامی در مورد روابط زن و مرد برگشتند و به شکل نسبتاً سالمی، بنیه‌ی اجتماعی ما برگشت.[۱]

مراعات حجاب اسلامی و وفاداری به انقلاب

ای خواهران عزیزی که مراعات حجاب اسلامی را نمیکنید، شما همان کسانی هستید که در هنگام اشتعال مبارزه‌ی ملّت ایران، علیرغم دشمن، با حجاب در راهپیمایی‌ها شرکت کردید، نشان دادید که به اسلام و انقلاب اسلامی معتقد و به آن وفادارید. امروز هم انقلاب محتاج وفاداری شماست. ای خواهران کارمند دولت! ای کسانی که هیچ عنادی با انقلاب اسلامی ندارید، امّا بی‌توجّهی‌ها موجب آن میشود که وظایف انقلابی را آنچنان که باید، مراعات نکنید. امام به شما خطاب میکند، فضای ادارات دولتی را، فضای جامعه‌ی انقلابی را، فضای عفاف عمومی قرار بدهید. کاری کنید که با پوشش شما، با بی‌اعتنایی شما به زیورها، آرایشها، مدها، لباسهای رنگارنگ، دشمن یکبار دیگر احساس کند که زن مسلمان ایرانی تسخیرناپذیر است.[۲]

رشد زنان جامعه‌ی در پرتو حجاب

هنوز هم بعضی‌ها با غفلتِ تمام میگویند- مگر میشود با حجاب و با رعایت حدود شرعی و اسلامی، جامعه‌ی زنان رشد کند؟ تکلیف مسأله‌ی زن در نظام اسلامی چه میشود؟ این جواب عملی‌اش، جواب عینی‌اش، همین وجود مجموعه‌ی عظیم نخبگان زن در جامعه‌ی ماست، که هیچ‌وقت ما در کشور چنین وضعی را نداشتیم؛ در دوره‌ی طاغوت هم نبوده، قبل از

---

۱. درخطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۰)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

آن هم که وضع تعلیم و تربیت از جهت دیگری اشکال داشته. امروز در نظام اسلامی بحمدالله این فراهم است.[۱]

بی‌بندوباری مانع کمال و تعالی زن

امروز ما در نظام جمهوری اسلامی و زیر پوشش حجاب، زیر چادر، زیر مقنعه، این تعداد عظیم نخبه‌ی فکری، علمی، عملی، فعّال سیاسی، صاحب‌نظران فرهنگی و هنری داریم. آن روز بخشی از بخشها و بعضی از ابعاض این مجموعه را هم ما نداشتیم؛ بسیار محدود بودند. این، یک نظریه‌ای درست عکس آن چیزی را که درصدد بودند القا کنند، احیا میکند و او اینکه آن کیفیّت ترویج بی‌بندوباری نه فقط به معنای رشد دادن به زن، به معنویّات زن، به استعدادهای زن نیست، بلکه سرگرم کردن زن به آنچه که لوازم آن، کیفیّت زندگی است ـ آرایشهای گوناگون و گرفتاری‌های گوناگونِ جنبی‌ای که این کارها دارد ـ خودش مانع حرکت به سمت کمال و تعالی زنان است.[۲]

انعکاس حجاب؛ خنثی‌کننده‌ی تبلیغات منفی غرب

شما ببینید الان چقدر خرج میکنند و زحمت میکشند، برای اینکه حجاب را در دنیا از بین ببرند؛ کشورهایی که خودشان را مهد آزادی هم میدانند، میبینیدکه چه میکنند برای مبارزه‌ی با حجاب. حالا همه‌ی آن تشکیلاتی که با حجاب مبارزه میکنند یک طرف، این خواهر ورزشکارِ مؤمن و دخترِ جوانِ ما که با حجاب اسلامی و لباس محجّب ـ یا با چادر یا با آن شکل زیبای ارزشی ـ جلوِ دوربینهای دنیا ظاهر میشود و نشان میدهدکه به این ارزش پایبند است و این صحنه در همه‌ی دنیا منعکس میشود، این یک طرف دیگر؛ او در واقع با این کار، همه‌ی آن تبلیغات را خنثی میکند.[۳]

---

۱. در دیدار با گروه کثیری از زنان نخبه (۸۶ /۴/۱۳)

۲. همان

۳. در دیدار با ورزشکاران شرکت‌کننده در المپیک و پارالمپیک(۸۳/۷/۱۴)

لزوم ارائه‌ی کارهای هنری برای تبلیغ موضع حجاب در جامعه

درباره‌ی حجاب ـ شما که اهل هنرید ـ کار هنری بکنید، همچنانی که با صدها فیلم و نمایشنامه و قصّه و سرگذشتهای کوچک و قصّه‌های بلند در دوران نظام گذشته ـ که خود بنده بسیاری از نوشته‌هایش را از نزدیک شاهد بودم، خوانده بودم، اطلّاع داشتم و بسیاری شیوه‌های دیگر ـ بی‌حجابی را تزریق کردند به ذهنیّت این جامعه، شما این بیماری را با همین شیوه‌ها برطرف کنید. اینجور نیست که شما بگویید که آره مشتها را گره کنیم بگوییم آره حجاب باید باشد، این کافی نیست. یک عدّه‌ای هستند نمیدانند چرا باید باشد حجاب؛ یک عدّه‌ای هستند چشمشان را باز کردند یک مادری دیدند که سرش را درست میکرده، صورتش را جلوی آینه می‌ایستاده، پنج ساعت در روز آرایش میکرده، انواع و اقسام لباسها را توی کمدش و توی بقچه‌اش و توی صندوقش نگه میداشته که بپوشد؛ زیباترین لباسها و بهترین لباسها را برای میهمانی آماده میکرده و برای کوچه و خیابان؛ برای مردها و بیگانه‌ها بزک میکرده، این یک همچنین مادری را دیده. حالا شما میخواهید به این خانم بگویید که خانم شما یک آرایش ساده هم نکن جلوی مردم. خب برایش این سؤال مطرح است که چرا؟ باید به او بفهمانید چرا. البتّه مبلّغین دین، اندیشمندان، نویسندگان، آنها باید بکنند، امّا شما هم بکنید.

■

یک عدّه‌ی زیادی اینجورینند؛ اینها من نمیگویم تقصیر ندارند، البتّه تقصیر دارند، امّا این تقصیر منشأش زمینه‌های قبلی است و تربیتهای قبل. یک عدّه هم اینهایند.[1]

تبلیغ حجاب در نقشهای جذّاب و مثبت

گاهی در فیلمها نقشهای استطرادی یا حاشیه‌ای تأثیرات خیلی زیادی میبخشد و مثلاً در یک مجموعه‌ی تلویزیونی، یک زنِ دارای شخصیّت

---

۱. در دیدار با خواهران برگزار کننده‌ی سمینار حجاب (۶۳/۳/۱۰)

جذّاب و مثبت، حجاب خود را رعایت میکند و مراقب حجاب خود است. این یک نقش فرعی و حاشیه‌ای است؛ امّا خیلی تأثیر میگذارد.[۱]

گرایش زنان جهان به حجاب

اینکه میبینید در بعضی از کشورهای غربی، در بعضی از کشورهای مسلمان امّا با حکومتهای غیراسلامی، اینجور حجاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان دین قرار میگیرد، این نشان‌دهنده‌ی گرایش آنها به حجاب است. در کشورهای همسایه ما آن جاهایی که به حجاب اهتمام نمیشود، در کشورهای اسلامی که بنده خودم از نزدیک بعضی جاها را دیدم که هرگز اسمی از حجاب در آنجا آورده نمیشود. در مدّت بیست ساله‌ی بعد از انقلاب، زنان به‌خصوص زنان روشنفکر، به‌خصوص دختران دانشجو، به حجاب گرایش پیدا کردند، علاقه پیدا کردند، رو آوردند و حجاب را رعایت کردند که نمونه‌هایش علاوه بر اینها در کشورهای غربی هم مشاهده شده است.[۲]

حجاب؛ انتخاب زنهای روشنفکر وآگاه

بنده خودم در یکی از کشورهای مسلمان آفریقایی در محلّات بالای آن شهر و آنجایی که افراد تحصیلکرده هستند و دختران دانشجو آنجا هستند دیدم حجاب به سبک حجاب دختران مسلمان خود ما و دانشجویان مسلمان مؤمن باحجاب خود ما در آنجا وجود دارد.

در کشورهای عربی شما ببینید در لبنان، در مصر، در جاهای دیگر زنها امروز به‌خصوص زنهای روشنفکر و آگاه به این حجاب رو آوردند، اینها به ندانستن یا کوته‌فکری متهّم نمیشوند، اینها به ارتجاع متهّم نمیشوند، اینها مسائل دنیا را در روابط زن و مرد خوب میدانند، همچنانی که ما هم خیلی

---

۱. در دیدار مدیران صدا و سیما(۸۱/۱۱/۱۵)

۲. در دیدار با گروه کثیری از بانوان(۷۹/۶/۳۰)

خوب میدانیم، آنچه که اسلام ارائه میکند یک مرحله‌ی جدید است، یک فکر تازه است و هیچ اشکالی هم ندارد که زن با حجاب باشد، پوشیده باشد، با چادر باشد.[۱]

حسّاسیّت بحق مردم نسبت به حجاب

مسأله‌ی حجاب ـ که امروز خواهران گرامی ما در دانشگاه و در خارج از دانشگاه به فکرش هستند ـ یکی از آن مسائلی است که بحق امروز مورد توجّه و حسّاسیّت شدید مردم هست. نگویند حجاب مگر چیه؟ از اصول دین است که اینقدر رویش حسّاسیّت دارید؟ اعتراض نکنند که چرا ما روی این مسأله حسّاسیّت به خرج میدهیم، اصرار میورزیم.[۲]

پرچمداری انقلاب همراه با حفظ عفاف

اسلام و انقلاب و امام آمد و در این کشور، زن را در مرکز فعّالیّتهای سیاسی قرار داد و پرچم انقلاب را به‌دست زنان سپرد؛ درحالی‌که زن در همان حال توانست حجاب و وقار و متانت اسلامی و عفاف و دین و تقوای خود را حفظ کند. کسی حقّی از این بزرگتر بر گردن زن ایرانی و مسلمان ندارد.[۳]

مخالفت فرهنگ غربی با حجاب

رعایت حجاب در فرهنگ غربی خلاف حقوق بشر به شمار میرود ولی ساقط کردن یک هواپیمای مسافربری با صدها سرنشین خلاف حقوق بشر نیست و به آن اشکالی وارد نمیشود و عامل این جنایت نیز پاداش میگیرد.[۴]

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. در دیدار با خواهران برگزارکننده‌ی سمینار حجاب (۶۳/۳/۱۰)

۳. در دیدار با جمع کثیری از زنان (۶۸/۱۰/۲۶)

۴. در دیدار عمومی خواهران در هفته‌ی زن(۷۲/۹/۱۷)

هجوم تبلیغاتی غرب به چادر و حجابهای واقعی دیگر

میتوان محجّبه بود و چادر هم نداشت، منتها همینجا هم بایستی آن مرز را پیدا کرد. بعضی‌ها از چادر فرار میکنند، به خاطر اینکه هجوم تبلیغاتی غرب دامنگیرشان نشود؛ منتها از چادر که فرار میکنند، به آن حجاب واقعی بدون چادر هم رو نمی‌آورند، چون آن را هم غرب مورد تهاجم قرار میدهد!

شما خیال کرده‌اید که اگر ما چادر را کنار گذاشته‌ایم، فرضاً آن مقنعه‌ی کذایی و آن لباسهای «وَ لْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلى جُيُوبِهِنَ[1]» و همانهایی را که در قرآن هست، درست کردیم، دست از سر ما بر میدارند؟ نه، آنها به این چیزها قانع نیستند؛ آنها میخواهند همان فرهنگ منحوس خودشان عیناً اینجا عمل بشود؛ مثل زمان شاه که عمل میشد.[2]

اختلاط زن و مرد؛ نشانه‌ی تمدّن منحط

اگر در کشوری زنها در یک حدودی از مردها مجزا شدند، میشوند خلاف تمدّن و راست هم میگویند. چون تمدّن آنها که بر ویرانه‌های تمدّن رومی بنا شده چیزی جز این نیست. فرهنگ آنها از لحاظ ارزشی غلط و عکس آن درست است.[3]

دگرگونی فرهنگ حجاب وعفاف از مهمترین تاکتیکهای غرب

مجموع این تجربه‌ها [4]غرب را به این نتیجه رساندکه اگر بخواهد

---

۱. سوره‌ی نور، آیه‌ی ۳۱

۲. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۴)

۳. همان

۴. تجربه‌ی هند به انگلیسیها نشان داد که اسلام برایشان خطرناک است، که حالا جای اینکه من اینها را باز کنم تفصیلاً بگویم نیست، آنهایی که با تاریخ سر و کار دارند از این اشاره‌ها، داستانهای مفصّل را میتوانند درک کنند. در افغانستان عین همین تجربه برای غرب پیش آمد، آن‌جا هم اسلام ناگهان خودش را در مقابل هجوم سلطه‌ی غرب و سیاست غربی نشان داد. در ایران، در همان اواسط قرن هجدهم ماجرای تنباکو یکهو غرب را با یک شوک به خود آورد، احساس کردند که عجب! اینقدر در این کشور اسلامی، اسلام دارای قدرت و نفوذ است که یک روحانی یک اشاره میکند، یک

امپراطوری تمدّن صنعتی را در این بخش از عالم که جایگاه مسلمانهاست گسترش بدهد و این سلطه را که فقط سلطه‌ی سیاسی نیست بلکه سلطه‌ی فرهنگی هست، سلطه‌ی اقتصادی هست، سلطه‌ی سیاسی هم هست، رسوخ ببخشد و از زوال آن جلوگیری بکند، باید یک چیزی را در قلب این ملّتها، در هم بشکنند و آن عبارت است از روح ایمان، ایمان معصومانه، ایمان پرشور، ایمانی که حتّی یک گناهکار هم در جای‌جا و در لحظه‌ی حسّاس به آن برمیگردد و ناگهان زنجیرهای گناه را پاره میکند و به ایمان برمیگردد، آن ایمان صادقانه‌ی عمیق و راسخ را باید از این ملّت بگیرند؛ مثل روحی که از یک انسان گرفته بشود و از او یک کالبدی باقی بماند. مثل دستگاه فعّال و مغز مدرکی که از یک کارگاه گرفته بشود و فقط دستگاه و آلات کاری آنجا باقی بماند یک چنین چیزی و این یک نقشه و هدف کلّی بود، تاکتیکهایی لازم داشت و این تاکتیکها را بنا کردند، اجرا کردن و یکی از مهمترینش دست بردن در حجاب زنان و دگرگون کردن فرهنگ عفاف در زن بود.[1]

حکمت حجاب اسلامی در مقابل آرایش غربی

ببینید، در اسلام حجابی بین زن و مرد وجود دارد؛ این را نمیشود منکر شد. این حجاب هست؛ این هم طبق حکمتی است که واقعاً صحیح این حجاب باشد. اینکه بگویند چنانچه زن و مرد در اتاقی هستند که پرده

فتوای کوچک میدهد، یک حادثه‌ی بزرگ اقتصادی که پشت سرش این همه مسائل سیاسی هست متوقّف میشود و از بین میرود کان لم یکن میشود که همان حادثه‌ی رژی باشد، عین همین قضیه را در مصر دیدند، آن وقتی که دیدند سیّدجمال‌الدین رفت در مصر و با چند سخنرانی نفوذ بریتانیا را آن‌جا به حدّاقل رساند و آن را تهدید به نابودی کرد که گزارشهای خطیب مصر و دستگاههای خطیب مصر نشان داد که حضور این سید ایرانی یا افغانی مثلاً اینجا خطرناک است، تبعیدش کردند از مصر، چند ماه بیشتر نبود. عین همین قضیه در عراق اتّفاق افتاد، که در عراق دیدند که آنجا {هجوم مسلمین} هجوم بریتانیا به خلافت عثمانی وقتی که رسید به نوبت به عراق رسید آنجا علمای اسلامی ناگهان صف‌آرایی کردند، مقابله کردند و تنها سنگری که در مقابل انگلیسها باقی ماند سنگر مسلمین و روحانیون بزرگ و اینجوری بود.

۱. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم(۶۴/۱۲/۱۰)

کشیده و در بسته است، این حرام است؛ یک معنای عمیق و حکیمانه دارد. این درست است. همه بعنوان یک مرد و یک زن، به خودشان که مراجعه کنند، تصدیق میکنند که این حکم، حکم درستی است. کسی نمیتواند انکار بکند و بگوید این حکم، حکم درستی نیست. اینکه میگویند زن، آرایش کرده و با زینت جلوی مردها و در مجامع مردها ظاهر نشود، حکم درستی است. فرهنگ غربی درست ضدّ این است؛ میگوید زن خودش را به بهترین وجهی که میتواند، زیبا کند. حتّی زیباییهایی که ندارد، به خودش بچسباند! اینگونه است دیگر. خیلی از این وسایل آرایش برای دادن زیباییهای مفقود، به یک زن فاقد آن زیباییهاست، برای اینکه در مقابل مرد، مرد او را زیبا ببیند و به او گرایش پیدا کند! با اینکه گرایش لحظه‌ای است؛ یعنی اگر آن مرد، نزدیک این زن بیاید، خواهد دید که واقعی نیست؛ امّا همین که نگاه کند، زیبایی او را ستایش بکند! این، در فرهنگ غربی یک چیز مطلوب است. در فرهنگ اسلامی، این برای غیر همسر، چیز مذموم است. به نظر من اینها را باید دانست؛ اینها حکمت است.[۱]

مقاومت در برابر تهاجم تبلیغاتی جهان علیه حجاب

تمام دنیای غرب و مطبوعات آنها و این نویسندگان قلم‌به‌مزد و عامل سرمایه‌داران و صهیونیستهای بزرگ جهانی، دست‌به‌دست هم داده‌اند تا جمهوری اسلامی را هو کنند. مسأله‌ی حجاب را مورد تهاجم تبلیغاتی قرار دادند تا شاید ما را از میدان خارج کنند. علیرغم تبلیغات آنها، ایران اسلامی و زن مسلمان پایبندی خود را به مسأله‌ی حجاب و حیثیّت اسلامی زن مسلمان و آموزش اسلام در مورد زن، با قدرت و قاطعیّت و روحِ اعتقاد و اطمینان به خود حفظ کرد و امروز دنیای غرب است که تدریجاً به سمت حجاب اسلامی متمایل میشود.[۲]

---

۱. در دیدار با زنان نماینده‌ی مجلس شورای اسلامی(۷۶/۴/۳۰)

۲. در دیدار با جمع کثیری از زنان (۶۸/۱۰/۲۶)

فصل چهارم

کشف حجاب و بی‌بندوباری

منطق سست جاهلی درباره‌ی زنان

آنهایی که در طول تاریخ ـ چه در جاهلیّت قدیم و چه در جاهلیّت قرن بیستم ـ سعی کرده‌اند که زن را تحقیر و کوچک کنند و او را دلبسته به همین زخارف و زینتهای ظاهری معرّفی نمایند و پایبند مد و لباس و آرایش و طلا و زیورآلات کنند و وسیله و دستمایه‌ای برای خوشگذرانیهای زندگی وانمود نمایند و عملاً در این راه قدم بردارند، منطق آنها منطقی است که مثل برف و یخ، در مقابل گرمای خورشید مقام معنوی فاطمه‌ی زهرا(سلام الله علیها) ذوب میشود و از بین میرود.[1]

بی‌بندوباری؛ مسأله‌ای غیربومی و مقدّم بر کشف حجاب

خوشبختانه مسأله‌ی توجّه به اخلاق فاسد و بی‌بندوباری جنسی که از سوغاتهای غرب و یکی از آثار خبیث سرمایه‌داری غربی است، مورد توجّه عموم مردم قرار نگرفته است. باید عرض بکنم که این یک پدیده‌ی غیربومی است که غربیها تعمّداً برای ملّت ما آوردند. منتها چون ملّت ما مسلمان و متعصب و پایبند به عفّت و عصمت و پوشش اسلامی بودند، این کار سریع و آسان انجام نگرفت. اگر به گذشته برگردیم، از اوایل این قرن مقدّمات تزریق بی‌بندوباری جنسی در کشور ما شروع شد، حتّی قبل

---

۱. در دیدار جمع کثیری از زنان(۶۸/۱۰/۲۶)

از کشف حجاب. هنوز مردم ما حجاب داشتند و زنهای ما با پوششهای کامل در کوچه و خیابانها ظاهر میشدند که فیلمهای ترغیب‌کننده به فساد و فحشا وارد شهر تهران شد و آن کسانی که به سینماها میرفتند، در آن فیلمها مناظری را میدیدند که برای آنها اصلاً این مناظر سابقه نداشت. زنها و مردهای بدون حفاظ و حرکات ناشایست و چیزهایی که به مخیّله‌ی مرد و زن مسلمان خطور نمیکرد که ممکن است در ملأ عام انجام بگیرد و این فیلمها به نمایش گذاشته میشد و فساد و فحشا که مخصوص محافل اعیان و اشراف بود و در اختیار وابستگان به دربارها و دوله‌ها و سلطنه‌ها بود، به سطح مردم متوسّط تدریجاً کشانده میشد تا اینکه در سال ۱۳۱۴ شمسی کشف حجاب شد و ضربه‌ی قاطعی از سیاست استعماری به ایران وارد آمد و در سایه‌ی دولت رضاخانی سینماها و روزنامه‌ها و اعلامیه‌های تبلیغاتی و همه‌ی امکانات تبلیغاتی در خدمت ترویج فحشا و فساد قرار گرفت. تا شهریور ۲۰ ـ بعد از آنکه رضاخان از ایران ازاله شد ـ به‌خاطر اینکه دستگاه حکومت و سیاست قدرتی نداشت، روند فساد و بی‌بندوباری جنسی یک توقّفی پیدا کرد و مردم حجاب خودشان را مجدّداً از سر گرفتند.[۱]

کشف حجاب؛ سوغات رضاخان از غرب

رضاخان قلدر وقتی خواست از غرب برای ما سوغات بیاورد، اوّلین چیزی که آورد، عبارت از لباس و رفع حجاب بود؛ آن هم با زور سرنیزه و همان قلدری قزّاقی خودش! لباسها نباید بلند باشد؛ باید کوتاه باشد؛ کلاه باید اینطوری باشد؛ بعد همان را هم عوض کردند: اصلاً باید کلاه شاپو باشد! اگر کسی جرأت میکرد غیر از کلاه پهلوی ـ کلاهی که آن موقع با این عنوان شناخته میشد ـ کلاه دیگری سرش بگذارد، یا غیر از لباس کوتاه چیزی بپوشد، باید کتک میخورد و طرد میشد. این چیزها را از غرب گرفتند! زنها حقّ نداشتند حجابشان را حفظ کنند؛ نه فقط چادر ـ چادر

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۶/۱)

که برداشته شده بود ـ اگر روسری هم سرشان میکردند و مقداری جلوی چانه‌شان را میگرفتند، کتک میخوردند! چرا؟ برای اینکه در غرب، زنها سربرهنه می‌آیند! اینها را از غرب آوردند. چیزی را که برای این ملّت لازم بود، نیاوردند. علم که نیامد، تجربه که نیامد، جدّ و جهد و کوشش که نیامد، خطرپذیری که نیامد ـ هر ملّتی بالاخره خصوصیّات خوبی دارد ـ اینها را که نیاوردند. آنچه را هم که آوردند، بی‌دریغ قبول کردند. فکر و اندیشه را آوردند، امّا بدون تحلیل قبول کردند؛ گفتند چون غربی است، باید قبول کرد. فرم لباس و غذا و حرف زدن و راه رفتن، چون غربی است، بایستی پذیرفت؛ جای بروبرگرد ندارد! برای یک کشور، این حالت بزرگترین سمّ مهلک است؛ این درست نیست.[1]

عدم مخالفت مدّعیان حقوق بشر با اجباری کردن بی‌حجابی

شما میبینید که در همین کشور ما، یک روز بی‌حجابی را اجباری کردند؛ امّا احدی در دنیا اعتراض نکرد که چرا بی‌حجابی را اجباری میکنید! در کشور همسایه‌ی ما ترکیه، بی‌حجابی را اجباری کردند و تا همین اواخر هم حتّی بعضی از دولتهای ترکیه، همین اجبار و الزام را ادامه میدادند ـ که نمونه‌هایی در همین سالهای اخیر دیده شده ـ امّا هیچکس در دنیا اعتراض نکرد و اعتراض نمیکند!

بالاتر از این، در کشورهای اروپایی که خودشان را پیشرفته میدانند و در ادّعا و تبلیغات، مسائل حقوق بشر و آرای انسانها برایشان حائز اهمّیّت است ـ یعنی فرانسه و انگلیس ـ اجازه ندادند که چند نفر زن یا دختر مسلمان، با حجاب اسلامی رفت و آمد کنند و به مدارس بروند! اینجا اجبار و الزام را جایز میشمارند و در آن ایراد و عیبی نمیبینند؛ امّا جمهوری اسلامی به خاطر اینکه حجاب را در جامعه الزامی میداند، همه‌ی این محافل، آن را مورد اعتراض قرار میدهند! اگر الزام زنان به شکلی از لباس و زیّ ایراد دارد، ایراد

---

۱. در دیدار با جوانان و فرهنگیان در مصلّای رشت(۸۰/۲/۱۲)

آن بیشتر از الزام به حجاب است؛ زیرا این به سلامت نزدیکتر است. حدّاقل این است که این دو با یک نظر دیده بشود؛ امّا غرب اینطوری عمل نمیکند. غرب، جمهوری اسلامی را بعنوان کشوری که در آن لباس زنان شکل الزامی دارد، مورد انتقاد قرار میدهد؛ امّا آن دولتهایی که برهنگی و نبودن حجاب میان زن و مرد را الزامی میکنند، آنها را مورد انتقاد قرار نمیدهد! این برای چیست؟ برای همین است که این بر خلاف فرهنگ پذیرفته شده‌ی غرب است. اینها روی این مسأله بشدّت حسّاسند.[۱]

هفدهم دی؛ سالگردآغاز رواج بی‌بندوباری در دوره‌ی طاغوت

یکی از همین فعّالیّتهای فاجعه‌آمیز، قضایای هفدهم دی بود که در زمان رضاشاه اتّفاق افتاد. طبق نقشه‌ی دشمنان اسلام و ایران، به کمک روشنفکران آن روزِ متّصل به دربار پهلوی، تصمیم گرفتند که زن ایرانی را از دایره‌ی عفاف و حجاب خود بیرون کنند و این نیروی عظیم ایمانی را که به برکت عفاف زن همواره در جوامع مسلمان وجود داشته است، نابود کنند و بر باد بدهند.یکی از جنایات بزرگ رژیم طاغوت، همین مسأله‌ی هفده دی هست. کشف حجاب، از بین بردن آن حائل و فاصله‌ای که در اسلام میان دو جنس قرار داده شده است ـ که این برای سلامت زن و سلامت مرد است؛ برای سلامت جامعه است ـ تا همان بلایی که بر سر زن در جوامع غربی آمد، بر سر زن مسلمان ایرانی بیاورند. این اقدام را با چماق، رضاخان در داخل کشور انجام داد.[۲]

از سرگیری بی‌بندوباری بعد از ۲۸ مرداد ۳۲

بعد از ۲۸ مرداد مجدداً سیاست مرکزی و رژیم پهلوی قدرت پیدا کردند و توانستند همه‌ی امکانات را در دست بگیرند و با کشاندن جامعه‌ی ما به سمت فحشا و فساد و بی‌بندوباری، بی‌ارزش کردن حجاب و تحقیر

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه (۶۹/۱/۱۰)

۲. در دیدار با جمعی از اقشار مختلف مردم قم(۸۶/۱۰/۱۹)

سنّتهای اسلامی با یک نشاط جدیدی از سر گرفته شد. خب معلوم بود نسلی هم یواش یواش رشد میکرد که از معارف اسلامی مثل گذشتگان اطلاعی نداشت. خیلی از این جوانها و دختران و پسران که در دوران ۲۵ ساله‌ی مابین ۲۸ مرداد ۳۲ تا انقلاب اسلامی در این مملکت در مراکز فرهنگی تحصیل میکردند، واقعاً مفهوم حقیقی بی‌بندوباری جنسی را نمیدانستند.کسانی که این سینماها را اداره میکردند یا مجلّات را منتشر میکردند، روشنفکران جامعه‌ی ما محسوب میشدند. نه همه‌شان بلکه بسیاری از آنها در خدمت سیاستهای غربی و دستگاه پهلوی درآمدند و بی‌حجابی و بی‌بندوباری و برداشتن مرز بین زن و مرد و آزادی جنسی را با زبانهای گوناگون ترویج کردند تا رسید به انقلاب اسلامی که یک تحوّل عظیمی را در همه‌ی شؤون به وجود آورد و بطور طبیعی دخترها و پسرها و حتّی کسانی که قبلاً بی‌حجاب میگشتند، گرایش به مراعات ضوابط اسلامی پیدا کردند؛ با اینکه هیچ گوینده یا نویسنده‌ای هم ننشسته بود برای مردم بنویسد یا بگوید که حجاب لازم و واجب است. خود حاکمیّت اسلام مردم را سوق داده بود به سمت رعایت ارزشهای اسلامی از جمله در زمینه‌ی مسأله‌ی حجاب.[۱]

بی‌حجابی؛ از فرهنگ اروپایی، نه از مسیحیّت

حجاب و حفاظ به این شکلی که در اسلام هست در بین ملّتهای اروپایی هیچ وقتش نبوده، آنها همیشه همینجور بودند. مال مسیحیّت هم نیست این، این مال اروپایی بودن است. اروپاییها سنّتهای دوران قرون وسطی وحشیگری خودشان را که حالا آب و رنگی بهش دادند و بزکش کردند و شکل مدرنیزه بهش دادند اینها را به پای مسیحیّت میگذارند، نخیر مسیحیّت اینجوری نیست. مسیحیّت هم حجاب دارد، حفاظ دارد منتها به شکل ویژه‌ی خودش و ما قبول نداریم این منطق و این تفکّری را که امروز

---

۱. درخطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۳۱)

نسبت به زن در اروپا وجود دارد. زن ایرانی از اصالت و حقیقت درخشانی که در اختیار اوست و مال قرآن است بایستی حراست کند و حمایت کند و دفاع کند. ان‌شاءالله موفّق باشید و خدای متعال به شماها کمک کند و توفیق بدهد، بتوانید این کارهای بزرگ را و این قدمهای ارزنده را ـ ان‌شاءالله ـ بردارید.[۱]

بی‌بندوباری؛ تهدیدگر خانواده و مخرّب برای نسلهای آینده

محیط خانواده وقتی در تهدید قرار گرفت ـ یقیناً فساد جنسی و رواج بی‌بندوباری جنسی در جامعه این تهدید را نسبت به خانواده دارد ـ وقتی محیط خانواده تهدید شد و سست گردید، نسلهای آینده، نسلهای غیرقابل اعتمادی خواهند شد. وقتی بنیاد خانواده سست شد، وقتی‌که محدودیّتهای قانونی به کناری رفت، بی‌بندوباری جنسی شد، پدر و مادر به خانه بی‌علاقه شدند، نسل از طهارت و پاکی خودش افتاد، این خطر بزرگ هم نسلهای آینده را تهدید میکند.[۲]

بی‌بندوباری؛ انگیزه‌ی فرهنگی نه اقتصادی

هر چند انگیزه‌ی اقتصادی نیز در این حرکت توطئه‌آمیز و خیانتبار مؤثر بود و مصرف‌گرایی ناشی از الگوهای زن اروپایی، سیل سودهای کلان را به سمت کمپانیهای غربی سرازیر میساخت، لکن شکّ نباید کرد که انگیزه‌ی اصلی و اساسی، همان انگیزه‌ی فرهنگی بوده است که هدفش ویران کردن بنیادهای اخلاقی، بر هم زدن نظام خانواده، سرگرم کردن نسل جوان به جاذبه‌ی نیرومند جنسی و خلاصه، غرق کردن جامعه در منجلابی که نجات از آن به آسانی میسّر نیست، بوده است.[۳]

---

۱. در کنگره‌ی بین‌المللی زن و انقلاب جهانی اسلام در تالار تئاتر شهر (۶۷/۱۱/۸)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۷/۱۸)

۳. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم (۶۴/۱۲/۱۰)

بی‌بند و باری؛ مسأله‌ای سیاسی

مسأله‌ی زن در کشور ما و سیاستی که استعمارگران در طول سالیان دراز به این مملکت تحمیل کردند، صددرصد سیاسی بود. استکبار جهانی و طرّاحان سیاسی دنیا، از طریق کشاندن زن به سمت بی‌بندوباری به دو صورت سود میبردند. یکی، اینکه نسل و جنس زن را از آمادگی برای مقابله و تحرّک جدّی در مسائل اساسی زندگی باز میداشتند و دیگر اینکه، مردان جامعه را با به میدان آوردن زن از اثر می‌انداختند.[۱]

سیاست مبارزه با حجاب

آن کسانی که حجاب را از میان مردم ما برداشتند و با شدّت با آن مبارزه کردند، خوب میدانستند که چه کار باید بکنند.

■

بعضی از سیاستها در طول تاریخ بر روی شخصیّت شهوانی انسان آنچنان تکیه میکند و آن را عمده میسازند که در تمام ابعاد زندگی او سایه می‌افکند و علم و تقوا و عواطف انسانی و بلندپروازیهای او را تحت‌الشّعاع قرار میدهد.[۲]

کشف حجاب؛ کشف بهشت فرهنگی و اخلاقی زن

حجاب چیزی بود که میتوانست این خلقیّات برجسته‌ی لازم در زندگی زن، بهشت فرهنگی زن و بهشت اخلاقی زن را حراست کند و حفظ کند ولی این را برداشتند و ازاوّل هم مشخّص شد که مقصودشان از این کار چیست و این کشف حجاب است.[۳]

---

۱. در دیدار گروهی از خواهران دانشجوی مراکز تربیت معلّم (۶۳/۲/۱۲)
۲. در دیدار با خواهران هنرمند(۶۳/۳/۱۰)
۳. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم (۶۴/۱۲/۱۰)

برهنگی؛ خواسته‌ی غرب

غرب و وابستگانش خواستار برهنه شدن زن در ایران بودند. آنها به دنبال اهداف شیطانی خود، یعنی بی‌اعتقادی کلّ جامعه و بی‌بندوباری زن بودند.[۱]

بی‌حجابی؛ عامل شکستن سدّ عفاف زنان

دستگاه‌های خارجی که میخواستند بر این مملکت و ملّت سلطه پیدا کنند، یکی از شیوه‌ها و نقشه‌هایشان این بود که زنها را از حجاب اسلامی دور کنند، مردم مقاومت کردند، زنهای مسلمان این توطئه را با مقاومت خودشان شکستند. امّا تربیتهای درازمدّت و تبلیغات زهرآگین همه جانبه و فشارهای گوناگون بالاخره یک قشری از زنان این مملکت را به طرف بی‌حجابی کشاند و بی‌حجابی در این مملکت وسیله‌ای برای شکستن سد عفاف زنان و ترویج فرهنگ برهنگی در میان مردم شد. همه‌ی آن کسانی که دوران گذشته را دیده‌اند. یعنی اکثریّت این مردم که پنج، شش سال پیش یادشان هست توجّه دارند و میدانند که در این مملکت چه میگذشت و بی‌حجابی چه به روز زن و مرد و پیر و جوان این مملکت آورده بود. امروز اکثر کسانی که آن روزها در زیر فشار تبلیغات و جوّسازیها و فشارهای گوناگون مجبور بودند بدون حجاب حرکت کنند، براحتی نفس میکشند.[۲]

سیاست ترویج فساد و فحشا برای کنار زدن نسل جوان

در مورد اصل این مسأله (بدحجابی) دو چیز در کنار هم وجود دارد که آنها را بایستی بگویم؛ یکی این است که سیاست استعماری غرب در کشور ما اشاعه‌ی فحشا و فساد است. هیچ‌کس در این مسأله نباید شکّی داشته باشد. آنها با این وسیله فکر میکنند که خواهند توانست نسلهای ما را به‌خصوص نسل جوان را ـچه پسر و چه دختر راـ از شور انقلابی،

---

۱. در دیدار زنان مسلمان ایران و ۹ کشور جهان(۶۷/۱۱/۹)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۲/۱۰/۱۶)

تحرّک انقلابی و از کار و سازندگی بازدارند و آنها را سرگرم مسائل جنسی و مسائل فحشا و منکرات کنند. البتّه فکرشان درست هم هست. اگر در یک مملکتی اینطور چیزها رایج بشود، جوانها به جای اینکه سرگرم کار، تلاش و سازندگی باشند، سرگرم آرایش و لباس پوشیدن و اطفای شهوات و هوسرانی و از این قبیل چیزها شوند، عاقبت این مملکت بسیار بد و تلخ خواهد بود و کار آن مردم ساخته است؛ به‌خصوص مانند ملّت ما که در دوران سازندگی است و ما احتیاج به یک حرکت عظیم و همه جانبه‌ی مردم به‌خصوص نسل جوان برای سازندگی داریم. این کار را در مملکت ما دارند میکنند. ما اطّلاع داریم که این تظاهر به بدلباسی، بی‌حجابی و بدحجابی، پوشیدن لباس نامناسب و قبول کردن نامهای ناپسندی که در دنیا به عنوان افراد منحرف ـچه از لحاظ جنسی و چه از لحاظ شهوانیـ شناخته شده‌اند، این کارها در حال حاضر در ایران از طرف سیاستهای جهانی ترویج میشود. ما از اینها مطّلع و باخبر هستیم. همینطور اطّلاع داریم که بعضی از پوششهایی که بعضی از جوانهای غافل ما دوست میدارند و آنها را میپوشند، با نامهای مختلف که من حالا اسمهایشان را نمی‌آورم، این پوششها و لباسها را بعضی از فروشگاه‌های وابسته به گروهکها میفروختند؛ و به قیمت ارزان هم میفروختند در حالی که لباسهای دیگر گران هستند و یا مثلاً پارچه خیلی ارزان نیست، در جامعه‌ی ما این لباس را خیلی ارزان در بعضی فروشگاه‌ها میفروختند.

اینها برای چیست؟ برای این است که مردم را و به‌خصوص نسل جوان و بالاخصّ جوان تحصیلکرده را سرگرم اینگونه چیزهای پست و حقیر و دور از برنامه‌ی انقلاب کنند. این را همه باید بدانند؛ طبیعی است که مردم در قبال این حوادث نمیتوانند بی‌تفاوت بمانند. شما ببینید امروز چند هزار یا چند میلیون از جوانهای کشور در صحنه‌های مبارزه، در جهاد سازندگی، نهضت سوادآموزی، دستگاه‌ها و ارگانهای دیگر هستند که برای انقلاب و مردم کار میکنند. این جوانها چه کسانی هستند، جوانهای این مملکتند.[1]

---

۱. در مصاحبه با صدا و سیما(۶۴/۲/۳)

بدحجابی و بی‌بندوباری؛ عامل فحشاء و دوری جوانان از انقلاب

آنچه که در پشت پرده‌ی این بدحجابی‌ها میگذرد که اینها ظاهر کار است، بدحجابی یا حرف زدن یک دختر و پسر در خیابان که شما میبینید جوان حزب‌اللّهی ما را عصبانی میکند و یا خانواده‌ی شهید را، این ظاهر هر کار است. پشت پرده‌ی کار، مسأله‌ی یک شبکه‌ی خطرناک فاسدی است که از سوی تمام سیاستگذاران غربی ضدّ اسلامی دارد تقویت میشود، برای این است که مردم را به فساد بکشانند و بتوانند جوانهای ما را و جامعه‌ی ما را فاسد کنند. برای تمام مردم هم که آمادگی مختصری دارند، آنها پیش‌بینی کرده‌اند. برای جوان و برای کودک، برای نوجوان، برای دختر، پسر، حتّی مرد و زنهایی که از دوران جوانی گذشته‌اند، برای همه برنامه‌ریزی کرده‌اند و میخواهند یک چنین شبکه‌ی فسادی را در داخل به وسیله‌ی عناصر وابسته به خودشان ترویج کنند. علّت هم یک چیز است که میخواهند سلامت جامعه‌ی ما را سلب کنند و نسل جوان را از انقلاب بگیرند و بینش سیاسی کشور ما را که در مرد و زن و پیر و جوان و همه رسوخ و نفوذ دارد، این را سلب کنند؛ سرگرم کنند، مثل حیوانات، مثل همان مردمی که در آن کشورها هستند که به مسائل سیاسی و اخلاقی و ارزشها و تحرّکات انسانی عنایت و توجّهی ندارند.[۱]

بازگشت به فرهنگ غربی؛ محال وممنوع

مردم ما باید چشم و گوش خود را باز کنند، برگشت به سمت فرهنگ فاسد و منحطّ غربی، در جامعه‌ی انقلابی و اسلامی ما محال و ممنوع است. ملّت و مسؤولان انقلاب ما، ممکن نیست اجازه دهند تا مجدّداً رفتار و زندگی مردم به سمتی رود که فرهنگ فاسد غرب تزریق کرده بود و آن را به زور به این ملّت تحمیل نموده بود.کسانی که تاریخچه‌ی ورود بی‌حجابی و عریانی زنان در جامعه‌ی ما را که به وسیله‌ی خاندان شوم پهلوی انجام گرفت، خوانده‌اند و یا کسانی که سنشان اقتضا میکند و آن

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۶/۱)

روزها را دیده‌اند، میدانند که چگونه بی‌حجابی و بی‌حدّ و مرزی و اختلاط زن و مرد را به داخل کشور وارد کردند و آن را به ملّت تحمیل نمودند. ملّت ما به آسانی این پدیده را نپذیرفت؛ ولی متأسّفانه به دلیل گذشت دو سه نسل در زیر سایه‌ی سنگین و شوم خاندان پهلوی تا پیروزی انقلاب اسلامی، عدّه‌ای با این فرهنگ به دنیا آمدند و قبح آن را نفهمیدند و سلامت و صفای محیط ناب اسلامی را در نیافتند. دستگاه‌های تبلیغاتی ما هم، توان شناسایی عیوب فرهنگ غربی را به آنان نداشتند.[۱]

نفوذ فحشا؛ راه مقابله‌ی دشمنان با انقلاب اسلامی

حرکت ضدّ حجاب که امروز در کشور ما و به وسیله‌ی کسانی به شکل موذیانه تعقیب میشود، یک حرکت سیاسی ضدّ جمهوری اسلامی است.[۲]

■

بعضی از دستگاههای جاسوسی دولتهای استکباری اظهارنظر کرده‌اند که برای ایران و مقابله با انقلاب اسلامی یکی دو راه برای ما بیشتر نمانده است؛ یکی این است که ما، فحشا و فساد را در جامعه‌ی آنان نفوذ دهیم و جوانانشان را سرگرم کنیم و زنان و مردانشان را از هدفهای متعالی و بلند غافل کنیم. آنها را سرگرم منجلاب و فساد و فحشا و شهوت نماییم و دیگر اینکه بین آنها اختلاف بیندازیم.[۳]

ترویج فرهنگ برهنگی بخاطر غفلت از اوضاع سیاسی

یک نگاهی به وضع سالهای پیش از انقلاب، در شهرهای مختلف، در همین تهران و در شهرهای گوناگون بکنید، ببینید وضعیّت زن و مرد ایرانی را. نباید گفت فقط زن؛ زن جرقّه را مشتعل میکرد، امّا همه در آن میسوختند؛ به‌خاطر همان فرهنگ برهنگی، فرهنگ برهنه‌گرایی، فرهنگ دریدن همه‌ی

---

۱. در دیدار با جمعی از پزشکان (۶۸/۹/۱۵)
۲. در دیدار با خواهران برگزارکننده‌ی سمینار حجاب (۶۳/۳/۱۰)
۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۲۴)

پرده‌های حجاب و عفاف در جامعه ترویج میشد. اینها میخواستند از ناحیه‌ی ملّتی که این همه زیر فشار قرار داشت، منابعش غارت میشد، ظلم میشد، مبارزینش در گوشه‌ی زندانها میپوسیدند و دسته‌دسته اعدام میشدند، میخواستند مردم را از این شرایط و از این اوضاع غافل نگه دارند.[۱]

۱۷ دی شیطانی و ۱۷ دی انقلابی

روز هفدهم دی که روزی است که شیطانها و طاغوتها آن روز را شروعی برای اهداف طاغوتی و استعماری قرار داده بودند و خدای متعال کمک کرد و زن مسلمان مؤمن متعهّد حرکت کرد و همان روز را به روزی که منشا و مبدأ شروع یک حرکت عظیم در تاریخ کشور ما محسوب میشد تبدیل کرد. مسأله‌ی ۱۷ دی یکی از معجزات انقلاب است. رژیم گذشته روز ۱۷ دی را بعنوان آن روزی که زن ایرانی را در جاده‌ای که فرهنگ غربی میطلبید و میخواست قرار داده بودند. اسمش آزادی بود، امّا در معنا رها شدن از تمام قیود اخلاقی و از تمام چارچوبهایی است که برای یک جامعه‌ی باطهارت و باتقوا محترم است. مسأله این نبود که فقط میخواهند شکل حجاب را که آنها رویش مبالغه میکردند، به عنوان یک پدیده‌ی بد از آن یادآوری میکردند آن را عوض بکنند. مسأله این بود که میخواستند فرهنگ غربی، همان فرهنگ مصرف‌گرایی، فرهنگ تجمّل، فرهنگ آرایش، فرهنگ زن را ملعبه‌ی شهوترانی‌ها قرار دادن و مرد را به پرتگاه فساد کشاندن و مسائل اساسی یک جامعه را تحت‌الشّعاع کششها و جاذبه‌های جنسی قرار دادن، میخواستند این را در مملکت طرّاحی کنند و متأسّفانه با تلاش چندین ساله‌ی خودشان تا حدود زیادی هم موفّق شدند.[۲]

معجزه‌ی انقلاب درباره‌ی ۱۷ دی

معجزه‌ی انقلاب اینجوری شد که همان روزی که آن دستگاه با آن رژیم

---

۱. در دیدار با گروهی از بانوان کشور(۶۳/۱۲/۲۱)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۳/۱۰/۱۴)

جبّار، با آن همه تبلیغات، روز آغاز بی‌حجابی و در حقیقت روز شروع ویرانگری نظام عفّت و عصمت زن ایرانی و مسلمان را اعلام کرده بودند، همان روز، یعنی روز ۱۷ دی در سال ۱۳۵۶ روزی شد که یک عدّه از زنان حرکت کردند، تظاهرات راه انداختند، شعار دادند و حضور زن ایرانی را در صحنه‌ی مبارزه‌های جدّی و عمیق در مقابل دستگاه استکباری اعلام کردند. که در پیام امام هم در همان وقت اشاره‌ای به این حرکت زنان و خواهران مسلمان که روز بسیار مهمّی را برای این‌کار برگزیده بودند، شد. در تظاهرات تاسوعا و عاشورای سال ۱۳۵۷، یعنی حدود یک‌سال بعد از این ماجرا وقتی که انسان نگاه میکرد، این سیل عظیم تظاهرکنندگان زن را میدید؛ این زنان که با چادر، با حجاب اسلامی، بعضی بچّه‌هایی به‌دستشان گرفتند. صدها هزار زن مسلمان خیابانها را در همه شهرها پر کرده بودند و قویتر از مردان شعار میدادند؛ احساس میکردیم که چه ضایعه‌ی عظیمی در طول سالیان دراز گریبانگیر ما بوده است. زن مسلمان ایرانی را از دور خارج کرده بودند، میخواستند نیمی از جمعیّت را در وهله‌ی اوّل و نیمه‌ی دیگر یعنی مردها را در درجه‌ی بعد، از میدان اندیشیدن و پرداختن به امور جدّی جامعه خارج بکنند؛ متأسّفانه تا حدود زیادی هم موفّق شده بودند.[۱]

بدحجابی و رواج فساد؛ معلول باورها وفرهنگهای غلط

به نظر من، آن چیزی که امروز مجموعه‌ی شما و هر مجموعه‌ای از زنان ـ که در شکلها و با هدف‌های مختلف کار میکنند ـ برعهده دارند، این است که باور غلطی را که فرهنگ غربی و اروپایی در این دهها سال اخیر در ذهن زن ایرانی وارد کرده است، بزداید. البتّه باور غلطی هم در گذشته بوده است؛ یعنی گرایش به برخی از شکلهای غلط مصرف و تجمّل، از گذشته هم وجود داشته است. با ورود فرهنگ اروپایی، این مدگرایی و نوگرایی در مصرف، به شکل عجیبی تشدید شد.این، محاسبه شده و پیش‌بینی شده بود. سردمداران سیاستهای غربی ـ که غالباً صهیونیستها و استعمارگران بودند

۱. در دیدار با گروهی از خواهران(۶۳/۱۲/۲۱)

ـ به قصدی و با نیّتی این کار را کردند. این باورهای غلط را باید بزدایید؛ و این نمیشود، مگر با ارائه‌ی بحثها و کارهای اسلامی. اگر این کار بشود، ریشه‌ی این مشکلاتی که گاهی اوقات مطرح میشود ـ بدحجابی و رواج فساد و فحشا و این چیزها ـ به خودی خود کنده خواهد شد. اینها غالباً معلولند؛ علل، همان باورها و فرهنگها هستند که باید روی آنها کار بشود.[۱]

دستهای مرموز در مخدوش کردن عفّت و حجاب

دستهای مرموزی امروز در حال فعّالیّت هستند. کسانی حساب شده مشغول حرکت هستند که وضع عفّت، عصمت و حجاب زنان را تدریجاً مخدوش کنند و به وضع قبل از انقلاب بازگردانند.[۲]

دست وپا گیر بودن حجاب زنان؛ حرفی سست و بی‌پایه

این حرف که لباس حجاب زنان دست و پاگیر است از آن حرفهای سست و بی‌پایه است. خیلی از ملّتها را شما در دنیا میبینید که مردهایشان لباسهایی دارند از لباس زنان ما خیلی دست و پاگیرتر، لباسهای بلند، پیرهنهای بلند، چارقد بر سر، عبا بر دوش و همه‌ی فعّالیّتهای اجتماعی هم میرسند. هیچکس که نمیگوید اینها نمیتوانند، جنگ هم میکنند.[۳]

چادر؛ نشانه‌ی ملّی و مورد غضب استعمار

حجاب زنان به چادر منحصر نمیشود امّا چادر بهترین نوع حجاب و نشانه‌ی ملّی ماست و هیچ منافاتی با فعّالیّتهای زنان مسلمان در مسائل سیاسی و اجتماعی و فرهنگی ندارد. به همین علّت است که چادر همواره مورد غضب دشمن استعمارگر بوده است. استعمارگران در یک، دو قرن اخیر به کمک عوامل خود به مبارزه‌ی مستقیم با چادر پرداختند. رضاشاه به

---

۱. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان(۶۹/۱۰/۱۶)
۲. در دیدار گروهی از خواهران دانشجوی مراکز تربیت معلّم(۶۳/۲/۱۲)
۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

دستور اربابان خود، کشف حجاب را اعلام کرد و برای اعمال این دستور خشونتهای بیشمار مرتکب شده، ماموران حکومتی رضاخان با زور سرنیزه چادر را از سر زنان میکشیدند و حتّی حاضر بودند علیرغم کشف حجاب، زنان کلاه و روسری بر سر کنند، امّا چادر را بردارند. این دستور استعمار بود. زیرا میدانست این کارها اوّلین گام تهی کردن زن مسلمان ایرانی از شخصیّت اسلامی و ملّی او است و در صورت موفّقیّت این طرح، بقیّه‌ی اهداف آنان راحت‌تر به نتیجه میرسد. امّا تاریخ به یاد دارد که زنان ایران در سخت‌ترین شرایط حاضر نشدند دست از چادر بردارند.[۱]

وجود دستهای پیدا و پنهان در مبارزه با چادر

امروز متأسّفانه شاهد دستهای پنهان مبارزه با چادر هستیم؛ گاه در لوای روان‌شناسی رنگها و اینکه رنگ سیاه رنگ ناامیدی و دلمردگی و گاه در لوای نمایش فیلمهایی از زنان بی‌فرهنگ و بی‌سواد جاهل چادری در برابر زنان روشنفکر و تحصیلکرده‌های بی‌چادر و گاه نیز با تبلیغات غیرمستقیم دیگری از قبیل آنچه در تراکتهای تبلیغاتی اوّلین سمینار سراسری تنظیم خانواده در مشهد که یکی از آنها تصویر زنی چاپ شده بود با ظاهری متجدّد و با پوشش مانتو و روسری، دو فرزند به همراه داشت و در زیر آن جمله‌ی «دانش بیشتر، فرزند کمتر» قید شده بود و تراکت دیگری که زنی چادری با تعداد فرزندان بیشتر نشان میداد و زیر آن جمله‌ی «دانش کم‌تر، فرزند بیشتر» به چشم میخورد و به این وسیله، تلویحاً چادر را شاخص بیسوادی و عدم استفاده از آن را نشانه‌ی باسوادی دانستند. باعث تأسّف است که پس از شکست مبارزات مستقیم و غیرمستقیم استعمار با چادر در رژیم گذشته امروز ما با دست خود وسیله برای اجرای این هدف شوم استعمار شویم. درست است که ما حجاب غیرچادر را نفی نمیکنیم؛ ولی چادر شعار ماست، هویّت اسلامی و فرهنگی ما است و برای ملّت ما مقدّس است.[۲]

---

۱. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۴)

۲. در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۵)

طرح‌ریزی برای مبارزه‌ی علنی با حجاب و چادر در دوران طاغوت

در سال ۱۳۵۵ سردمداران فرهنگی رژیم ستم‌شاهی در فکر این بودند که یک برنامه‌ی همه‌جانبه‌ای را طراحی کنند و اجرا کنند که بر اساس آن طراحی و آن برنامه از حجاب و حفاظ و به‌خصوص روی چادر تکیه میکردند چادر و محدودیّتهای در روابط زن و مرد دیگر در جامعه‌ی اسلامی ما اثری باقی نماند. این سند از این جهت مهم است که مردم ما امروز توجّه کنند که آنچه در تلویزیون و رادیو و روزنامه‌ها و مجلات و نشریات رژیم گذشته میدیدند یک چیز تصادفی نبود و همانطور که من در یکی از خطبه‌های قبلی عرض کردم این یک برنامه‌ی منسجم و همه‌جانبه‌ای بود که با استفاده از تمام ابزارهای رژیم کوشش میکرد که حجاب و حفاظ و محدودیّتهای روابط زن و مرد را به کلّی از جامعه ریشه‌کن کند و همان اندازه از عفاف و عصمتی که در زن و مرد جامعه‌ی ما باقی مانده بود آن را هم به دست یغما بسپارد.

■

در همه‌ی طرحها و برنامه‌ریزی‌های رژیم گذشته بر روی حجاب و به خصوص بر روی چادر تکیه‌ی بسیار زیادی شده و همانطور که اشاره شد استفاده‌ی از زور هم حتّی انجام گرفته، میگوید در محیط کار و در ادارات آمدن زنان چادری ممنوع بشود، در مدرسه و در دانشگاه استفاده‌ی دخترها و معلّمینشان از چادر ممنوع باشد، در مؤسسات دولتی و در فروشگاه‌های تعاونی شهر و روستا زن چادری و با حجاب را راه ندهند، حتّی در فرودگاه‌های کشور و در هواپیماهای کشور و حتّی در اتوبوسهای شهری کشور زنهای چادری و با حجاب را راه ندهند تا اینجا اینها پیش میرفتند. این طرحی بود که اگر عمر ننگین آن رژیم ادامه پیدا می‌کرد بنا بود اجرا بشود.

از طرفی در مدارس روی ذهنهای کودکان و دختران و پسران باید درباره‌ی حجاب آن چنان کار بشود که اینها وقتی توی خانه‌هایشان رفتند، بر روی مادرهای خودشان فشار بیاورند و حجاب را از آنها بخواهند که بردارند یعنی حجاب را به صورت یک ضد ارزش در ذهن کودکها جا

بیندازیم.[۱]

طرّاحی لباسهای ضدّ حجاب برای مبارزه با حجاب

از امکانات تولیدی کشور میخواستند استفاده کنند توی همان طرح این هم آمده که تشویق کنیم تا کارخانجاتی به وجود بیاید که لباسهایی را که ضد حجاب است ارائه بدهد تا زنها تشویق بشوند که از آن لباسها استفاده کنند و از لباس باحجاب و از چادر استفاده نکنند، اینجا شما بخوبی معنای آن حرفی که من یک بار در خطبه‌ی نماز جمعه عرض کردم به روشنی درمی‌یابید که این دستگاههای تولیدی و امکانات اقتصادی که مردم را به بدحجابی و به لباسهای نامناسب سوق میدهند و تشویق میکنند ریشه‌ی استعماری دارد.[۲]

اشتباه فرنگی مآبها؛ تقلید از ظواهر غربی

در دوره‌ی فرنگی‌مآبی در کشور ما آمدند و به قول معروف، سرنا را از سر گشادش دمیدند؛ یعنی شکل غلط قضیّه را انتخاب کردند. وقتی وارد مسأله‌ی زن و مرد شدند، علاج را در این دیدند که بطور کامل از ظواهر پدید آمده یا وجود داشته‌ی در اروپا تبعیت و تقلید کنند. مسأله‌ی کشف حجاب و آزادی زن و تمتّعهای نامشروع از جنسیّت و برداشتن حجاب و حفاظ بسیار ظریف و پیچیده‌ای که در اسلام بین زن و مرد وجود دارد ـ که این حجاب به هیچ وجه به معنای حجاب ظاهری نیست؛ یک چیز دیگر است که با دقّت و با لطیف نگریستن به مسأله میشود آن را فهمید و سنجید که چقدر حکیمانه است ـ نمونه‌ای از این تقلید و تبعیّت بود.

■

ما اگر میخواستیم به زن نگرش انسانی داشته باشیم و از ستم به او

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. همان

جلوگیری میکردیم، راهش این نبود که بیاییم آن چیزی را که عامل اصلی و تأثیرگذار نیست، مورد توجّه قرار دهیم. در فرنگی‌مآبی، این اشتباه را کردند؛ آمدند این را مورد توجّه قرار دادند.[۱]

سندی از رژیم گذشته پیرامون مبارزه با حجاب

حقیقت این است که در جامعه‌ی اسلامی ما، بر روی مسأله‌ی بی‌بندوباری و ممنوعیت فساد و فحشای جنسی کار فرهنگی لازم انجام نگرفته است مردم ما البتّه اکثریّت، ایمان بر آن حفاظها و حجابهای لازمی که اسلام معیّن کرده دارند. در طول ۵۰ سال گذشته به عکس هر چه امروز ما روی این مسأله کم کار فرهنگی و تبلیغاتی کرده‌ایم، رژیم گذشته بر روی فرهنگ غربی در این زمینه یک حرکتی انجام میداد و در باب روابط زن و مرد که نمونه‌ی بارز آن حجاب است کار کردند. از سال ۱۳۱۰ و بلکه قبل از آن این کار شروع شد و تا سال ۱۳۱۴ شمسی که مسأله‌ی کشف حجاب پیش آمد. سندی در اختیار ما قرار گرفت که مربوط به مذاکره و تصمیم‌گیری جمعی از مسؤولین رژیم گذشته در همین اواخر، یعنی ۱۳۵۵ است؛ در آنجا گفته شده بود که ما باید از رسانه‌های گروهی حدّاکثر استفاده را بکنیم.[۲]

تحقیر و تمسخر حجاب در نظام پهلوی و رسانه‌های غربی

از برخوردهای لوده و هرزه‌ی کسانی هم که در دوران رژیم طاغوت، حجاب را مسخره میکردند میگذریم. در آن دوران، افراد معدودی از خانمها و دختر خانمها در دانشگاهها حجاب داشتند که مورد تمسخر و استهزا بودند. آن برخورد، یک برخورد غیرانسانی، جلف و غلطی بود که انسان چیزی را که خودش قبول ندارد، آن را به لجن بکشاند و به باد استهزا بگیرد؛ کاری که امروز رسانه‌های غربی عیناً انجام میدهند. در آن دوران، اینگونه

---

۱. در دیدار با زنان نماینده‌ی مجلس(۸۰/۷/۱۴)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

افراد کار اجلاف را انجام میدادند که اصلاً محلّ بحث نیست؛ امّا کسانی هم که اهل این جلافتها نبودند، بلکه اهل فکر و منطق و به میزان گفتن و به میزان اندیشیدن بودند، باور نمیکردند که ممکن باشد خانمی مقیّد به مسائل اسلامی ـ از جمله مسأله‌ی حجاب ـ باشد و بتواند مدارج علمی را طی کند و عالم بشود، همچنانکه باور نمیکردند چنین کسی بتواند در زمینه‌ی مسائل سیاسی و اجتماعی کسی بشود؛ کما اینکه فکر نمیکردند یک عنصر فعّال انقلابی باشد.[۱]

از کشف حجاب تا انحطاط جامعه

اگر در یک جامعه‌ای ذهنیّت زن را خراب کردند و امیدهای او و آرزوهای او و ایده‌آلهای او را سوق دادند به یک جهتی که کمتر است از شأن زن، بدون شکّ میتوانند جامعه را منحط کنند؛ لذا از دوران کشف حجاب این کار شروع شد و در یکی دو دهه‌ی اخیر به اوج خودش رسید.[۲]

انحراف و انحطاط به بهانه‌ی زیبایی و زیباسازی

اصل گرایش به زیبایی و زیباسازی و زیبادوستی، یک امر فطری است. البتّه این شاید با مقوله‌ی نوگرایی مقداری تفاوت کند. نوگرایی امر عامتری است. این مسأله‌ی آرایش و لباس و چیزهایی که شما گفتید، مقوله‌ی خاصّی است که انسان ـ بخصوص جوان ـ از زیبایی و زیباسازی خوشش می‌آید و دلش میخواهد که خودش هم زیبا باشد. این عیبی هم ندارد؛ یک امر طبیعی و قهری است؛ در اسلام هم منع نشده است. آن چیزی که منع شده، فتنه و فساد است.

این زیبایی و زیباسازی، بایستی موجب این نشود که در جامعه انحطاط

---

۱. در دیدار با گروهی از زنان پزشک سراسر کشور(۶۸/۱۰/۲۶)
۲. از مصاحبه با مجلّه‌ی شاهد بانوان(۶۷/۹/۱۳)

و فساد به وجود آید؛ یعنی ابتذال اخلاقی نباید به وجود آید. چگونه؟ راه‌هایش مشخّص است. اگر ارتباط بی‌قیدوشرط و بی‌بندوباری در روابط زن و مرد وجود داشته باشد، این موجب فساد خواهد شد. اگر به صورت افراطی به شکل مدپرستی درآید، این به فساد خواهد انجامید. اگر این مقوله‌ی زیباسازی و رسیدن به سر و وضع و لباس و امثال اینها، مشغله‌ی اصلی زندگی شود، انحراف و انحطاط است؛ مثل اینکه در دوره‌ی طاغوت، آن خانمهای اعیان و اشراف، پشت میز آرایش مینشستند. فکر میکنید چند ساعت مینشستند؟ شش ساعت! این واقعیّت دارد و ما خبرهای دقیق داشتیم که شش ساعت مینشستند! یک انسان، این مدّت برای آرایش صرف وقت کند که میخواهد مثلاً به عروسی برود و موی سرش را، یا صورتش را اینطوری درست کند! اگر کار به این شکل درآید، انحراف و انحطاط است؛ امّا فی‌نفسه، رسیدن به سر و وضع و لباس، بدون اینکه در آن خودنمایی و تبرّج باشد، عیبی ندارد.[۱]

بی‌خبری زنان و کارساز شدن توطئه‌ی کشف حجاب

توفیق این توطئه‌ی بزرگ و خطرناک تا حدود زیادی معلول آن است که زن ایرانی در هنگام بروز این فاجعه، ترسیم واضح و پرجاذبه و منطقی و متکّی به ایمانی از الگوی زن اسلامی نداشت. اگر در آن روزگار گسترش سواد و علم در جامعه آغاز میشد و چنین الگویی از اسلام در اختیار اذهان عمومی، مخصوصاً زنان قرار میگرفت، آن توطئه به آسانی توفیق نمی‌یافت.[۲]

ممنوعیّت حجاب؛ اهانت علنی به اسلام

در امریکا و اروپا مسلمانان و گروه‌های اسلامی مورد اهانت و تهمت قرار میگیرند و در مواردی تظاهر به پایبندی‌های اسلامی از قبیل حجاب

---

۱. در جمعی از جوانان به مناسبت هفته‌ی جوان(۷۷/۲/۷)

۲. در سمینار نقش زن در جامعه در دانشگاه تربیت معلّم (۶۴/۱۲/۱۰)

زنان ممنوع میگردد. اهانت علنی به اسلام در قالب حجاب تحریم شده.

■

تضییع حقوق زنان، تهمت از سوی کسانی است که شأن والای زن ایرانی را که با حفظ حجاب و حدّ شرعی، در برترین فعّالیّتهای کشور شرکت میورزد، نمیپسندند و ابتذال حاکم بر روابط زن و مرد و بهره‌کشی ناجوانمردانه از زن در جوامع غربی را، نسخه‌ی مطلوب در حیات اجتماعی زن میشمرند.[۱]

بی‌حجابی؛ وسیله‌ی مصرف‌گرایی

بی‌حجابی در حقیقت وسیله‌ای برای فرهنگ مصرف نیز بود؛ آن هم یک مصرف بی‌بندوبار، بی‌خاصیّت و پر از ضرّر. چقدر همّتها، پولها و وقتها که صرف شد برای چیزی که جز زیان برای جامعه و عفّت عمومی چیزی به دنبال نداشت.[۲]

لزوم خودداری خانمها از مصرف‌گرایی و اسراف

من به خانمهای مسلمان، خانمهای جوان و خانمهای خانه‌دار عرض میکنم؛ سراغ این تبلیغ مصرف‌گرایی که غرب مثل خوره به جان جوامع دنیا و جوامع کشورهای در حال توسعه و کشورهای رو به رشد از جمله کشور ما انداخته است، نروید. مصرف در حدّ لازم خوب است، نه در حدّ اسراف. خانمهای مسؤولین و زنانی که همسرانشان یا خودشان مسؤولیتهایی در بخشهای مختلف کشور دارند، باید از لحاظ دوری از اسراف برای دیگران الگو باشند.[۳]

---

۱. پیام به حجّاج بیت‌الله الحرام(۷۲/۲/۲۸)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۲/۱۰/۱۶)

۳. در دیدار گروهی از زنان نخبه (۷۱/۹/۲۵)

خطر تجمّل‌گرایی زنان

گرایش به تجمّل‌گرایی که مدّتها بود در جامعه‌ی ما یواش یواش کم شده بود، یا در اوایل انقلاب مثلاً خانمها به تجمّلات و زر و زیورها اعتنایی نمیکردند، متأسّفانه باز این چیزها ـ آنطور که شنیده میشود ـ در جامعه‌ی ما دارد رشد میکند. زنان اندیشمند و با فکر و با معرفت جامعه‌ی ما باید این را خطر بدانند.نباید زنان به سمت تجمّل‌گرایی سوق پیدا کنند؛ البتّه این خطر برای مردان هم هست؛ منتها در زنان بیشتر و امکانش زیادتر است. وانگهی در این قضیّه، در موارد بسیاری، مردان تحت تأثیر زنانشان قرار میگیرند. شماها واقعاً باید با این قضیّه مبارزه کنید، خودتان هم مراقبت نمایید.من با تظاهر به تجمّل و تجمّل‌گرایی در حدّ معتدلِ کم ناگزیرش مخالفتی نمیکنم، لیکن اگر بنا شد که روند افراطی پیدا کند، چیز بسیار مزخرفی است. در لباس، در آرایش، در زر و زیورها و طلا و جواهرات، خانمها بایستی خیلی اهمّیّت بدهند که امساک بشود و بی‌اعتنایی به این چیزها انجام بگیرد، تا شاید ـ ان‌شاءالله ـ به درخشندگیها و زیباییهای واقعی‌تر بیشتر توجّه بشود، تا به این زیباییهای ظاهری.[1]

تأثیر حجاب بر کاهش میزان فساد جامعه

حقّاً در جامعه‌ای که بین زن و مرد حفاظی وجود داشته باشد، فساد در آن جامعه قابل مقایسه با جامعه‌ای که این حجاب در آن وجود ندارد نیست.

■

حرکت ضدّ حجاب که امروز در کشور ما و به وسیله‌ی کسانی به شکل موذیانه تعقیب میشود، یک حرکت سیاسی بر ضدّ جمهوری اسلامی است.[2]

تدابیرگوناگون برای مبارزه با حجاب

در رژیم گذشته، نه فقط در این اواخر، بلکه از اوایلی که این رژیم

۱. در دیدار با شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان (۷۰/۱۰/۴)

۲. در دیدار با خواهران هنرمند(۶۳/۳/۱۰)

سرکار آمده بود ـ یعنی از اوایل این قرن شمسی ـ سیاست استعمار جهانی این شد که آزادی و بی‌بندوباری جنسی را در میان جوامع مسلمان رواج بدهد و حفاظ و حجاب اسلامی و مرزی که بین زن و مرد از نظر تعالیم اسلام و در فرهنگ اسلامی مقدّر و مقرّر شده بود، این مرز را بشکند؛ تمام وسایل را برای تزریق این مایه‌ی فساد در پیکره‌ی جامعه‌ی اسامی به کار بردند؛ از سیاست استفاده کردند، از زور استفاده کردند، از شعرا و نویسندگان و نمایشنامه‌نویسها و قصّه‌نویسها و هنرمندها استفاده کردند، از تمام وسایل ارتباط جمعی در جامعه استفاده کردند و پشت سر همه‌ی اینها ـ همانطور که اشاره شد ـ دستهای پلید سیاست بود که با یک نقشه و پیش‌بینی دقیقی این مسأله را به پیش میبردند. جامعه‌ی اسلامی ما که در اوایل این قرن شمسی ـ یعنی در حدود شصت سال قبل مثلاً ـ بین زن و مرد یک مرز غیرقابل عبوری وجود داشت در صحنه‌ی جامعه و مرد نگاه کردن به زن نامحرم را حرام میدانست، و زن حفظ پوشش و عفّت را یکی از واجبات اصلی خودش میدانست، حتّی کسانی که از لحاظ تدیّن در سطح بالایی نبودند امّا زنهایشان از لحاظ حفظ عصمت و عفّت خودشان از لحاظ اسلامی کمال کوشش و تلاش را میکردند، در طول چهل ـ پنجاه سال این سیاست خبیث با وسایل گوناگون و از طرق گوناگون در جامعه اعمال شد.[۱]

تقویت شخصیّت شهوانی؛ عامل یأس، عصیان و پوچی

در کشورهای صنعتی تقویت شخصیّت شهوانی انسان، همه‌ی جوانان آنها را به سمت یأس و ناامیدی و عصیان بر همه سنّتها، مقدّسات و نظامهای اجتماعی کشانده و آنها را به پوچ‌گرایی سوق داده است.[۲]

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۰۵/۱۰)

۲. در دیدار با خواهران هنرمند(۶۳/۳/۱۰)

بی‌بندوباری صهیونیستی؛ ابزار استکبار جهانی

فرهنگ فسادانگیز صهیونیستی در دنیا هدفش این است که عفاف را، حجاب میان زن و مرد را از میان بردارد. بی‌بندوباری جنسی از بزرگترین ابزارهای استکبار جهانی است؛ در هرجای دنیا که بخواهند یک ملّتی را به فساد بکشند، آنها را به فحشا میکشانند، هر جا بخواهند یک ملّتی را از شخصیّت انسانی دور کنند، آنها را به برهنگی و بی‌بندوباری نزدیک میکنند، در همه جای دنیا این کار ممکن است.[۱]

دامن زدن صهیونیستها به بی‌بندوباری و گیر کردن غرب در فتنه‌ی جنسی

آنچه شما در گذشته‌ی ایران ـ در کشور خود ما، در همین تهران و جاهای دیگر که روز به روز هم داشت بیشتر میشدـ و در بسیاری از جاهای دنیا میدیدید، محصول، یا برابر با آنچه که در فرهنگ غرب، نسبت به زن و مرد وجود دارد، نبود؛ آن یک چیز فوق‌العاده بود. آن، چیزی بود که به عمد آن را دنبال میکردند! خیلی از آدمهای صاحبنظر مسائل اجتماعی و مسائل انسانها و جوامع آن روز هم میگفتندـ ما آن روز در کتابها زیاد میخواندیم ـ که این کاری است که صهیونیستها دارند میکنند! بعید هم نبود. البتّه من یک استدلال قطعی بر این ندارم؛ امّا بُعدی ندارد که سیاستهای صهیونیستی روی همان اهداف بلند مدتی که دارند، این قضیّه را دنبال میکردند. یعنی بنابر این است که این فتنه را دامن بزنند. بنا بر این بود، امروز هم هست. البتّه امروز خودشان ـ بیچاره‌هاـ در این قضیّه‌ی فتنه‌ی جنسی گیر کرده‌اند؛ چون طبیعی است که این لوازمی دارد، که دیگر آن لوازم اجتناب‌ناپذیر است! نمیشود گفت که ما میخواهیم تا این جای قضیّه بیاییم، از اینجا به آن طرف نرویم؛ نه، دیگر یک سراشیبی است که اگر انسان در آن وارد شد، دیگر اجتناب ناپذیر است که تا آخر باید برود. آنها الان گرفتارند و

---

۱. درخطبه‌های نماز جمعه(۶۲/۱۰/۱۶)

میبینیم. شاید شماها ـ آقایان و خانم‌ها ـ میبینید؛ در بعضی از این مطبوعات غربی، فریادهای عجیبی بلند است، از وضعی که در امریکا وجود دارد ـ از این مسائل همجنس‌گرایی‌ها، از اختلاطهای گوناگون، از شیوع این وسایل تبلیغاتی کامپیوتری و امثال آنها به داخل خانه‌ها ـ بعد فراگرفتن این موج عظیم بچّه‌ها را ـ بچّه‌های دوازده، سیزده ساله را ـ دیگر حالا یواش یواش به جایی رسیده که اینها را حسّ میکنند![1]

مبارزه با ادیان از طریق شهوت

همه‌ی ادیان عالم، نه فقط دین اسلام؛ ـ منتها دین اسلام منظم‌تر و دقیقتر از سایر ادیان ـ با عنان گسیختگی شهوات انسانها مخالفند. ادیان برای شهوات، ضابطه و قاعده و حدود و قیود دارند. پرورش روح انسان، بدون محدود کردن شهوات که امکان‌پذیر نیست. وقتی که شهوات انسان، عنان‌گسیخته باشد، همان حیوان و بهائم است و رشد انسانی امکان ندارد. لذا ادیان با شهوات و عنان‌گسیختگی آن مخالفند.پس در هر جامعه‌ای، راه مبارزه‌ی ساده و آسان با ادیان این است که راه عنان‌گسیختگی و مهارگسیختگی شهوات را باز کنند. در ایران، این کار را شروع کردند، یکی از راههایش ـ که جزو مهمترین کارها بود ـ کشف حجاب بود. یکی دیگر از راه‌هایش، رواج میخوارگی بود که این کار را انجام دادند. کار دیگر این بود که رابطه‌ی محدود زن و مرد را بشکنند، این جزو کارهای تجربه شده است. وسایل جدید علمی و پیشرفتهای تمدّن ـ مثل سینما و رادیو تلویزیون و امثال اینها ـ نیز به آنها این امکان را میداد که با خیال راحت این کارها را در جامعه انجام بدهند. این، غیر از مقوله‌ی علم و سواد و فکریّات و ذهنیّات بود. اشتباه اینجاست که عدّه‌ای خیال میکنند، آن چیزی که موجب میشود شهوات رواج پیدا کند، علم و دانش است، نه، علم و دانش، آن جریان دوّم

---

۱. در دیدار اعضای گروه انطباق پزشکی با موازین شرعی (۷۴/۸/۱۶)

بود. جریان اوّل، جریان فرهنگی محض و باز کردن راه فساد فکری و عملی و جنسی و ابتذال زندگی روی مردم بود. این، آن کاراوّل بود که انجام دادند. لذا اوّلین کسانی که با این حمله‌ی غربیها در ایران و همینطور در کشورهای دیگر فاسد شدند، باسوادان نبودند؛ بسیاری از بیسوادان بودند. همین حالا هم همینطور است.کسانی که در دوران رژیم ستمشاهی غرق در فساد بودند، اکثر و اغلبشان بیسوادان و طبقات متوسّط جامعه بودند. بله، رفاه مؤثر است و کمک میکند. آن حالت رفاه و مصرف‌زدگی و آسایش زندگی، به آن فسادی که آنها دنبال میکردند و برنامه‌ریزی مینمودند، کمک میکرد.[۱]

بی‌بند و باری؛ راه مبارزه با ملّت‌های انقلابی

ملّتهای انقلابی تا وقتی که پارسایی انقلابیشان را دارند، تا وقتی جوانهایشان، مردها و زنهایشان همچنان مقیّد و پایبند به طهارت و تقوا هستند، روحیّه‌ی سلحشوری و شجاعت و مقاومت و مردانگی در آنها زیاد هست. آنوقتی که در سراشیب فحشا و فساد و بی‌بندوباری لغزیدند، همه چیز تمام میشود. اینها این کار را میخواستند برای کشور ایران بکنند. متأسّفانه عامل خوب هم پیدا کردند و آن رضاخان بود. با قلدری زنها را وادار کرد که در مناظر عمومی ظاهر بشوند، حجاب را ممنوع کرد و بی‌حجابی را اجباری کرد. امریکاییها و غربیها با تئوریسینهای قوی که دارند، بعدها راههای بهتری را پیمودند. البتّه از آن زمینه هم استفاده کرده‌اند و فحشا را رشد دادند. کار به‌جایی رسید که در ظرف سی یا سی و پنج سال از آغاز بی‌حجابی در کشور ما گذشته بود، وضع زنهایی (نه همه‌ی زنها) از مردم ما به جایی رسید که گاه از آن زنانی که در جوامعی بودند که هیچوقت معتقد به حجاب نبودند، یک مقدار هم آن طرفتر رفتند. تمام دستگاهها و تبلیغات برای به لجن کشاندن عفاف و طهارت و تقوای زن استخدام شد.

---

۱. در دیدار با جمع کثیری از طلّاب حوزه‌های دانشجویان (۶۹/۹/۲۸)

بی‌ارزش کردن عصمت و عفّت مرد و زن، عادی جلوه دادن روابط نامشروع میان زن و مرد، آثار اجتماعی که در این رابطه به وجود آمد، اخلاق فاسدی که رواج پیدا کرد و انواع فسادهای گوناگون، اینها شرح و تفصیل زیادی دارد که بسیاری از مردم ما خودشان شاهد بودند.[۱]

کشاندن زن به ابتذال برای سوءاستفاده‌ی بیشتر سرمایه‌داران بزرگ

سرمایه‌داران بزرگ، سیاستمداران خبیث و پلید و گردانندگان دستگاههای مخفی، فکر کردند که میتوانند برای کارهای سیاسی و اقتصادی از این وضعیّت بهتر استفاده کنند و زن را به ابتذال بکشانند. بله، در آنجاها، علم و سیاست هم هست و زنها در میدان علم و سیاست هم جلو میروند؛ امّا به چه قیمتی؟... همین حالا هم توده و عامّه‌ی زنها ـ نه چهار نفر خانم دکتر یا متخصّص یا نویسنده و برجستگان و زبدگان ـ در کشورهای اروپایی و امریکایی که از تمدّن غربی حظّ زیادی دارند، در وضعیّت سخت و بیرحمانه‌ای زندگی میکنند و ستم همسران و ستمکاری که بر آنان تحمیل میشود و کارهای سخت و سنگینی که بر دوش آنان میگذارند، تحمّل میکنند. با این کار، وانمود میکنند که زن را وارد میدان اجتماع کرده‌اند؛ در حالی که فرصت اندیشیدن و فکر کردن و تصمیم گرفتن هم برای آنان وجود ندارد.[۲]

صدور بی‌بندوباری به کشورهای اسلامی

فرهنگ غرب به مفهوم برهنگی و فساد فضاحت‌آمیزی است که امروز بر زندگی بسیاری از زنان در کشورهای غربی سایه افکنده و بر اثر تبلیغات غلط آنها فساد و بی‌بندوباری در این جوامع روز به روز در حال گسترش است. آنها قصد دارند فسادی را که خود گرفتار آن شده‌اند، به کشورهای

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه (۶۳/۱۰/۱۴)

۲. در دیدار با جمع کثیری از زنان (۶۸/۱۰/۲۶)

اسلامی نیز صادر کنند ولی ما آن را برای زندگی اجتماعی مضر میدانیم و روش اسلامی را به عنوان بهترین روش، دستورالعمل زندگی خود قرار داده‌ایم.[۱]

استفاده از میل جنسی برای تسلّط بر جوامع اسلامی

فساد جنسی، بی‌بندوباری جنسی، عدم رعایت ضوابط و حدود، استفاده از غرایز جنسی، این یکی از آن مواردی است که یک غریزه دچار انحراف شده است و ما میبینیم که با به انحراف کشاندن و غلط استفاده کردن از غریزه‌ی جنسی مرد و زن در سطوح مختلف چه مشکلات بزرگی برای جوامع به وجود می‌آید و امروز دنیا به‌خصوص جوامع غربی در چه مرضهای لاعلاج اجتماعی و روحی و جسمی به سر میبرند. متأسّفانه مصیبت بزرگ در زمان ما، یعنی در این چندین ده سالی که استعمار و سیاستهای سلطه‌گر بر کشورهای اسلامی تسلّط پیدا کردند، بلا و مصیبت بزرگ این بود که استعمارگران برای اینکه بر جوامع اسلامی مسلّط بشوند، از هر اهرمی استفاده کردند. از هر وسیله‌ای بهره بردند؛ حتّی جنایتکارانه‌ترین ابزارها و وسایل را هم از یاد نبردند و یکی از آنها همین مسأله‌ی جنسی و کشش جنسی و میل زن و مرد که به طور طبیعی در آنها هست، استفاده‌ی نامشروع و نادرست را از این احساس طبیعی در انسان بردند.[۲]

ابتذال فرهنگی؛ فاضلاب مدرنیته‌ی غرب

آن روزی هم که به اصطلاح موج مدرنیته را وارد این منطقه کردند، در واقع باید گفت فاضلابهای مدرنیته را به این منطقه فرستادند! علم و ابتکار و اختراعات جدید و پیشرفت فکری و دانشگاه‌های پیشرو را که به کشورهای الجزایر و مصر و عراق و بقیّه‌ی مناطق تحت استعمار نیاوردند.اوّل چیزی

---

۱. در دیدار با پرستاران و کارکنان نهادهای فرهنگی(۷۳/۷/۲۰)

۲. در خطبه های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۱)

که آوردند، ابتذال فرهنگی، کشف حجاب و کالاهای مصرفی پس‌مانده بود؛ یا حدّاکثر نظامهای نسخ‌شده‌ی درجه‌ی دو و سه آموزش و پرورش خود را آوردند؛ یعنی مردم را از همه جهت تحقیر کردند.[۱]

تأثیر رسانه‌های گروهی در ترویج بی‌بندوباری

وضع کشور ما و جامعه‌ی ما در همین تهران بزرگ و بسیاری از شهرهای دیگر به جایی رسید که بعضی از نویسندگان و ناظران و کسانی که دنیا را دیده بودند، میگفتند عریان‌گرایی و هجوم به سمت بی‌بندوباری جنسی در تهران به‌خصوص در بعضی از نقاط این شهر و بعضی دیگر از مناطق کشور با سرعتی بیش از کشورهای اروپایی حتّی به پیش میرود، زنها و مردهای ما را تحت عنوان مدپرستی و یا آزادی به سمت یک بی‌بندوباری و هرزگی سوق داده بودند. این تأثیر رسانه‌های گروهی بود که با دستهای سیاست به پیش میرفت و عفّت را در دل زن و در اندرون زن که مثل گوهر گرانبهایی محفوظ بود شکستند و سعی کردند که نابود کنند و در جامعه حجاب و حفاظ و مرز بین زن و مرد را به شکل یک امر ضدّ ارزش درآوردند. البتّه معلوم بود که این تلاش مصنوعی است، معلوم بود که هنوز گوهر عفّت و عصمت و اخلاق اسلامی و حجاب و مرز جنسی در جامعه محفوظ است و معلوم بود که دست استعمار نتوانسته تا اعماق روحیّات مردم ما نفوذ کند.[۲]

فیلمهای غربی؛ عامل سست کردن ذهنیّت مردم نسبت به حجاب

یکی از عواملی هم که در این زمینه تأثیرات منفی دارد، برخی از این فیلمهایی است که بعضی از زندگی‌های غربی را در دسترس همه میگذارد. اینها در سست کردن ذهنیّت مردم نسبت به مسأله‌ی حجاب بی‌تأثیر نیست. البتّه نسبت به پخش این فیلمها هم باید تذکّراتی داده شود.[۳]

---

۱. در دیدار جوانان استان اصفهان(۸۰/۱۲/۸)

۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۵/۱۱)

۳. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریات دانشجویی (۷۷/۱۲/۴)

فصل پنجم

روش برخورد با بی‌بندوباری

مهمترین انگیزه‌ی اسلام؛ مبارزه با فساد در جامعه

در جامعه‌ای اگر فساد بود، خانواده ضعیف میشود و اگر خانواده قوی بود، فساد در جامعه، زمینه‌ی رشد پیدا نمیکند. این یکی از مهمترین انگیزه‌های اسلام است؛ برای اینکه در سطح جامعه‌ی به کار میرود. بی‌بندوباری جنسی و برآمدن شهوات به صورت آزاد و بی‌قید و شرط وجود نداشته باشد.[۱]

همّت برای مبارزه با فساد اخلاقی؛ عامل رشد جامعه

امروز جامعه‌ی ما، جامعه‌ی دینی و اخلاقی است؛ البتّه در آن فساد هم هست. زمان امیرالمؤمنین هم فساد بود. شما خیال میکنید آن زمان فساد و بدی نبود؟ آن زمان آدمهایی که احیاناً دچار فساد و فحشا بشوند، نبودند؟ چرا، آن زمان هم بودند. عمده این است که در هر نظامی اگر به فکر اصلاح هستند، برای مقابله با عوامل فساد همّت بگمارند. باید برای مبارزه با فساد همت گماشت؛ چه با پدیده‌ها، چه با زیربناها و ریشه‌ها. اینکه باشد، جامعه رشد خواهد کرد، پیش خواهد رفت و همین مقدار فسادی هم که میبینید، به‌مرور از بین خواهد رفت.[۲]

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه تهران(۶۵/۷/۱۸)

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی(۸۲/۲/۲۲)

رعایت تقوا در رابطه‌ی زن و مرد

همه‌ی برادران و خواهران عزیز نمازگزار را دعوت میکنم و توصیه میکنم به رعایت تقوای الهی که یکی از بارزترین موارد آن حدود و ضوابط الهی در مسائل جنسی و رابطه‌ی زن و مرد است؛ تقوای الهی را در این‌باره رعایت کنید و یقیناً خدای متعال برای کسانی که تلاش کنند و مجاهدت کنند در این راه پاداش بزرگی را قرار خواهد داد.[۱]

واهمه‌ی دشمنان ازجلوه‌ی درخشان اسلامی مادران و همسران شهدا

مادران، همسران شهدا و ایثارگران و رزمندگان، جلوه‌های درخشان از زن مسلمان به جهان نشان دادند و این همان حقیقتی است که دشمنان اسلام از آن واهمه دارند. بر همین اساس امروز تلاش عظیمی در حال انجام است تا زنان را در جامعه‌ی اسلامی ایران؛ به غفلت از اصالتها و ارزشهای معنوی دچار سازند.[۲]

مراقبت در برابر کمند ناپیدا و خطرناک فرهنگ و تفکّر غربی

منزلت زن مسلمان بالاتر از غرق شدن و پرداختن به امور بی‌ارزش است؛ لذا زنان مسلمان و انقلابی باید مراقب دستهای پنهان و پلید شیطانها و دشمنان باشند.[۳]

■

غربیها مایل نیستند زنان در جوامع جهان سوّم آرمانخواه و دارای فکر روشن و هدفهای بزرگ باشند؛ لذا زنان جوان در جامعه‌ی ما باید مراقب این کمند ناپیدا و بسیار خطرناک فرهنگ و تفکّر غربی باشند و از آن پرهیز کنند. صلاح زنان در جامعه، صلاح مردان را به‌دنبال دارد و در این ارتباط

---

۱. در خطبه‌ی نماز جمعه(۶۵/۵/۱۰)

۲. در دیدار جمعی از پرستاران(۷۴/۷/۱۲)

۳. در دیدار با جمع کثیری از زنان مسلمان و انقلابی(۷۲/۹/۱۷)

زنان نقش برجسته‌ای را بر عهده دارند.[۱]

تبیین تز در زمینه‌ی روابط جنسی برای تمام دنیا

دنیا امروز در یک آزمایش دشواری در زمینه‌ی روابط جنسی به‌سر میبرد و هیچ ایده و تز و پیشنهادی از هیچ جا که بتواند گره‌ای باز کند ارائه نمیشود. ما یک پیشنهاد، یک تز، یک نظریّه‌ی سازنده و مستدل داریم، این را باید تبیین کنیم. باید مردم دنیا این را بفهمند.[۲]

اصلاح زن؛ اصلاح جامعه

اگر زن در جامعه و در محیط زنانه اصلاح شود، جامعه به‌طور کلّی اصلاح خواهد شد. اگر محیط خانواده‌ها به برکت زن، محیط سالمی شود، جامعه بطور کامل اصلاح خواهد شد. نقش زنان در اصلاح جامعه، نقش بسیار برجسته‌ای است. این، آن چیزی است که دشمنان سعادت انسانها هم به آن توجّه دارند و روی آن کار میکنند.[۳]

اصلاح زنان، اصلاح تاریخ و آینده

زن اگر فاسد شد، احتیاج نیست مردها را فاسد کنند، مردها به‌خودی خود فاسد میشوند. اگر زن یک نسل فاسد شد، هیچ لزومی ندارد که با سرمایه‌گذاری مردهای آن نسل را فاسد کنند، طولی نمیکشد که تمام مردهای آن نسل فاسد میشوند؛ زیرا زن تربیت‌کننده است، حال تربیت‌کننده انسانهای با فضیلت و شجاع است یا انسانهای بی‌ارزش و بی‌ایده‌آل. مادران یعنی زنان جامعه که مهمترین حیثیّت آنها مادری است، باید اصلاح شوند تا تاریخ و آینده اصلاح شود.[۴]

---

۱. در دیدار جمع کثیری از پرستاران (۷۰/۸./۲۲)
۲. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۷/۱۸)
۳. در دیدار جمعی از پرستاران(۷۴/۷/۱۲)
۴. در دیدار با گروهی از بانوان (۶۳/۱۲/۲۱)

مقابله با توطئه‌ی فساد جوانان

دشمن میخواهد با به فساد کشیدن جوانان و از بین بردن مرزهای الهی و اخلاقی در محیط زندگی زن و مرد، روحیّه‌ی نشاط و فعّالیّت و تلاش در راه خدا را از ملّت ایران بگیرد و در برابر این توطئه‌ی بسیار خطرناک، همه‌ی قشرهای ملّت بویژه جوانان و به‌خصوص خانواده‌های شهدا، جانبازان، آزادگان، ایثارگران باید هوشیار و مصمّمتر از جبهه‌ی جنگ به مقابله بپردازند.[۱]

ارتباط متین، نشانه‌ی سلامت و اسلامیّت

پوشش مناسب زنان و ارتباط متین و محترمانه مردان با زنان در محیط کار، برخورد شایسته با مراجعین، رعایت حدود اسلامی و اقامه‌ی نماز در وقت ظهر از نشانه‌های سلامت و اسلامیّت محیط کار است و این مهم از یک سو با گفتار، سخنرانی، پخش جزوات مناسب، امر به معروف و نهی از منکر و از سوی دیگر مقابله با عوامل مضرّ و خطاکار تحقّق خواهد یافت.[۲]

مخالفت امام(ره) با حمله به بد حجابها

در سال ۶۴ که همین آقای ناطق نوری وزیر کشور بودند، من یادم نمیرود که عدّه‌ای از جوانها در همین خیابانها به بدحجابها حمله میکردند؛ امام ـ مکتوب ـ به ایشان نوشتند که بروید و این جوانهایی را که به بدحجاب‌ها حمله میکنند، بگیرید، بزنید، زندان و حبسشان کنید! امام، مخالف بود؛ در حالیکه امام، آن مرد شجاع و بی‌نظیری بود که مسأله‌ی حجاب را به این کشور برگرداند! هیچکس دیگر غیر از امام نمیتوانست. این هم یکی از اختصاصات امام بود؛ اگر غیر از امام، هرکس دیگر بودـ از همین بزرگان و مقدّسین علماـ هیچ کس جرأت نمیکرد بگوید «زنها باید با حجاب، بیرون

---

۱. در جمع خواهران ارومیه (۷۵/۶/۲۸)

۲. در دیدار با اعضای انجمنهای اسلامی ادارات، کارخانه‌ها و بیمارستانها(۷۱/۶/۴)

بیایند»؛ امام در همان ماه‌های اوّل پیروزی انقلاب گفت «باید با حجاب بیایند»! این همان امام است؛ امّا در عین حال با آن روش، مخالف بود و ایستادگی کرد و گفت که بچّه‌های کمیته، جلوی این کار را بگیرند.[۱]

کار فرهنگی برای ایجاد تفکّر اسلامی حجاب

ما اقلاً برای اغنای مردم خودمان و سپس برای اغنای دنیا میخواهیم چه بکنیم، با کمیته و شلّاق و تعزیر و دستگاه قضایی و نعره‌ی سیاسی و که بنده بروم در یک جایی مثلاً بنا کنم به حمله کردن به زن بی‌حجاب و آیا با این چیزها میشود یا نمیشود؟ سؤال این است، پاسخ برای شماها روشن است نمیشود، چی لازم داریم ما؟ یک کار فرهنگی لازم داریم برای اینکه بتوانیم تفکّر اسلامی و فرهنگ اسلامی در باب زن و در باب حجاب را هم جا بیندازیم در ذهن مردم خودمان هم صادر کنیم به دنیا. همینطور که بنده در نماز جمعه هم این را مقیّد بودم که بگویم و تأکید کنم ما طلبکار دنیا هستیم.[۲]

بکارگیری هنر و ادبیّات درخدمت حجاب

هنر میخواهد، پول میخواهد و بالاتر از همه دنبال‌گیری میخواهد و توجّه به اینکه از اینجا هم میشود کار کرد، اینهمه کتاب و قصه و رمان و داستان دارد نوشته میشود بوسیله‌ی حزب‌اللّهی‌های ما، درباره‌ی جنگ مکرّر نوشته میشود، درباره‌ی فلان و چند تا برای حجاب نوشته شده؟ الان برای این‌که نشان بدهند که یک دختر باحجاب برای حفظ حجاب خودش چه مجاهدتی کرد، فلان باند فساد نتوانست، فلان جوان هرزه نتوانست، فلان معلّم مثلاً زورگو نتوانست، فلان پدر و مادر خبیث نتوانستند، این دختر را از حجاب خودش منصرف کنند؛ یک رمان قهرمانی اینجوری درست کنید.

---

۱. در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(۷۶/۱۲/۱۴)

۲. در دیدار با اعضای سمینار اسلام و زن(۶۵/۱۰/۲۲)

یک رمان کوتاه این را نشان بدهد تا حتّی هر دختری که میخواند این را احساس کند که یک قهرمان و سعی کند خودش را به این قهرمان نزدیک کند چند تا این کارها را کردید؟ نکردید برویم توی عالم نقاشی، نقاشی ما خب در رشته‌های مختلف دارد نقاشی انجام میگیرد.

■

شما اگر چنانچه یک سمینار بگذارید برای بررسی شیوه‌های هنری ممکن، جهت جا انداختن تفکّر اسلامی حجاب شاید صد چشمه کار پیدا کنید.[۱]

لزوم کار هنری روی مسأله‌ی حجاب

هر ایده و اندیشه و انقلابی که در قالب هنر نگنجد، ماندنی نخواهد بود آن چیزی که ایده‌ها را در تاریخ نگه میدارد و در سطح جامعه گسترش میدهد و در عمق جان انسانها میریزد و از این نسل به نسل بعد منتقل میکند، یک رابطه‌ی هنرمندانه است.

■

آنچه در هنر مهم است جهت آن است و اگر هنر جهت ایمان داشته باشد، مطلوب است. بر روی مسأله‌ی حجاب کار هنری و کار زیبای تبلیغی باید صورت گیرد تا این مسأله در ذهن این عدّه جای گیرد.[۲]

کار سیاسی، فکری، اخلاقی ونصیحت بموازات هم علیه بد حجابی

چند[۳] تا کار بموازات هم باید انجام بگیرد، همه‌اش هم لازم است.

۱. در دیدار با اعضای سمینار اسلام و زن (۶۵/۱۰/۲۲)

۲. در دیدار با خواهران هنرمند(۶۳/۳/۱۰)

۳. سؤال: الان میبینیم توی جامعه هست و مسأله‌اش یک مقدار هم به‌هرحال حاد است دیگر، چون یک چیزی است که نه واقعاً میشود بگوییم که بنشینیم، خب کار درازمدّتی کنیم و یک عدّه‌ای هر کاری میخواهند انجام بدهند و نه اینکه شیوه‌هایی که اعمال میشود همه‌اش صددرصد درست است، و خب یک مقدار هم میبینیم الان بعد از چند سال از انقلاب گذشته یک دفعه مکتبی مثل پانکیسم ـ حالا اگر بشود اسمش را مکتب گذاشت اصلاً ـ بروز میکند.

از آنجایی که این پدیده‌هایی که شما به آن اشاره کردید ـ که البتّه هرگز بنده اسم مکتب و از این قبیل چیزها اصلاً روی اینها نمیگذارم ـ اینها یک هرزگی‌های مقطعی است که همینطور دارد می‌آید و میرود، چون بعضی از اینها ریشه‌ی سیاسی دارد و یک عدّه‌ای آگاهانه دارند یک مشت جوان و بچّه و دختر و پسر را با استفاده از همان زمینه‌های غریزی میکشانند به یک راهی برای اینکه هدف بزرگتری را تعقیب میکنند، میخواهند انقلاب را شکست بدهند به گمان خودشان از این طریق، چون یک چنین ریشه‌هایی دارد، لذا برخورد باید برخورد با یک جریان سیاسی در مواردی باشد، پس کار سیاسی لازم است. از طرفی کار فکری لازم است. یک عدّه‌ای واقعاً برایشان مسأله درست حلّ شده نیست. خب، همانطور که گفتم در گذشته کار شده برای اینکه تفکّر خاصّی در مورد زن را به صورت ایدئولوژی در بیاورند. خب باید سست بودن پایه‌های ایدئولوژی معلوم بشود. تا حالا در این زمینه کارهایی انجام گرفته امّا باز هم باید انجام بگیرد. در بخشی از ذهنها معلوم میشود که هنوز کاملاً پایه‌های آن ایدئولوژی، سست بودنش آشکار نشده؛ پس کار فکری و اینها هم باید انجام بگیرد. کار اخلاقی هم باید انجام بگیرد؛ یعنی کسانی خودشان احساس تکلیف کنند، احساس وظیفه بکنند. کسانی، کسان دیگر را با نصیحت و توجّه دادن به اهمّیّت موقعیّت از لغزشها باز بدارند. بعضی‌ها هستند که از لحاظ فکری احتیاج به اغنا ندارند، حرکتشان هم یک حرکت سیاسی نیست، امّا خب یک لغزش دارند میکنند، باید به اینها توجّه داده بشود که مواظب باشید این لغزش به

حالا گرچه فرض کنید بچه‌های مرفه و شمال شهری و اینها را دربرمیگیرد، ولی به‌هرحال یک عارضه‌ای است که به‌وجود می‌آید و چند سال بعد از انقلاب هم به‌وجود می‌آید. و اینکه ما به‌هرحال ما معتقدیم که اگر یک مقداری میخواهیم که آدمهای معاند را موظف کنیم که به‌هرحال از جمهوری اسلامی اطاعت کنند بخاطر اینکه دارند در این کشور زندگی میکنند، ولی همّمان بیشتر میخواهد بر این باشد که فرض بفرمایید دانشجویی که الان موظّفش کردیم توی دانشگاه حجاب داشته باشد، بلافاصله بعد از رفتن از دانشگاه این حجاب را پس نزد. با توجّه به شیوه‌هایی که الان هست، خودتان معتقدید که چه کاری جدّاً باید کرد برای این سؤال؟

سود کی‌ها تمام میشود؟

■

امروز اگر ما به خیلیها همین توجّه را بدهیم، اینها ولو اینکه هیچ قصد سیاسی ندارند، ولو اینکه هیچ مثلاً عامل فکری آنها را وادار نمیکند، یک نوع باور خیلی ساده و عامیانه است که آنها را به یک مراحلی از مقدّمات این فسادها میکشاند، اگر این توجّه را به آنها بدهیم اینها مطمئناً متحوّل میشوند و این همان کار اخلاقی‌ای است که باید انجام بگیرد. به نظر من آن کار شما خانمهاست، یعنی کار مجلّات شماهاست که یک مقداری نصیحت کنید. هیچ زبانی حتّی زبان استدلال در موارد زیادی به قدر زبان نصیحت کارگر و نافذ نیست. نصیحت یعنی همین که به آنها توجّه بدهید که این کاری که دارند میکنند کار بدی است، کار خطرناکی است، کاری است که دشمن از آن سود میبرد و دوستان از او زیان میبینند و هدف از وادار کردن افراد به این کار یک هدفهای سیاسی عمیق است؛ این به نظر من کار اخلاقی است. بنابراین همه جور کار بایستی انجام بگیرد بموازات هم.[۱]

سینه سپر کردن در مقابله با فساد

دشمن نباید بتواند با ترویج فرهنگ فساد ـ هر نوع فسادی، چه فسادهای مربوط به شهوات جنسی و چه فسادهای مالی و چه انواع و اقسام فسادهای اخلاقی و عملی دیگر ـ این انقلاب را از درون بپوساند. یکایک شما زن و مرد، باید مثل آن جوان شجاع و غیرتمندی که در برابر خانه و حریم و خانواده و موجودی خود سینه سپر میکند و از آن دفاع میکند، از انقلاب و اسلام و مسؤولان و دستاوردها و ایمان اسلامیتان دفاع کنید و در مقابل کسانی که به آن هجوم میورزند بایستید.[۲]

---

۱. در مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی(۶۳/۱۲/۴)

۲. در خطبه‌ی‌های نماز جمعه(۶۸/۷/۲۸)

تبیین مسأله‌ی مهمّ اسلامی حجاب برای مردم

هیچکس از زن نمیخواهد که با چادر و روی گرفته توی اتاق کارش هم وقتی میرود با همان حالت باشد، نه در منظر مردم، در معرض عمومی اجتماع، در آنجایی که اختلاط زن و مرد هست البتّه این بهترین شکل حجاب است هیچ اشکالی ندارد که ما این فکر را امروز به عنوان یک فکر تازه، بعنوان یک ایده‌ی نو به دنیا عرضه کنیم و مطمئن باشیم که دنیا آن را خواهد پذیرفت به امید اینکه ـان‌شاءالله‌ـ برادران ما در حوزه‌ی علمیّه، در محیطهای علمی، در سازمان تبلیغات اسلامی، در وزارت ارشاد و در هر جایی که این کارها ممکن است دنباله‌ی این مسأله را بگیرند و این مسأله‌ی مهمّ اسلامی را تبیین کنند و در اختیار مردم بگذارند و البتّه در کنارش مقدّمات کارهای اجرایی متین و محکم با پشتوانه‌ی تبلیغی و فرهنگی در جامعه انجام بگیرد.[۱]

بی‌اطّلاعی برخی از بانوان محجّبه از فلسفه‌ی حجاب

من در همین سالهای اوّل انقلاب بوضوح دریافتم که بعضی از زنانی که محجّب هستند و خیلی قدر حجاب را نمیدانند، اینها اصلاً از حکم حجاب و فلسفه‌ی حجاب و فواید حجاب اطّلاعی ندارند؛ یعنی با اینها کمتر صحبت شده است. البتّه بعضی‌ها چیزهایی نوشتند؛ سفارش کردیم، کارهایی کردند. الان هم به نظر من همینطور است؛ به‌خصوص در محیط دانشگاه.[۲]

عرضه‌ی نظریّه‌ی حجاب به دنیا

ما اگر بتوانیم نظریّه‌ی اسلام را به این شکل سالم به دنیا عرضه بکنیم، جنجال مغرضانه‌ی جوّسازهای جهانی هم از بین خواهد رفت.

■

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریات دانشجویی(۷۷/۱۲/۴)

امروز شما ببینید روشنفکران کشورهای مسلمان دارند به سمت حجاب رو می‌آورند.[۱]

لزوم آشنا کردن دختران جوان با اهمّیّت حجاب

در محیط دانشگاه خودتان، در نشریّات خودتان، با نشریّات زن ـ که الان در ایران چند نشریّه‌ی مربوط به زنان وجود دارد ـ با دیگر نشریّات رایج صحبت کنید، چیزهایی بنویسید، پخش کنید، در جامعه فکر را بپراکنید؛ منتها با استدلال، با منطق. بهترین راه تأمین حجاب هم همین است که با منطق برخورد شود. البتّه اگر چیزی جزو مقرّرات شد و کسی برخلاف آن مقرّرات رفتار کرد، ممکن است قوانینی وجود داشته باشد که دولت برخورد کند؛ که لابد هم میکند. درعین‌حال آن چیزی که در اساس لازم است و مهمتر از همه است، این است که شما ذهن این دختر جوان، یا این زن جوان را ـ که عمده هم خانمهای جوان هستند ـ با اهمّیّت حجاب آشنا کنید؛ یعنی به او تفهیم کنید که حجاب از لحاظ شرعی و از لحاظ منطقی این است. در ذهن او، استدلال صحیح را در مورد رعایت حجاب راسخ کنید. امیدواریم که ـ ان‌شاءالله ـ روزبه‌روز بهتر شود.[۲]

لزوم تبیین مسأله‌ی حجاب و ترویج آن در جامعه

اگر ما در محیط اجتماع خودمان هم حتّی ببینیم خانمهای متدّینی هم وجود دارند که مذهبی‌اند، اهل نمازند، امّا مسأله‌ی حجاب را به روشنی نمیدانند حتّی بعضی‌ها که از چادر و حجاب مناسب هم استفاده میکنند درست برایشان ابعاد اهمّیّت این مسأله روشن نباشد، این یک تکلیف بزرگی را بر دوش ما میگذارد که ما باید از تمام امکاناتمان استفاده کنیم. آنکه من میخواهم امروز مطرح بکنم و پیشنهاد بکنم در یک جمله خلاصه

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریات دانشجویی(۷۷/۱۲/۴)

میشود و آن این است که ما باید از تمام امکانات کار فرهنگی برای تبیین مسأله‌ی حجاب و نظر اسلام درباره‌ی روابط زن و مرد استفاده کنیم، این یک چیز مهم و جزو مسائل درجه‌ی یک در معارف کنونی است که در جامعه‌ی ما ترویج میشود.[۱]

استفاده از ابزار تحقیق و تفکّر برای ترویج حجاب

همان حربه‌ای را که افراد مورد نظر شما برای سست کردن اعتقاد به حجاب به کار میبرند، شما هم به کار ببرید. یعنی شما درباره‌ی حجاب بنشینید واقعاً تحقیق کنید، فکر کنید، از لحاظ دینی هم مثلاً درباره‌اش بحث کنید، یا از بحثهایی که شده استفاده کنید. از لحاظ اجتماعی هم روی همین مسأله‌ی کیفیّت حجاب تکیه کنید؛ به ترویج دیدگاه خودتان بپردازید؛ آن چیزی که به نظرتان درست است، آن را بگویید؛ این دغدغه را هم که اینها می‌آیند تمایل به حجاب را در دل مردم از بین میبرند، نداشته باشید؛ حجاب از بین نمیرود. البتّه اگر قدرتی مثل قدرت رضاخانی بالای سرش باشد، یا آنطور که شنیدم در بعضی از کشورها مثل تونس کسی حقّ ندارد در خیابان با حجاب باشد و اصلاً حقوق بشر هم در اینجا دیگر مطرح نیست که چرا مردم را مجبور کردید بی‌حجاب باشند ـ کسانی که مسؤول این چیزها هستند، همینطور تماشا میکنند و حرفی هم نمیزنند! ـ بالاخره همان کشف حجاب دوران رضاخانی پیش می‌آید؛ امّا بمجرّد آنکه این زور برداشته شود، مردم به سمت حجاب برمی‌گردند.[۲]

تفسیر صحیح از حجاب و ارائه‌ی الگوهای متناسب

یکی از چیزهایی که ما برای مردم خودمان تفهیم نکردیم در حالی که عنوان جمهوری اسلامی و به عنوان نظام ولایت فقیه نظام ولایی باید

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریّات دانشجویی(۷۷/۱۲/۴)

تبیین کرد، مسأله‌ی حجاب است. حالا رفتن توی این مثلاً فرض کنید که حجاب در تمدّنهای اسلامی، حجاب در ایران باستان، عوامل پیدایش بی‌بندوباری و بی‌حجابی معاصر بسیار خوب است؛ اینها باید بررسی بشود حجاب در اسلامش باز حجاب در قرآن حجاب در احادیثش، اینها همش خوب است، حجاب در جوامع اسلامی حجاب و ادبیّات اسلامی، افراط در حجاب کتابهایی که تألیف شده این به نظر من موضوع دوّم که حجاب در اسلام است همه‌ی عناوینش عناوین خوبی انتخاب شده، موضوع سوّم فلسفه و آثار حجاب، حجاب و مسؤولیّتهای اجتماعی، حجاب و سلامت اخلاقی جامعه، حجاب و شخصیّت زن، استحکام خانواده، آزادی زن. اینها همش خوب است،عوامل و مفاسد بی‌حجابی، نقش استعمار، انگیزه و عوامل درونی، فساد، عرض کنم که در کشورهای اسلامی اینها عرض کنم که موضوع پنجم انقلاب اسلامی و حجاب، وضع حجاب قبل از انقلاب، نقش زن محجّبه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، نقش زن بعد از انقلاب، یا قوانین موجود، اثرات انقلاب اینها روشهای گوناگون جهت گسترش فرهنگ اسلام، تفسیر صحیح حجاب، ارائه‌ی الگوهای متناسب.[۱]

حجاب؛ ارزشی منطبق با طبیعت انسان

برهنگی و حرکت به سمت اختلاط هر چه بیشتر دو جنس با یکدیگر،یک حرکت خلاف طبیعی و خلاف خواست انسانی است

حجاب، ارزشی است منطبق با طبیعت انسان. برهنگی و حرکت به سمت اختلاط هرچه بیشتر دو جنس با یکدیگر و افشا شدن اینها در مقابل یکدیگر، یک حرکت خلاف طبیعی و خلاف خواست انسانی است. شرع مقدّس اسلام هم برای این حدودی را معیّن و مشخّص کرده و کسانی که معتقد و مؤمن هستند، نمیشود که اینطوری با حجاب برخورد کنند. البتّه ممکن است کسانی بیخبر و بی‌اطّلاع باشند؛ بایستی اینها را با حجاب آشنا کرد.[۲]

---

۱. در دیدار با اعضای سمینار اسلام و زن(۶۵/۱۰/۲۲)

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با مدیران مسؤول نشریات دانشجویی(۷۷/۱۲/۴)

عفّت؛ عامل جذّابیّت فیلمهای ایرانی در جهان

الان همین فیلمهای ما که به جشنواره‌های جهانی میرود، آن نقطه‌ای که این فیلمها برای داوران و تماشاچیان بیشتر جذّاب است، عفّتی است که در فیلمهای فارسی فعلاً هست. حالا بعضی کارگردانان و فیلم‌سازان به‌طور طبیعی دنبال آنند، بعضی هم عفّت به آنها تحمیل میشود؛ ناچارند که زن و مرد و روابط خانوادگی را آنطوری که فعلاً فضای جمهوری اسلامی میپسندد پدید بیاورند؛ همین است که در دنیا گل میکند. برخلاف تصوّر خیلی‌ها، دنیا از این بی‌بندوباری و ولنگاری و هرزه‌گری خوشش نمی‌آید؛ خسته شده است. این حالت عفّت و نجابت و سلامت و حیا و این چیزی که طبیعت ایرانیها هم هست، اسلام هم همین را توصیه کرده است.[۱]

مطرح شدن حجاب در نوع رابطه‌ی زن و مرد

یک وقت هستش که ما میخواهیم مسأله‌ی حجاب را در جامعه، یک دستگاهی است میخواهد مسأله‌ی حجاب را در جامعه، در دنیا به یک شکلی جا بیندازد، خب این یک حرف است مثلاً یک زن معروف دانشمند محترم محجّبی را می‌آورد نشان میدهد، در مسافرتها میفرستد، تو کنفرانسهای جهانی میفرستد، یک سمتی بهش میدهد.

■

عرض بکنم یعنی اگر شما به کار اجرایی در زمینه‌ی حجاب فکر کردید از کار فرهنگی که کار شما هست باز خواهید ماند؛ یعنی آن کار خودتان را نمیتوانید انجام بدهید این مطلب اوّل. مطلب دوّم این است که اشاره کردید به تبلیغ غیرمستقیم.... ما برای حجاب البتّه حجاب را عرض کردم ما نوع رابطه‌ی زن و مرد اصلاً حجاب در این رابطه مطرح میشود دیگر یعنی آن تمایز و حدّ فاصل فرهنگ اسلامی و فرهنگ غربی درباره‌ی زن نوع رابطه‌ی زن و مرد است که این را یک مفهوم وسیعتر از حجاب است.[۲]

---

۱. در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته‌ی جوان(۷۷/۲/۷)

۲. در دیدار با اعضای سمینار اسلام و زن(۶۵/۱۰/۲۲)

لزوم پی‌ریزی قوانین حجاب در جامعه

قانون الزامی بودن حجاب هم در جامعه لازم است. حجاب یک حکم اسلامی است. آیات صریح قرآن بر حجاب دلالت میکند و جامعه‌ی ما جامعه‌ی اسلامی است و نمیتواند این حکم در جامعه اجرا نشود. همه‌ی کسانی که در جامعه‌ی اسلامی زندگی میکنند، موظّف هستند که اصول دین جامعه و مقرّرات این جامعه را رعایت کنند و این یک مقرّرات و قانون است و این قانون با همه جوانب و اطرافش از قبیل ممنوعیّت تولید و عرضه‌ی کالاهایی که ضدّ حجاب است؛ مثل لباسهای مبتذل و امثال اینها باید در مجلس شورای اسلامی تصویب و به مورد اجرا گذاشته شود و پشتوانه‌ی اجرایی این قانون هم همان کار فرهنگی است.[۱]

برخورد دلجویانه با بی‌حجابان ناآگاه

با کسانی‌که ندانسته و ناآگاهانه حجاب را سبک میشمارند، باید دلجویانه و پدرانه در جهت توصیه‌ی آنان عمل نمود. مبلّغین دین، اندیشمندان و نویسندگان و همه‌ی ما باید آن کسانی را که بدون سوء نیّت و از روی جهل حجاب را سبک میشمارند، راهنمایی کنید.[۲]

شیوه‌ی برخورد با بدحجابِ غیرمنطقی و منطقی

بچّه‌های ستاد نهی از منکر، سالهای پیش ـ دوازده سال پیش ـ در یکی از این خیابانها به یک خانم بدحجاب گفته بودند خانم ـ مثلاً ـ موی سرت بیرون است. نگو که این خانم، جودوکار است! این برادرها را زده بود و یکی از اینها را انداخته بود و همینطور رفته بود! خب، یک زن جودوکار را که بچّه‌های ستاد نهی از منکر، سراغش رفته و میگویند ـ مثلاً ـ آستینت یک خرده کوتاه است، میزند و جسارت میکند! این را نمیشود رها کرد؛ امّا

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۵/۸/۹)

۲. در دیدار با خواهران هنرمند (۶۳/۳/۱۰)

آنجایی که طرف شما مدّعی منطق است ـ حالا یا راست یا دروغ؛ ممکن است واقعاً اهل منطق باشد، یا واقعاً نباشد ـ باید شما با منطق برخورد بکنید.[۱]

جواز صحبت کردن زن و مرد و شرکت در مجامع با حفظ ضوابط اسلامی

برای جلوگیری از آمیختگی و آلودگی زن به فرهنگ دوران طاغوت باید جلوی نفوذ آن عواملی را که با زمینه‌های غریزی منجر به فساد میشود بگیریم و بهترین کار برای این مسأله پوشش درست و پرهیز از آرایشها و جلسات و معاشرتهای آنچنانی در همه‌ی محیطهاست. البتّه این به معنای آن نیست که ما بگوییم زن و مرد اصلاً نباید با هم حرف بزنند و در مجامع وارد نشوند و اگر کسی بخواهد این حرفها را به این معنی بگیرد، یک ترفند است.[۲]

برخورد با جریان فساد و فحشا

یک جریان فساد هم فسادهای اخلاقی و رواج منکرات است. با این هم باید مقابله و مبارزه کرد. ما خوب میدانیم، این جزو تعالیم اسلام است که با زبان و تبیین باید مردم را با فضایل اخلاقی آشنا کرد و از منکرات دور نگه داشت. این به جای خود نو و درست؛ امّا با شیوع منکرات و با تظاهرِ به آن باید مقابله کرد. اسلام مرتکبِ منکر را نصیحت و هدایت میکند؛ امّا حدّ هم برای او میگذارد. با صِرف زبان و توصیه نمیشود کاری کرد. قدرت نظام باید جلوِ سیرِ فحشا و فساد را بگیرد. اجازه ندهید که هوسهای یک عدّه‌ی معدود و یک گروه کوچک و اندک در داخل جامعه، موجب اغوای ذهن و فکر دختر و پسر جوان و مرد و زن مؤمنی شود که هیچ انگیزه‌ی فسادی ندارند. شما باید جلوِ آنگونه افراد را بگیرید. همه‌ی مسؤولان

---

۱. در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(۷۶/۱۲/۱۴)

۲. در مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی (۶۳/۱۲/۴)

بخشهای مختلف کشور در این زمینه مسؤولند. اجازه ندهید عدّه‌ای با تکیه به نام آزادی ـ که واقعاً باید بر عنوان مظلوم آزادی گریست که چه سوء استفاده‌هایی از این نام میشود ـ منکرات و فحشا و بی‌بندوباری را در جامعه رایج کنند.[۱]

تبلیغات صحیح در کنار میل طبیعی زن به حجاب

اعتقاد من این است که زنهای ایرانی به حجاب علاقه‌مندند و پایبند آن هستند و بی‌حجابیهای نادرست گذشته نیز بر آنها تحمیل میشد، منظورم تحمیل به صورت زور نیست، بلکه تحمیل ذهنی میشد. موج تبلیغاتی آنقدر شدید بود که اغلب را با خود میبرد و من فکر میکنم که در وضع کنونی اگر در کنار آن میل طبیعی زن به حجاب شایسته، نوعی تبلیغات صحیح که بتواند نقطه نظر اسلام را هم تأمین کند ارائه شود، زنان ما به حجاب اصیل اسلامی و شرعی رو خواهند آورد. چنانکه ملاحظه میکنید پس از انقلاب بسیاری به حجاب بازگشتند.[۲]

تندروی در مقابله با بدحجابی؛ سوء فساد

مطلب دوّم اینکه، خب حالا مردم ناراحت شده و یک عدّه افراد پرانگیزه و پرشور هم آمدند در خیابانها و علیه اینگونه کارها تظاهرات کردند و شعار دادند؛ بسیار خوب؛ امّا دشمن از همین حادثه سوء استفاده میکند. چگونه؛ در میان اینگونه گروههای حزب‌اللّهی و پرشور به نام حزب‌الله داخل میشود و کارهای خلاف و خشونت میکند؛ مثلاً یک زنی که با روسری در پیاده‌رو حرکت میکند، مورد تهاجم قرار میدهد. یک جوانی را که مثلاً مقداری موی سرش بلند شده، مورد آزار و اذیت قرار میدهند؛ بدون اینکه به کسانی که فساد و فحشا و منکرات را دارند ترویج میکنند، به آنها اکتفا بکند و یا با

---

۱. پس از مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای خاتمی(۸۰/۱۱/۵)

۲. در مصاحبه با ویژه‌نامه‌ی روز زن(۶۰/۲/۵)

آنها کاری داشته باشد. این خطر است؛ یعنی افراد نفوذی بددل و بدخواه در گروههای حزب‌الله وارد میشوند و یکدفعه میبینند در مطب یک خانم دکتر متخصّص زنان که یک عدّه زن هم نشسته‌اند، چهار پنج تا از اینها وارد میشوند که اینجا چه خبر است و به آنها تندی میکنند و آن خانم دکتر و مراجعینش را ناراحت میکنند. اینگونه کارها مورد قبول نیست و ما فکر میکنیم که کار حزب‌اللّهی‌های ما هم نیست. این کار گروه‌های نفوذی است. البتّه این احتمال هم وجود دارد که یک جوان حزب‌الله باانگیزه هم تحت‌تأثیر احساسات قرار گیرد و بدون توجّه اشتباه کند و یک چنین خشونتی از او سر بزند. بنابراین میبینید که ضمن اینکه حضور مردم و احساسات آنها را در مقابل بدحجابی، گرایش به فساد و فحشا و تظاهر به منکرات و بدحجابی و احساسات مردم را در اینگونه موارد ما قبول داریم و میپذیریم و بحق میدانیم، ولی تندرویهایی از این قبیل را اصلاً قبول نمیکنیم و متأسّفانه چنین تندرویهایی گاه مشاهده شده که ما تصوّر میکنیم این کار گروهکهای نفوذی، آدمهای بدخواه و کسانی است که میخواهند چهره‌ی جمهوری اسلامی و مخصوصاً چهره‌ی حزب‌الله را در نظر مردم گوناگون و با سلایق مختلف خراب کنند و لذاست که با آن خشونتها مخالفیم.[۱]

کار توجیهی برای افراد ناآگاه

بعضی‌ها هستند حجابشان را بطور کامل رعایت میکنند، بعضی‌ها هستند اصراری بر بی‌حجابی ندارند؛ توجّه نمیکند، دقّت نمیکند، یک خرده روسری‌اش میرود عقب. البتّه اشتباه است، نکنند این کار را؛ امّا ما با آنها خصمانه برخورد نمیکنیم، با آنها دلجویانه و محبّت‌آمیز و پدرانه و برادرانه برخورد میکنیم. بعضی‌ها هستند در طول تربیتهای دوران کثیف و ننگین گذشته عادت به بی‌بندوباری کردند؛ معاشرت آزاد با مردها، با جوانها، توی دانشگاه با پسرها و پوشیدن لباسهای بد و خندیدن و جلافت و آرایشهای

---

۱. در مصاحبه با صدا وسیما (۶۴/۲/۳)

زشت و بد و پوشیدن لباسهای سبک توی زندگیشان عادی بوده، حالا که به آن شدّت ندارند تعجب میکنند، که مگر چه اشکالی داشته؟ بعضی‌ها هستند اینجوری‌اند و تعجّب میکنند اصلاً، مگر چه مانعی دارد؟ خب اینها را باید گفت، باید توجیه کرد، باید فهماند. و شما خواهرانی که توی دانشگاه هستید برای این دسته کار توجیهی بکنید؛ برایشان بیان کنید.[۱]

مقابله‌ی قاطع با بی‌احترامی نسبت به حجاب در دانشگاهها

محیط دانشگاهها بسیار مهم است. در محیط دانشگاهها خانمهای دانشجو و استاد باید سعی کنند همین روحیّه و فرهنگ اسلامی را ترویج کنند. اگر کسانی خدای ناکرده در دانشگاههای کشور هستند که نسبت به حجاب اسلامی و زنان و دانشجویان دختر مسلمان بی‌احترامی میکنند، به آنها اجازه ندهید افکار فاسد خود را منتشر کنند. محیط دانشگاه باید محیط اسلامی باشد. باید محیطی برای رشد انسان و زن اسلامی باشد، زنی که الگویش فاطمه(سلام الله علیها) است. این برای آینده کشور فوق‌العاده مهم است.[۲]

لزوم برخورد قاطع با اقلیّت بی‌بندوبار

واقعاً جفاست که یک عدّه، دختر و پسر یا زنهای بی‌بندوبار اگر چه کم، اگر چه در اقلیّت مطلق، امّا واقعاً گناه است، ظلم است، به فکر مسائل بی‌بندوباری شهوترانی و خوشگذرانی و عشرت و راحت آنچنانی باشند. لذاست که مسؤولین قضائی تعقیب کنند و دقّت کنند، درست و سریع و قاطع جلوگیری کنند.[۳]

---

۱. در دیدار با خواهران برگزارکننده‌ی سمینار حجاب (۶۳/۳/۱۰)

۲. در دیدار گروهی از زنان به مناسبت میلاد حضرت زهرا(س)، روز زن(۷۱/۹/۲۵)

۳. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۳/۲/۲۱)

برخورد امّت با تمسخر قداستها

اینکه شما میبینید در خیابانها، جوانها به عنوان حزب‌الله می‌آیند، اعمال خشونت میکنند و کارهایی میکنند بعضاً از موازین هم خارج است، این را کسی به این دستور نداده و ما منع هم کرده‌ایم. خب سال گذشته این چنین مسائلی بود و دیدید در همین تریبون نماز جمعه برادر عزیز ما آقای رفسنجانی و آقای ناطق نوری صحبت و نصیحت کردند، گفتند که تندروی نکنند. ما منع هم کردیم. هیچ کسی از مسؤولین کشور خشونت را تشویق و تأیید نمیکند. این خود شما هستید که جوانها را وادار به خشونت میکنید. خانواده‌ی شهید شکایت میکند و میگوید شما را به خدا نگذارید اینجور بی‌بندوبار زنها لباس بپوشند و راه بروند، خون شهدای ما لگدمال میشود. آدم دلش به حال خانواده‌های شهیدان میسوزد به آن جوانانی که در جبهه آنجور دارند میجنگند و یا در کارخانه‌ها، بیابانها با جهاد سازندگی و سایر دستگاه‌ها دارند همکاری میکنند و یک عدّه‌ای هم اینجور در خیابانها بیایند و به همه چیز انقلاب و این قداستی که بر جوانها و نسل ما حاکم است، لبخندِ تمسخر بزنند. یک عدّه‌ای با پوشیدن لباس‌های گوناگون، با گذاشتن نامهای گوناگون روی خودشان، با ترویج این جور لباسها و فروختن آنها و وارد کردن قاچاق اینها، مقدّسات انقلاب را مسخره میکنند. ما از این نمیگذریم و ملّت ما هم از این نمیگذرد. آن کسانی که میخواهند به خیال خودشان با رفتارشان، با اعمالشان، با حرکاتشان، با لباس پوشیدنشان، با پخش و فروختن آن لباسهای ناباب و حاکی از وابستگی و دلبستگی به دشمنان اسلام و دشمنان انقلاب، با این کارها میخواهند چهره‌ی انقلاب را مخدوش و لکه‌دار کنند، باید بدانند سر و کارشان با امت همیشه در صحنه‌ی حزب‌الله است.[1]

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۶۴/۱/۳۰)

نهی از منکر؛ راه برخورد با بد حجابی

توصیه‌ی[۱] بنده معلوم است: حجاب را رعایت کنید و این لازم و واجب است. به برادر یا خواهری که این نامه را نوشته‌اند، میخواهم بگویم اینطور هم نیست که شما میگویید زنهای ما بی‌حجاب شده‌اند. ممکن است بعضی بگویند چشم شما به خواهرانی افتاده که همه حجاب دارند؛ نه، من گاهی به خیابان میروم تا مخصوصاً وضع مردان و زنان را ببینم؛ البتّه با نگاه حلال و نه حرام. آنطور که بعضی تصوّر میکنند، به نظر من نمی‌آید. البتّه چرا، اشکالاتی وجود دارد؛ من هم از همه‌ی گوشه و کنارها با خبر نیستم. هرجا چنین وضعی وجود داشته باشد، راه آن نهی از منکر است.[۲]

نهی ازمنکر با زبان خوش

خودتان را مجهّز کنید، مسلّح به سلاح معرفت و استدلال کنید، بعد به این کانونهای فرهنگی ـ هنری بروید و پذیرای جوانها باشید. با روی خوش هم پذیرا باشید؛ با سماحت، با مدارا. فرمود: «السُّنَّةُ مِنْ نَبِيِّهِ»، که ظاهراً عبارت است از «مُداراةُ النّاسِ[۳]»؛ مدارا کنید. ممکن است ظاهر زننده‌ای داشته باشد؛ داشته باشد. بعضی از همینهایی که در استقبالِ امروز بودند و شما ـ هم جناب آقای مهمان‌نواز، هم بقیه‌ی آقایان ـ الان در این تریبون از آنها تعریف کردید، خانمهایی بودند که در عرف معمولی به آنها میگویند «خانم بدحجاب»؛ اشک هم از چشمش دارد میریزد. حالا چه کار کنیم؟ ردّش

---

۱. با توجّه به اینکه یکی از جنبه‌های تهاجم دشمن، تهاجم فرهنگی و فاسد کردن جوانان و به‌خصوص زنان و توجّه دادن مردم به شهوات و نفسانیّات است و در بسیاری از جوامع اسلامی، دشمنان ابتدا از این طریق مردم را خلع سلاح کرده‌اند، و نیز با توجّه به بحران کنونی حجاب در جامعه و حتّی در دانشگاه‌ها، وظیفه‌ی مردم، به‌خصوص دانشجویان و تشکّلهای اسلامی در جامعه و در دانشگاه‌ها چیست و راه حل، حکم و توصیه‌ی شما در این مورد به تشکّلهای اسلامی چیست؟

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی(۸۲/۲/۲۲)

۳. عیون أخبار الرضا(ع)، شیخ صدوق، ج ۱

کنید؟ مصلحت است؟ حق است؟ نه، دل، متعلّق به این جبهه است؛ جان، دلباخته‌ی به این اهداف و آرمانهاست. او یک نقصی دارد. مگر من نقص ندارم؟ نقص او ظاهر است، نقصهای این حقیر باطن است؛ نمی‌بینند. «گفتا شیخا هر آنچه گویی هستم / آیا تو چنان که مینمایی هستی؟». ما هم یک نقص داریم، او هم یک نقص دارد. با این نگاه و با این روحیه برخورد کنید. البتّه انسان نهی از منکر هم میکند؛ نهی از منکر با زبان خوش، نه با ایجاد نفرت. بنابراین با قشر دانشجو ارتباط پیدا کنید.[۱]

تلاش همگانی برای حفظ عفّت عمومی

خواهران و برادران کمک کنند در ایجاد عفّت عمومی، خواهرانی که یک بار دیگر هم گفتم خواهرانی که حجاب درستی ندارند، مسلمانند، این فسق را میکنند، برای خاطر خدا، برای خاطر انقلاب، برای خاطر این ملّت، سعی کنند در این شرایط حسّاس وضعی نکنند که چهره‌ی جامعه‌ی ما یک چهره‌ی خلاف عفّت عمومی باشد، یک چهره‌ی ضدّ اسلامی باشد. برادران هم همینطور، برادران هم سعی کنند از جادّه‌ی عفاف تخطّی نکنند. دستگاههای اجرایی البتّه از همه بیشتر مسؤولند؛ امّا شما مردم باید دستگاه‌های اجرایی را تنها نگذارید.[۲]

لزوم عفاف عمومی در جامعه‌ی انقلابی

ای خواهران عزیزی که مراعات حجاب اسلامی را نمیکنید! شما همان کسانی هستید که در هنگام اشتغال مبارزه‌ی ملّت ایران، علیرغم دشمن، با حجاب در راهپیمایی‌ها شرکت کردید، نشان دادید که به اسلام و انقلاب اسلامی معتقد و به آن وفادارید. امروز هم انقلاب محتاج وفاداری شماست. ای خواهران کارمند دولت! ای کسانی که هیچ عنادی با انقلاب اسلامی

---

۱. در دیدار علما و روحانیون خراسان شمالی(۱۳۹۱/۷/۱۹)

۲. درخطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۲/۱۲)

ندارید؛ امّا بی‌توجّهی‌ها موجب آن میشود که وظایف انقلابی را آن‌چنان که باید مراعات نکنید! امام به شماها خطاب میکند، فضای ادارات دولتی را، فضای جامعه‌ی انقلابی را، فضای عفاف عمومی قرار بدهید؛ کاری کنید که با پوشش شما، با بی‌اعتنایی شما به زیورها، آرایشها، مدها، لباسهای رنگارنگ، دشمن یک بار دیگر احساس کند که زن مسلمان ایرانی تسخیرناپذیر است.[۱]

توجّه به کمین توطئه‌های استکباری

بدانید جوانها ـ دختران جوان، پسران جوان ـ هنوز توطئه‌های استکباری در کمین است. از طبیعت بشر اینها مأیوس نیستند؛ فکر میکنند میتوان حتّی یک جامعه‌ی مؤمن را فریب داد، به ورطه‌ی فحشا کشاند، باز هم او را غافل کرد. البتّه ایمان و انگیزه‌ی مسلمانی زن و مرد ما برای آنها شناخته شده نیست. آنها نمیدانند چه شعله‌ی عمیق و قوی ایمانی در دل مردم ما وجود دارد. امّا ما هم بهوش باشیم. مردان، زنان، مخصوصاً جوانان، باید بهوش باشند. فریب تبلیغات فرهنگ گمراه‌کننده عریانگرای فسادانگیز و تشویق‌کننده به فحشا را که از سوغاتهای قدیمی غرب و امریکا به سمت ملّتها و کشورهای دنیای سوّم و مسلمان هم بود، بشدّت پرهیز کنند، مراقب باشند. با تهاجم فرهنگی که ما علیه استکبار جهانی داشتیم، یک مقداری متوقّف شده‌اند. اگر ما روح تهاجم خودمان را علیه آن فرهنگ اغواگر از دست بدهیم، تهاجم آنها شروع خواهد شد. هر چقدر ما سست و ضعیف بیاییم، آنها قوی پیش خواهند آمد.[۲]

برخورد با اخلاق جنسی نجیبانه؛ راه نفوذ صهیونیست جهانی

یکی از راههایی که صهیونیست جهانی برای به سلطه و زنجیر کشیدن ملّتها به کار برده همین است؛ ترویج فساد و فحشا، مخلوط کردن دخترها

---

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

۲. در دیدار با گروهی از خواهران(۶۳/۱۲/۲۱)

و پسرها، آزاد کردن روابط جنسی، مسخره کردن اخلاق جنسی نجیبانه. این یکی از چیزهایی است که استکبار جهانی از آن، در سطح دنیا بعنوان یک ابزار سیاسی برای از بین بردن و نابود کردن استفاده میکند. ما چطور در میان یک ملّت انقلابی که جوانهایش در جبهه‌ی جنگ و جبهه‌ی سازندگی آنجور دارند فداکاری میکنند، اجازه بدهیم یک عدّه افراد بی‌بندوبار در خیابانها بیایند و همه این فضای مقدّس و نجیب اسلامی بعد از انقلاب را لکّه‌دار کنند. خب معلوم است چنین چیزی نمیشود.[1]

هوشیاری نسبت به توطئه‌ی دشمنان علیه حجاب

ای خواهران و برادران! بینی دشمن را به خاک بمالید، دشمن میخواهد از هر حادثه‌ای در کشور ما استفاده کند. امروز که موج توجّه و اقبال به حجاب اسلامی و حفظ عفاف از راه پوشش معقول و منطقی زن در جامعه‌ی ما به راه افتاده است، دشمنانی توطئه میکنند؛ ما بی‌اطّلاع نیستیم. سعی میکنند از پاره‌ای عناصر مزدور و مغرض و گاهی با استفاده از عناصر ساده‌دل و بیخبر در مقابل موج هیجان امّت اسلامی ـ که امروز نمونه بارزش را در سراسر ایران همه دیده‌اند ـ در مقابل این موج خروشان سعی میکنند عناصری مزدور و عناصری ساده‌دل و غافل را قرار بدهند. ای خواهران و ای برادران صادق! غافل نشوید.ای بندگان خدا! ای زنان و مردان مؤمن و مسلم! ای نمازگزاران و ای برپادارندگان نماز! تقوای خدا را پیشه کنید هوشیار باشید، توطئه‌ی دشمن را بشناسید، ضرورت انقلاب را بشناسید، بدانید که حفظ عفاف و عصمت جامعه و طهارت دامان زن و مرد در این فرصت بسیار حسّاس جامعه‌ی انقلابی ایران یک ضرورت و یک فریضه‌ی بزرگ است، هم در محیط ادارات، هم در محیط کوچه و خیابان، در محیط جامعه، سعی کنید عفاف را حفظ کنید. خواهران مسلمان باحجاب! من از سوی همه‌ی ملّت مسلمان که یقیناً به این گفته من راضی هستند از شما

---

۱. درخطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران(۶۴/۱/۳۰)

تشکّر میکنم. ای خواهران مسلمانی که پیرو فرمان امام حاضر شدید با وضع متناسب اسلامی و با لباس محجّب اسلامی در محیط کار و در جامعه ظاهر شوید! من از شما سپاسگزاری میکنم.[۱]

۱. در خطبه‌های نماز جمعه(۵۹/۴/۱۳)

فهرست آیات قرآن کریم

متن آیه	سوره	شماره آیه	صفحه
لَوْ لا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنّ...	نور	۱۲	۵۴، ۸۴
وَ لَوْ لا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ...	نور	۱۶	۵۴
يَعِظُكُمُ الله أَنْ تَعُودُوا ...	نور	۱۷	۵۴
وَ لْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ ...	نور	۳۱	۶۱، ۸۴
اِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ ...	عنکبوت	۶۴	۵۹
فَلا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ ...	احزاب	۳۲	۳۴
ذلِکَ الَّذی يُبَشِّرُ الله ...	شوری	۲۳	۵۹
وَ ضَرَبَ اللهُ مَثَلاً ...	تحریم	۱۱	۲۳

فهرست روایات

لا یَکُونُ الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا...	امام رضا(ع)	۳۴
النّاس کُلُّهُم هَالِکُون...	پیامبر اسلام(ص)	۱۴۰

فهرست اسامی اشخاص

آسیه، همسر فرعون: ۲۳، ۲۴
خمینی، سیّد روح‌الله مصطفوی: ۲۷، ۴۸، ۷۵، ۷۹، ۸۳، ۱۰۱، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۴۲، ۱۴۴
مهمان‌نواز، حبیب‌الله: ۱۴۰
پهلوی، رضا: ۲۶، ۹۰، ۹۲، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۱۴
پهلوی، محمّدرضا: ۸۴
زینب بنت علی(س): ۲۲
خاتمی، سیّد محمّد: ۱۳۶
عایشه بنت ابوبکر: ۵۳
هاشمی رفسنجانی، علی‌اکبر: ۱۳۹
ناطق نوری، علی‌اکبر: ۱۲۴، ۱۳۹
علی بن ابیطالب، امام علی(ع): ۱۲۱
فاطمه زهرا(س): ۲۳، ۲۷، ۸۹، ۱۳۸
ماریه قبطیه: ۵۳
محمّد بن عبدالله، رسول اکرم(ص): ۵۳
مریم عذرا(س): ۲۳، ۲۴

فهرست مکانها

اروپا: ۳۸، ۳۹، ۴۷، ۵۰، ۷۷، ۹۴، ۱۰۶، ۱۰۸
ارومیه: ۱۲۴
اصفهان: ۱۱۷
افغانستان: ۲۵ ، ۸۲، ۸۵
الجزایر: ۷۰، ۱۱۵
ایران: ۲۴، ۴۵، ۴۸، ۵۱، ۵۷، ۶۱، ۷۹، ۸۴، ۸۶، ۹۰، ۹۶، ۹۷، ۹۹، ۱۱۲ـ۱۱۴، ۱۲۲، ۱۳۲، ۱۴۱
ایلات متّحده آمریکا: ۲۶، ۲۷، ۵۰، ۵۱، ۶۸، ۷۲، ۱۰۸، ۱۱۳، ۱۴۲
بریتانیا، انگلیس : ۸۵، ۹۱
بیت‌الله الحرام: ۱۰۹
پاریس: ۶۹
پاکستان: ۷۷
تالار تأترشهر: ۹۴
ترکیه: ۷۰، ۹۱
تونس: ۱۲۹، ۱۳۱
تهران: ۳۷، ۷۲، ۹۰، ۹۹، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۷
خراسان شمالی:۱۴۱
خوزستان: ۳۲، ۴۲، ۵۸، ۷۳
دانشگاه تربیت معلم: ۲۶، ۶۲، ۸۵، ۹۴، ۹۵، ۱۰۸
دانشگاه شهید بهشتی: ۱۲۱، ۱۴۰
زیمبابوه: ۴۷، ۷۷، ۷۸،
سازمان تبلیغات اسلامی: ۱۲۹
شمال‌آفریقا: ۷۷
شوروی: ۶۹
شیراز: ۴۵
صدا و سیما: ۴۰ ، ۹۷
عراق: ۲۵، ۸۵ ، ۱۱۵
غرب: ۲۲، ۲۶، ۳۸، ۴۶، ۴۹، ۶۷، ۷۳، ۷۴، ۷۶، ۸۰، ۸۴، ۸۶،۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۶، ۹۸، ۱۰۹، ۱۱۲، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۴۲

فرانسه : ۹۱
قم: ۲۲، ۲۶، ۲۷، ۹۲
لبنان: ۸۲
لندن: ۶۹
مجلس شورای اسلامی: ۸۶، ۱۰۶، ۱۳۴
مدینه: ۵۳
مشهد: ۲۶، ۷۲، ۱۰۳
مصر: ۲۵، ۸۲، ۸۵
مصلّای رشت: ۹۱
مصلّای قم: ۲۱
نمازجمعه تهران: ۳۶، ۴۵، ۴۷، ۶۵، ۱۴۳
وزارت امورخارجه: ۷۴
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۳۵، ۵۲، ۶۷،۱۲۹
همدان: ۷۲
هند: ۷۷، ۸۴
یزد: ۵۷